

๒๕๓๙

๒๕๓๙

๒๕๓๙

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อหน่วยการเรียนการสอน
ของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์

ปริญญานิพนธ์

ของ

ชัย วรรณะลี

๒๕๓๙

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

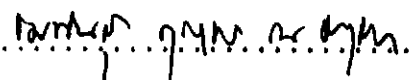
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

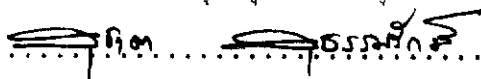
กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

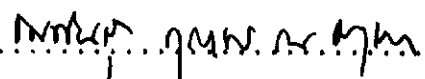
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้นี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

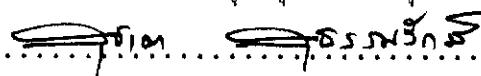
คณะกรรมการควบคุม

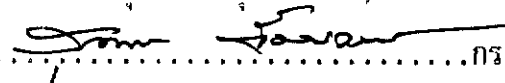
..........ประธาน
(รศ.ดร. ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา)

..........กรรมการ
(ผศ.ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์)

คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน
(รศ.ดร. ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา)

..........กรรมการ
(ผศ.ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร. สุวพร ตั้งสมวรพงษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยา พูลสุวรรณ)

วันที่ 14 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ ดร.ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ สุธรรมรักษ์ และอาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมรพงษ์ ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาของท่านทั้งสามเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการให้คำแนะนำตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 4 ฝ่าย คณะครู-อาจารย์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการศึกษาทำการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1/1, 1/2 ปีการศึกษา 2537 ทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดีในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณคุณครู พี่ เพื่อน น้อง และลูกศิษย์ในภาควิชานาฏศิลป์ไทยตลอดจน พี่ เพื่อนนิสิตปริญญาโท ปริญญาเอก วิชารัฐบาลศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัยที่สนใจจนทำให้ปริญญานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ และคุณแม่ รวมทั้งภรรยาและลูก ที่ได้ช่วยเหลือสนับสนุน และคอยให้กำลังใจในยามท้อแท้จนมีความเข้มแข็งสามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ได้สำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่บิดามารดา คุณครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนชี้แนะทางการศึกษา แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ชนัย วรรณะลี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	7
ความสำคัญของการวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
สมมุติฐานการวิจัย	10
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดพื้นฐานของหน่วยการเรียนรู้การสอน	11
ความหมายและลักษณะของหน่วยการเรียนรู้การสอน	12
ส่วนประกอบของหน่วยการเรียนรู้การสอน	15
แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน	18
การกำหนดลักษณะของกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้การสอน	24
งานวิจัยเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้การสอนในต่างประเทศ	27
งานวิจัยเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้การสอนในประเทศไทย	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	33
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	34
แบบแผนการทดลอง	39
การดำเนินการวิจัย	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	54
ความมุ่งหมายของการวิจัย	54
สมมุติฐานการวิจัย	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการทดลอง	55
การดำเนินการทดลอง	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สรุปผลการวิจัย	57
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	68
ประวัติย่อของผู้วิจัย	140

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แบบแผนการวิจัย	39
2	เปรียบเทียบคะแนนการประเมินผลก่อนการเรียนรู้ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่อง รามเกียรติ์ ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	46
3	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	47
4	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินผลก่อนและ หลังการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มทดลอง	48
5	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติก่อนและหลังการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มทดลอง ที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์	49

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	องค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้การสอน	17
2	ขั้นตอนการสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน	23
3	กิจกรรมแบบกิจกรรมเดียว และแบบหลายกิจกรรมแต่เลือกเพียง กิจกรรมเดียว	24
4	กิจกรรมแบบหลายกิจกรรมต่อเนื่อง	25
5	(ก) กิจกรรมแบบหลายกิจกรรมแต่ไม่ต่อเนื่อง (ข) กิจกรรมแบบหลายกิจกรรม ที่มีทั้งต่อเนื่อง และไม่ต่อเนื่อง	25

ที่มา และสภาพปัญหา

นวัตกรรมการศึกษาหมายถึง การนำความคิด และวิธีการใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในระบบ การศึกษาเพื่อเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เคยปฏิบัติมาแต่เดิมให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น (สมหวัง คุรุรัตน์. 2535 : 71) สิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาที่ผู้จัดต้องคำนึงถึงคือคุณภาพของ การศึกษา ซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ วิธีการจัดการเรียนการสอน โดยทั่ว ๆ ไปที่นิยมใช้คือ ครูเป็นผู้ดำเนินการสอนในชั้น และเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการควบคุม การเรียนการสอน โดยครูจะเป็นผู้เสนอบทเรียน ชักถามได้ตอบกับผู้เรียน และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน (รุจิรี กุสสาระ. 2529 : 21) วิธีการนี้จะทำให้ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ในแต่ละ บทเรียนในระยะเวลาที่เท่าเทียมกัน และวิธีการอย่างเดียวกันโดยไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล (อารี สัมหลวี. 2523 : 1) นักการศึกษาไทยได้พยายามศึกษา และค้นหา วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการพัฒนารูปแบบของการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยสถาบันการศึกษาของไทยทุกระดับได้พยายามนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้มากขึ้น ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดพื้นฐานในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ (วิจิตร ศรีสอาน. 2527 : 121) โดยพยายามเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้สอน หรือผู้บรรยาย มาเป็นเพียงผู้กำกับกับการเรียนการสอน เตรียมเอกสารวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน วิเคราะห์ชี้แนะช่วยเหลือ ส่งเสริม หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่กำหนดไว้ ทำให้ ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง เป็นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะ สามารถแก้ปัญหาได้ (วิชัย คิสสระ. 2533 : 147) ดังนั้นสถาบันการศึกษาควรจะเน้นการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะการเรียนรู้ที่คนนี้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง วิธีการที่จะนำเอานวัตกรรม และเทคโนโลยีมา เสริมสร้างคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีระบบนั้นมีหลายรูปแบบแต่รูปแบบหนึ่งที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลได้แก่การใช้สื่อการเรียนการสอน ในรูปของหน่วยการเรียนการสอน (วิจิตร ศรีสอาน. 2527 : 121) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียน สามารถเลือกเรียนตามความสนใจ และความถนัดของตนเองแทนการสอนเพียงวิธีเดียว ซึ่ง เหมาะกับผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนรู้แตกต่างกัน

ในประเทศไทยสถาบันการศึกษาแห่งแรกที่ได้นำเอาแนวคิดของหน่วยการเรียนการสอน มาเผยแพร่ จนได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กล่าวคือในระหว่างวันที่ 28 ตุลาคม ถึงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2517 คณะวิทยาศาสตร์ได้จัดสัมมนาปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างหน่วยการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการสอนวิชาชีววิทยา และวิชาวิทยาศาสตร์ ผู้ร่วมการสัมมนาประกอบด้วยอาจารย์จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิทยาเขตต่าง ๆ จากวิทยาลัยครู และจากโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 52 คน โดยมี รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ แสนสุขเป็นผู้นำการสัมมนา จากการประเมินความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาที่มีต่อหน่วยการเรียนการสอนสรุปได้ว่า หน่วยการเรียนการสอนมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนหลายประการด้วยกัน ได้แก่ ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียน สามารถนำมาใช้ในการให้ความรู้ที่เป็นเนื้อหาในวิชาต่าง ๆ ได้อย่างดี และช่วยฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ จึงควรที่จะนำเอาหน่วยการเรียนการสอนมาใช้ในการเรียนการสอนต่อไป (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517 : 1 - 2)

ในปีพุทธศักราช 2518 ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา (2528 : ศาพนา) ได้นำเรื่อง หน่วยการเรียนการสอนมาเผยแพร่ในการเรียนการสอนแก่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขา การอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร รวมทั้งเป็นวิทยากร และเป็น ผู้เชี่ยวชาญในการให้ความรู้เรื่องการสร้างหน่วยการเรียนการสอนแก่สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง เป็นผลให้แนวคิดและหลักการของหน่วยการเรียนการสอนแพร่หลาย มีการสร้างและศึกษาคุณค่าของหน่วยการเรียนการสอน เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นจนเป็น นวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง แม้แต่ในสถาบันทางการแพทย์ การเกษตรก็ได้ นำเอาหน่วยการเรียนการสอนไปใช้ในการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร (โสภา กิมวังตะโก, 2533 : 2)

วิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดทำการสอน วิชาศิลปะทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติในระดับอนุปริญา หรือระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง โดยมุ่งผลิตผู้สำเร็จการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาชีพด้านทฤษฎีและในเชิงปฏิบัติ สาขาวิชาชีพทางศิลปะที่เปิดสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป์มีทั้งสิ้นทุกสาขา ได้แก่ สาขานาฏศิลป์ไทย

สาขาศิลปะไทย สาขาศรีวิภาคไทย สาขาศรีวิภาคสากล สาขาศิลปะสากล และสาขานาฏศิลป์
สากล

สาขานาฏศิลป์ไทยเป็นวิชาชีพสาขาหนึ่งในหกสาขาที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ได้เปิดสอนมา
เป็นเวลานานกว่า 60 ปี โดยเริ่มเปิดทำการสอนครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2477 วิทยาลัยนาฏศิลป์
ไทยที่เปิดสอนในระยะเริ่มแรกได้แก่ หมวดวิชานาฏศิลป์ละคร และหมวดวิชานาฏศิลป์โขน ซึ่ง
ในสมัยแรก ๆ ผู้ที่สนใจและเข้ามาศึกษามีจำนวนน้อย ต่อมาภายหลังบรรดาผู้ปกครองได้ให้
ความสนใจและส่งเสริมบุตรหลานเข้ามาศึกษาในวิชาชีพสาขานี้เพิ่มมากขึ้น จนนับได้ว่าสาขาวิชา
นาฏศิลป์ไทยมีผู้เฝ้ากรเข้าศึกษาเป็นจำนวนมากเป็นอันดับหนึ่งในหกสาขาที่เปิดสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป์
อีกทั้งยังเป็นสาขาวิชาที่มีความเก่าแก่นับแต่เริ่มตั้งสถาบันนี้จนถึงปัจจุบันกว่า 60 ปี ตลอดระยะ
เวลาที่ผ่านมาสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยได้มีการพัฒนาหลักสูตรหลายครั้ง จนถึงปัจจุบันได้จัดการศึกษา
ตามหลักสูตรนาฏศิลป์พุทธศักราช 2527 นอกจากนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 7 ได้มีนโยบายในเรื่องของการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ กอปรทั้งผู้วิจัยเป็นอาจารย์
ในภาควิชานาฏศิลป์ไทย รับผิดชอบรายวิชา นท. 1114 ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญ
ในเรื่องรามเกียรติ์ ซึ่งเป็นวิชาชีพบังคับในสาขานาฏศิลป์ไทย ผู้วิจัยจึงเลือกรายวิชา นท.1114
ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์มาศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาตาม
หลักสูตรประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงพุทธศักราช 2527 สาขานาฏศิลป์ไทย วิชาประวัติตัวละคร
และสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานทางด้านวิชา
นาฏศิลป์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเพิ่มเติม หรือประโยชน์แห่งการนำไปใช้ในวิชาชีพของ
คนนั้น ในการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ผู้สอนต้อง
ประสบปัญหาหลายประการ ที่เป็นผลให้ไม่สามารถใช้หลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนวิชาภาคทฤษฎีนาฏศิลป์โขน ละคร ในสาขา
นาฏศิลป์ไทยประจำวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดกองศิลปศึกษา กรมศิลปากร จาตุรงค์ มนตรีศาสตร์
ประเมษฐ์ บุญยะชัย นิวัฒน์ สุขประเสริฐ สัตยชัย สุขสำเนียง วีระชัย มีบ่อทรัพย์ มีความคิดเห็น
ที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับสภาพปัญหาจากการใช้หลักสูตร พอสรุปได้ดังนี้คือ ในหลักสูตรสาขาวิชา
นาฏศิลป์ไทย การกำหนดปริมาณเนื้อหาวิชายังไม่เหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่ทำหน้าที่กำหนด
เนื้อหาวิชาได้แก่ คณะกรรมการหลักสูตรซึ่งมิได้เป็นอาจารย์ผู้สอน คณะกรรมการชุดดังกล่าว
จึงไม่ได้วางแผนว่าในระยะเวลา 16 ถึง 18 สัปดาห์ ควรจะกำหนดเนื้อหาให้สอดคล้องกับจำนวนคาบ

ซึ่งกำหนดไว้สัปดาห์ละหนึ่งคาบ อาจารย์ผู้สอนจึงต้องศึกษาหลักสูตรและสอนเนื้อหาให้สมบูรณ์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมอบหมายงานให้นักศึกษาทำการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมแล้วทำรายงานส่ง ผลกระทบที่นักศึกษาได้รับทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (จาตุรงค์มนตรีศาสตร์, สัตยชัย สุขสาเนียง, ประเมษฐ์ บุญยะชัย, นิวัฒน์ สุขประเสริฐ และวีระชัย มีบ่อทรัพย์ ผู้ให้สัมภาษณ์, ชัย วรรณะลี เป็นผู้สัมภาษณ์, ณ วิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2535)

นอกจากนั้นจากการสัมภาษณ์ดังกล่าวข้างต้นยังพบปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู กล่าวคือ ครูส่วนใหญ่ใช้การสอนแบบบรรยายโดยมีครูเป็นศูนย์กลาง โดยที่ผู้เรียนไม่มีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรม รูปแบบการสอนจึงมีลักษณะที่มุ่งเน้นเฉพาะเนื้อหามากกว่าที่จะให้ผู้เรียนได้รู้วิธีการเรียนรู้ เพื่อค้นพบความสามารถของตน รวมทั้งให้โอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและเรียนร่วมกับผู้อื่นจะช่วยพัฒนาคุณลักษณะที่สำคัญคือ รู้จักกล้าแสดงความคิดเห็น รู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ (ปรัชญา ใจละอาด. 2522 : 1)

ในส่วนของการวิจัย นท. 1114 ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญเรื่องรามเกียรติ์ พบปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนดังนี้ ครูผู้สอนสอนในลักษณะยึดเนื้อหาจากหนังสือและไม่คำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ นอกจากนั้นครูผู้สอนยังขาดความรู้ในการผลิตอุปกรณ์ที่จะช่วยส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ในด้านนักศึกษาพบว่า นักศึกษามีเวลาเรียนไม่เพียงพอ ทั้งนี้จากการสำรวจข้อมูลการรับงานการแสดงของวิทยาลัยนาฏศิลป์ประจำปี 2534 พบว่าปริมาณงานด้านการแสดงที่วิทยาลัยนาฏศิลป์รับงานตลอดทั้งปี 268 ครั้ง คิดเฉลี่ยเป็นรายเดือนมีการแสดงเดือนละประมาณ 20 ครั้ง เมื่อเฉลี่ยเป็นรายสัปดาห์จะมีการแสดงสัปดาห์ละ 5 ครั้งในการแสดงแต่ละครั้งทางวิทยาลัยมีความจำเป็นต้องใช้นักศึกษาร่วมแสดง ประเด็นปัญหาก็คือในแต่ละครั้งก่อนแสดงนักศึกษาจะต้องซ้อมการแสดง และเวลาที่ซ้อมการแสดงมักจะอยู่ในช่วงเวลาที่ยังมีนักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ในชั้นเรียน เมื่อถูกเรียกตัวมาซ้อมการแสดง ก็มีความจำเป็นที่จะต้องขาดเรียนในชั้นเรียน ทำให้นักศึกษาเรียนไม่ทันเพื่อนที่เรียนในชั้นเรียน นักศึกษาบางคนได้ขวนขวายหาความรู้โดยเข้าไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ประจำวิชาที่ตนเองศึกษาในชั้นเรียน ในขณะที่บางคนปล่อยปละละเลย ไม่สนใจที่จะขวนขวายหาความรู้ที่ตนเองขาดเรียนไป จึงส่งผลกระทบต่อทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

อนึ่ง ในปัจจุบันเทคโนโลยีได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษานักการศึกษามีความเห็นว่าการสอนให้รู้เนื้อหาโดยการให้ผู้เรียนท่องจำและจดจำข้อมูลต่าง ๆ ไว้เพื่อการสอบนั้น ย่อมไม่เพียงพอและเกิดผลดีเพราะเนื้อหาที่จะเล่าหลังโดยเร็ว ดังนั้นครูจะต้องสอนให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการเรียนรู้และพัฒนาประสิทธิภาพในการใช้สติปัญญาให้ดีขึ้น นั่นคือให้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ในวิชานั้น (ลัดดา ศุภปรีดี.

2523 : 6)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น วิธีแก้ปัญหาวีธีหนึ่งก็คือ การแก้ไขและปรับปรุงวิธีสอน โดยครูจะต้องลดบทบาทจากการเป็นผู้บรรยายมาเป็นผู้ประสานงานการเรียนรู้ ให้คำแนะนำและเปิดโอกาสให้มีกิจกรรมสำหรับการเรียนเป็นกลุ่มและรายบุคคล (สาลี ทองธวัช. 2526 : 23) การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันได้มีการคิดผลิตแบบเรียนและวัสดุประกอบการเรียนการสอนหลายชนิด ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเองมากขึ้น เช่น บทเรียนโปรแกรม การเรียนแบบศูนย์การเรียน การเรียนแบบใช้สื่อประสม กระบวนการกลุ่ม และหน่วยการเรียนการสอน โดยเฉพาะการเรียนจากหน่วยการเรียนการสอน ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง แม้ว่าผู้เรียนจะมีความรู้พื้นฐานที่แตกต่างกัน ผู้เรียนที่เรียนเก่งอาจจะเลือกเรียนบทเรียนในบทต่อไปก่อน นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในขั้นตอนของการเรียน เพราะหน่วยการเรียนการสอนมุ่งหมายที่จะแบ่งเบาภาระการสอนของครู และให้ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมได้มากขึ้น (บุญมี ก้อนทอง. 2518 : 21) ซึ่งจะช่วยให้แก้ไขและลดปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยการเรียนการสอน (Instructional Module) เป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด โดยครูเป็นเพียงผู้แนะนำเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตามความถนัดความสามารถของแต่ละบุคคล ผู้เรียนจะทราบความสามารถของตนเองทุกระยะ มีความรับผิดชอบ ชื่อสัตย์ และมีวินัยในตนเองมากยิ่งขึ้น (อุบล ภูธรธราช. 2530 : 3) หน่วยการเรียนการสอนสร้างขึ้นอย่างมีระบบ มีการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างรัดกุมทั้งด้านเนื้อหาและลำดับการสอน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายสามารถเรียนรู้ได้เท่าเทียมกับผู้อื่น การที่จะเรียนได้เร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของผู้เรียน ไม่จำเป็นต้องใช้เวลาเท่ากัน และไม่จำเป็นต้องเลือกกิจกรรมเหมือนกันหมดทุกคน ขึ้นอยู่กับการทดสอบก่อนเรียน ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ จะได้รับการตอบสนองจนประสบผล

สำเร็จตามต้องการ ผู้เรียนจะทราบความก้าวหน้าของตนเองทุกระยะไม่มีการเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ แต่จะเปรียบเทียบโดยตรวจสอบกับจุดประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้การสอน (จรัสพันธ์ พิชัยภาพ, 2532 : 103 - 106) วิทย์ ดิสสระ (2533 : 224 - 225) ได้กล่าวถึงข้อดีของหน่วยการเรียนรู้การสอนว่ามีประโยชน์อย่างมากต่อการศึกษาในปัจจุบัน และควรสนับสนุนให้มีการนำมาใช้ในการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ลอเรนซ์ (Lawrence, 1973 : 1 - 3) สิริระ จิตต์จนะ (2519 : 23 - 24) เวท มงคล (2521 : 44) ระวีวรรณ แทนอิสระ (2522 : 42) และสุภาลักษณ์ พงษ์สุธรรม (2523 : 34 - 35) ที่ได้กล่าวถึงข้อดีของหน่วยการเรียนรู้การสอน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. หน่วยการเรียนรู้การสอนเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่มีระเบียบแบบแผน และรวมแบบการสอนหลาย ๆ อย่างไว้ด้วยกัน
2. หน่วยการเรียนรู้การสอนสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล
3. หน่วยการเรียนรู้การสอนช่วยลดภาระของครูในการสอน ทำให้ครูมีเวลาว่างในการพบปะกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนที่เรียนไม่ทันในบางเนื้อหาวิชา
4. หน่วยการเรียนรู้การสอนทำให้ผู้เรียนทราบความสามารถ หรือความก้าวหน้าในการเรียนของตนทุกระยะ
5. หน่วยการเรียนรู้การสอนช่วยเตรียมด้านการเรียนการสอนเพื่อความสะดวกแก่ผู้ใช้ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนหรือผู้สอน

จากข้อดีของหน่วยการเรียนรู้การสอนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะทดลองสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนในวิชา นท.1114 ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่อง รามเกียรติ์ เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาในการเรียนการสอนและเพื่อนำนวัตกรรมในการเรียนการสอนมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สำหรับเนื้อหาที่ผู้วิจัยเลือกนำมาสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนและทดลอง ได้แก่ เรื่อง ประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ด้วยเหตุผลที่ว่า เนื้อหาดังกล่าวเป็นการศึกษาถึงพื้นฐานของเรื่องรามเกียรติ์ เพื่อเป็นแนวคิดพื้นฐานในการศึกษาหน่วยต่อไป หน่วยการเรียนรู้การสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้นำมาใช้ทดลองสอนเปรียบเทียบกับการสอนปกติซึ่งมีครูเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ให้หน่วยการเรียนรู้การสอนว่ามี

ผลสัมฤทธิ์แตกต่างกับการเรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติหรือไม่ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวช่วยให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของการเรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนว่ามีความแตกต่างจากการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ทำให้ทราบถึงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอนด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อหน่วยการเรียนรู้การสอนของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 ที่เรียนเรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 ที่เรียนเรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนปกติ
3. เปรียบเทียบทัศนคติก่อนและหลังการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 ที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์

ความสำคัญของการวิจัย

1. การใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาไปพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงขึ้นกว่าเดิม
2. การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างและใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัย ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. เนื้อหาที่ผู้วิจัยเลือกนำมาสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนและทดลองใช้ ได้แก่ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ อันเป็นหน่วยการเรียนรู้การสอนหน่วยที่ 1 มีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาเกิดสมรรถภาพ ดังต่อไปนี้

- 1.1 อธิบายที่มาของเรื่องรามเกียรติ์
- 1.2 อธิบายเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี
- 1.3 อธิบายเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
- 1.4 อธิบายเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
- 1.5 อธิบายเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- 1.6 วิเคราะห์และเปรียบเทียบเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ทั้ง 4 รัชกาล

2. ประชากร

ประชากร คือ นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 พุทธศักราช 2537 วิทยาเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 65 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่วิธีสอน 2 แบบ

- 3.1.1 การสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน
- 3.1.2 การสอนปกติ

3.2 ตัวแปรตาม

- 3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.2.2 ทักษะคตินักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอน

เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ เฉพาะกลุ่มที่เรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หน่วยการเรียนรู้การสอน หมายถึง บทเรียนที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง สร้างขึ้นสำหรับให้ผู้เรียนใช้ศึกษาเพื่อเสริมทักษะทางการเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม โดยที่ผู้เรียนสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ได้ตามความสนใจ หน่วยการเรียนรู้การสอนประกอบด้วยขั้นตอนตามรูปแบบของแอเรนดส์ แมสลา และเวเบอร์ (Arends, Masla and Weber. 1973 : 6 - 14) ซึ่งมีรูปแบบดังนี้ คือหลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย ความรู้พื้นฐาน การประเมินผลก่อนการเรียน กิจกรรมการเรียน การประเมินผลหลังการเรียน และการเรียนซ่อมเสริม ในงานวิจัยนี้หมายถึงบทเรียนสำเร็จรูป ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อทดลองใช้ในการเรียนการสอน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำข้อสงสัยต่าง ๆ ระหว่างที่ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียน ในหน่วยการเรียนรู้การสอนแต่ละบทจะประกอบด้วยหลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย ความรู้พื้นฐาน การประเมินผลก่อนการเรียน กิจกรรมการเรียน การประเมินผลหลังการเรียนและการเรียนซ่อมเสริม

2. การสอนปกติ หมายถึง พฤติกรรมการสอนของครู ที่ใช้กระบวนการสอนแบบบรรยายตลอดจนการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น สไลด์ แผ่นใส ประกอบในคำบรรยายเนื้อหาวิชาต่าง ๆ แก่นักศึกษา ในงานวิจัยนี้หมายถึง พฤติกรรมการสอนแบบบรรยายของผู้สอนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งใช้เนื้อหาเรื่อง ประวัติ และเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ รวมทั้งการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบคำบรรยาย

3. ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ หมายถึงรายวิชาซึ่งกำหนดเป็นวิชาชีพบังคับ ในสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ตามหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นสูง พุทธศักราช 2527 ในงานวิจัยนี้หมายถึง รายวิชา นท.1114 ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ ซึ่งมีเนื้อหาวิชาประกอบด้วย

3.1 ประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์

3.2 ประวัติตัวละคร

3.3 สถานที่สำคัญ

3.4 สีและลักษณะของทัวไบร

3.5 พงศ์และวงศ์ในเรื่องรามเกียรติ์

4. วิชาที่บังคับ หมายถึง รายวิชาที่เป็นเนื้อหาทฤษฎีเฉพาะสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ในแต่ละสาขาวิชา จะต้องลงทะเบียนเรียนทุกคน ในงานวิจัยนี้หมายถึง รายวิชา นท. 1114 ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ ที่นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยทุกคนต้องลงทะเบียนเรียนในรายวิชานี้

5. ประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ หมายถึง เนื้อหาวิชาที่ประกอบอยู่ในรายวิชา นท. 1114 ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ ในงานวิจัยนี้หมายถึง เนื้อหาวิชาที่ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่สามารถบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ในงานวิจัยนี้หมายถึง ผลการเรียนรู้ในวิชาประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์

7. ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ทำที่ ความพอใจ ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์เฉพาะกลุ่มทดลอง ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ซึ่งได้จากการให้นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ตอบแบบสอบถามทศนคติต่อหน่วยการเรียนรู้ ทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน

8. นักศึกษา ในงานวิจัยนี้หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในสาขานาฏศิลป์ไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 สาขา ได้แก่ สาขาโขน และสาขาละคร และกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 ปีการศึกษา 2537 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้การสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ

2. นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้การสอนมีทศนคติต่อหน่วยการเรียนรู้การสอนก่อนการเรียนรู้แตกต่างกับหลังการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้การสอน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอสาระตามลำดับดังนี้ คือ แนวคิดพื้นฐานของหน่วยการเรียนรู้การสอน ความหมาย และลักษณะของหน่วยการเรียนรู้การสอน ส่วนประกอบของหน่วยการเรียนรู้การสอน แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน การกำหนดลักษณะของกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้การสอน เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้การสอนทั้งต่างประเทศและในประเทศ

แนวคิดพื้นฐานของหน่วยการเรียนรู้การสอน

ในปี พ.ศ. 2463 ก่อนประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาฉบับแรกของไทยหนึ่งปี สหรัฐอเมริกาได้จัดให้มีการสอนแบบเป็นรายบุคคล ตามความสามารถและความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละคนขึ้นในระดับชั้นประถมศึกษาเป็นครั้งแรกที่เมือง วินเนตกา รัฐอิลลินอยส์ หลักสูตรของแต่ละชั้นแบ่งออกเป็นสองภาค คือ ภาคเนื้อหาวิชาที่ต้องเรียนทุกคนเป็นรายบุคคลกับภาคกิจกรรมร่วมกัน ภาคเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับความรู้ และทักษะต่าง ๆ ที่บังคับสำหรับทุก ๆ คนนั้นแบ่งออกเป็นหน่วย แต่ละหน่วยมีหลายจุดมุ่งหมาย นักเรียนแต่ละคนจะได้รับใบสั่งกำหนดงานข้อสอบวินิจฉัยความรู้ และข้อสอบไล่ขั้นสุดท้ายทันทีที่เริ่มเรียนจุดมุ่งหมายที่หนึ่ง เมื่อผ่านการสอบขั้นสุดท้ายของจุดมุ่งหมายที่หนึ่ง ก็เริ่มเรียนจุดมุ่งหมายที่สองได้ต่อไปเรื่อย ๆ โดยไม่ต้องรอจนถึงสิ้นปีหรือสิ้นเทอมคือ ไม่มีการแบ่งชั้นเรียน ใครเรียนได้เร็วก็จบเร็ว ใครเรียนได้ช้าก็จบช้า คล้ายกับโรงเรียนแบบไม่แบ่งระดับชั้นของสหรัฐอเมริกา ภาคกิจกรรมส่วนมากเกี่ยวกับศิลปหัตถกรรม ดนตรี พละนันทนาการ การเรียนในภาคกิจกรรมไม่ได้กำหนดว่านักเรียนจะต้องสอบให้ได้ก่อนก้าวไปเรียนจุดมุ่งหมายใหม่ แต่มุ่งให้นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและฝึกความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนไม่ได้รับการฝึกฝนจากการเรียนในภาคเนื้อหา (ภิญโญ สาร. 2516 : 210)

จากแนวความคิดพื้นฐานของการสอนเป็นรายบุคคล พบว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้น และได้ผลดีต่อเมื่อเป็นความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนเห็นจุดมุ่งหมายเห็นประโยชน์ที่จะเรียน และเชื่อว่าไม่มีวิธีสอนแบบใดที่ดีที่สุด การสร้างระเบียบวินัยในการอยู่ร่วมกันแบบใดก็ไม่ดีเท่ากับการให้

นักเรียนปกครองตนเอง และจากแนวคิดที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนตามความสามารถของตน ทำให้เกิดการจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น การสอนเฉพาะรายบุคคลและการสอนเป็นคณะ โดยอาศัยบทเรียนสำเร็จรูปและหน่วยการเรียนรู้การสอน เพื่อมุ่งส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลนั่นเอง ด้วยเหตุนี้ครูจำเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทของตนจากการจัดการสอน การดำเนินการสอนมาเป็นผู้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง ปลุกฝังความรับผิดชอบ และนำตนเองได้ดี อันเป็นการส่งเสริมความเป็นอยู่ในระบอบประชาธิปไตย (บันลือ พฤกษ์วัน. 2519 : 117 - 118)

ความหมายและลักษณะของหน่วยการเรียนรู้การสอน

หน่วยการเรียนรู้การสอนในภาษาไทยมีผู้เรียกชื่อต่าง ๆ กันไป เช่น มอดูล โมดูล บทเรียนโมดูล หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการสอน หน่วยเรียนโมดูล หน่วยการสอนโมดูล โมดูลการเรียนรู้ โมดูลการสอน โมดูลการเรียนรู้การสอน หรือหน่วยการเรียนรู้การสอน ในขณะที่ยังไม่มีศัพท์บัญญัติในภาษาไทยที่ประกาศใช้เป็นทางการ (เสารณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2526 : 1) ฮุสตัน และคนอื่น ๆ (Houston and others. 1972 : 1) ได้ให้นิยามคำว่าหน่วยการเรียนรู้การสอน ไว้ว่า หน่วยการเรียนรู้การสอน หมายถึง ชุดของประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน ได้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ แนวคิดของฮุสตัน สอดคล้องกับแนวคิดของ แอเรนดส์ แมสลา และเวเบอร์ที่กล่าวถึงหน่วยการเรียนรู้การสอนสำหรับฝึกสมรรถภาพในการเป็นครูว่า หน่วยการเรียนรู้การสอน หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้และแสดงสมรรถภาพในการเป็นครูหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลาย ๆ อย่าง (ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา. 2528 : 104) แนวคิดของคณะกรรมการ โปรแกรมนวัตกรรมการศึกษา เพื่อการพัฒนาของเอเชีย (The Asian Programme of Education Innovation for Development) (APEID. 1975 : 6) มีลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดของ แอเรนดส์ แมสลา และเวเบอร์ โดยกล่าวว่าหน่วยการเรียนรู้การสอน คือบทเรียนที่มีเนื้อหาสมบูรณ์ในตัวเอง มีส่วนประกอบที่สำคัญคือ มีวัตถุประสงค์ คำแนะนำ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองมากกว่าที่จะให้ครูใช้ บุญมี ก้อนทอง (2518 : 21) กล่าวว่า หน่วยการเรียนรู้การสอน หมายถึง บทเรียน หรือหน่วยหนึ่งที่สามารถเรียนรู้ สร้างขึ้นสำหรับให้ผู้เรียน ศึกษาด้วยตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แน่นอน วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 3) ให้

ความหมายของหน่วยการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของบุญมี ก้อนทอง ว่าหน่วยการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง รูปแบบจะเป็นบทเรียนย่อย ๆ ที่สำเร็จในตัวเอง สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แน่นอน และชัดเจน หน่วยหนึ่ง ๆ จะประกอบไปด้วยสื่อการเรียนต่าง ๆ ที่จำเป็นอันจะทำให้ผู้เรียนได้รู้และแสดงสมรรถภาพได้ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์

ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา (2528 : 104) ได้เสนอแนวคิดที่แตกต่างจากแนวคิดของบุญมี ก้อนทอง และวิชัย วงษ์ใหญ่ ว่า หน่วยการเรียนรู้ ไม่ใช่เป็นเพียงบทเรียนที่ใช้เรียนได้ด้วยตนเองเท่านั้น แต่หน่วยการเรียนรู้ยังเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ครูสามารถนำไปสอนปกติในชั้นเรียนได้ด้วย โดยที่หน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยจะมีจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรม และการประเมินผล ระบุไว้แน่ชัดตรงตามหลักสูตรที่วางไว้ทุกประการ

เสาวณีย์ ลีทิศา (2526 : 5) ได้เสนอแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดของ ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา โดยอ้างถึงโครงการจัดการศึกษาเพื่อมวลชนระดับพื้นฐานระบบสมรรถภาพขององค์การซีมีโอ (Project IMPACT for Mass Primary Education Progress) ว่า หน่วยการเรียนรู้ หมายถึง ชุดของกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสั้น ๆ ประมาณ 3 - 5 ชั่วโมง สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายเฉพาะในบทเรียน มีการทดสอบความพร้อมก่อนเรียน และมีแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปแบบของชุดการสอนตามเอกัตภาพ แต่อาจอยู่ในรูปอื่น ๆ เช่น การสอนเน้นการทำกิจกรรมเป็นกลุ่มเล็ก ๆ การเรียนทักษะจากวิทยากรของแหล่งชุมชน การใช้วิทยุ หรือเทปกลับ เกม เป็นต้น

หน่วยการเรียนรู้ตามความหมายของกรมอาชีวศึกษา หมายถึง ส่วนต่าง ๆ ที่รวมกันอยู่อย่างเบ็ดเสร็จเป็นชุดหน่วยการเรียนรู้ เป็นหน่วยมาตรฐานที่สามารถนำมาประกอบกันเป็นสิ่งที่สำเร็จรูปได้ เมื่อหน่วยย่อย ๆ มีมาตรฐานประกอบกันเป็นหน่วยใหญ่จึงเป็นหน่วยใหญ่ที่มีมาตรฐาน และสำเร็จรูป (กรมอาชีวศึกษา. 2525)

จากความหมายของหน่วยการเรียนรู้ที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้น อาจสรุปได้ว่า หน่วยการเรียนรู้เป็นบทเรียนที่มีการจัดการเรียนให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง หรือเรียนในชั้นเรียนปกติ โดยแยกย่อยเป็นส่วนเล็ก ๆ มีจุดมุ่งหมายเฉพาะ การศึกษาค้นคว้าความรู้จากหน่วยการเรียนรู้จะมีกิจกรรมการเรียนรู้ให้เลือกหลายทาง ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามความสนใจ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ สามารถวัด และประเมินผลตนเองได้ โดยอาศัยเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในบทเรียน

ฮุสตัน และคนอื่น ๆ (Houston and others. 1972 : 47) ได้สรุปลักษณะของ
หน่วยการเรียนรู้การสอนไว้ดังนี้

1. เป็นบทเรียนสำเร็จรูป
2. เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. มีจุดมุ่งหมายชัดเจน
4. เป็นการเรียนรายบุคคล ตามความสามารถของแต่ละบุคคลทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้

ผู้เรียนช่วยตัวเอง

5. ผู้เรียนเลือกกระทำกิจกรรมได้ตามความสนใจ
6. เน้นที่กระบวนการ

วิเศษย์ ชุมวรฐายี (2522 : 11) กล่าวว่าหน่วยการเรียนรู้มีลักษณะสำคัญ

6 ประการ คือ

1. เน้นตัวผู้เรียนมากกว่าผู้สอน โดยถือเอาความต้องการของผู้เรียนเป็นเครื่อง
กำหนดสิ่งที่จะเรียนไม่ใช่ถือเอาความรู้ของครู และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีเป็นเครื่องกำหนดเนื้อหา
เช่นแต่ก่อน

2. เน้นจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นประการแรก ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุ
จุดประสงค์ให้มีความสำคัญเป็นอันดับรองลงมา

3. เน้นการเรียนรู้แบบรายบุคคล และเป็นส่วนตัว ซึ่งดีในแง่ของผู้เรียนสามารถ
เรียนรู้ได้ช้า หรือเร็วตามขีดความสามารถของตน แต่มุ่งไปสู่เป้าหมาย และจุดประสงค์
ที่วางไว้

4. เป็นการรวมเอาแบบการสอนหลาย ๆ อย่างไว้ด้วยกัน แทนที่จะใช้วิธีสอนเพียง
อย่างเดียว

5. หน่วยการเรียนรู้การสอน เป็นกระบวนการ ไม่ใช่เป็นเพียงผลขั้นสุดท้ายของ
การเรียนรู้ จึงต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกันอยู่ตลอดเวลา

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต (2526 : 8) อธิบายลักษณะของหน่วยการเรียนรู้ที่ดีไว้
ดังนี้คือ

1. ผู้เรียนสามารถเรียนจนบรรลุจุดมุ่งหมายได้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้คอยดูแล
ให้คำปรึกษา

792.08077
 81481

- . จุดมุ่งหมาย และกิจกรรมการเรียนควรจัดลำดับที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนเรียนด้วย
 จ และเกิดความรู้ตามลำดับไม่สับสน และได้เป็นการเพิ่มความรู้ทีละน้อย ๆ
- . จูงใจผู้เรียนด้วย กิจกรรมการเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสนใจเรียนด้วยความอยากรู้
 อันจะเป็นผลให้การเรียนนั้นมีความหมายมากขึ้นสำหรับผู้เรียน
- . ภาษาที่ใช้ชัดเจนถูกต้อง และเหมาะสมกับระดับความรู้ ระดับชั้นของผู้เรียน
- . เนื้อหามีความถูกต้อง คำอธิบายชัดเจน ทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจไขว้เขว
- . ให้ผู้เรียนมีพัฒนาการหลาย ๆ ด้าน ในเนื้อหาบทเรียนบางเรื่องบางตอน หรือ
 บางบทอาจมีความจำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการด้านเจตคติ มีความซาบซึ้ง และ
 เห็นคุณค่าด้วย นอกเหนือจากความรู้

ส่วนประกอบของหน่วยการเรียนการสอน

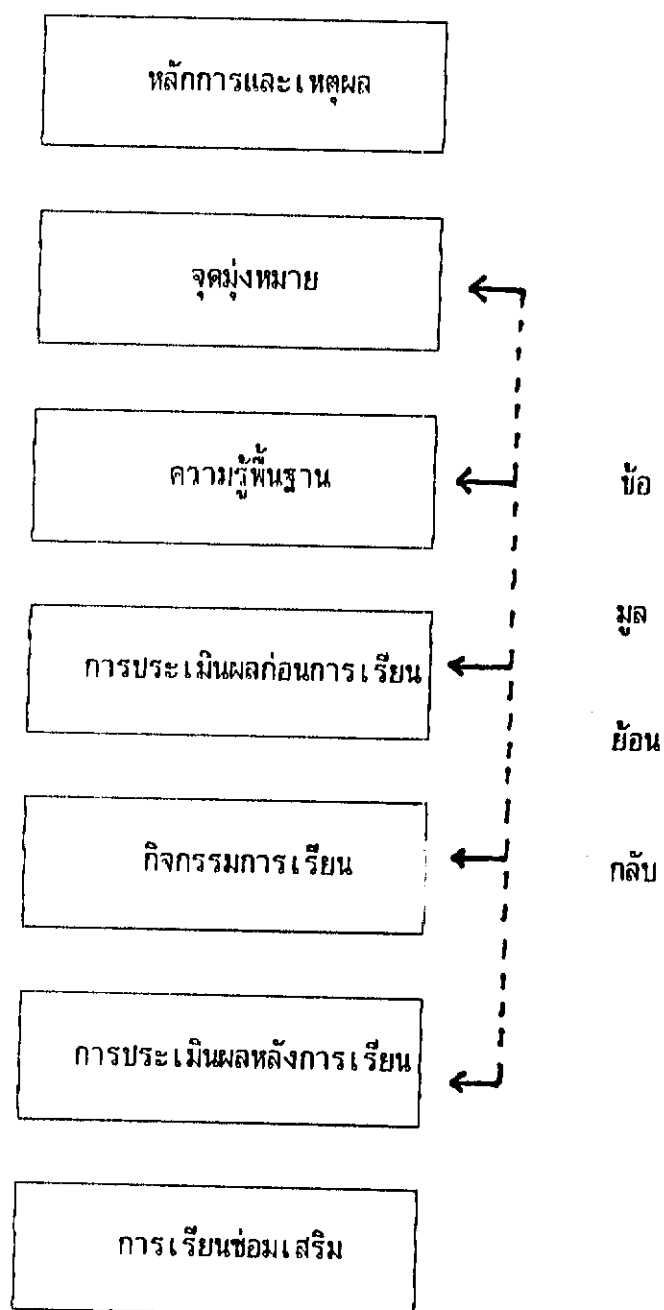
หน่วยการเรียนการสอน มีรูปแบบไม่คงที่แน่นอน สามารถยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงได้
 ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ลักษณะเนื้อหาวิชา ความเหมาะสมกับผู้เรียน โดยทั่วไป
 แล้ว หน่วยการเรียนการสอนทุกรูปแบบจะมีส่วนประกอบที่สำคัญ 5 ส่วน คือ หลักการและเหตุผล
 จุดมุ่งหมาย การประเมินผลก่อนการเรียน กิจกรรมการเรียน และการประเมินผลหลังการเรียน
 (Houston and others. 1972 : 125) อย่างไรก็ตามหน่วยการเรียนการสอนอื่น ๆ อาจมี
 รายละเอียดเพิ่มเติมกว่านี้ก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่ความต้องการของผู้สร้าง

สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกรูปแบบของ ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา (2530 : 106)
 ซึ่งได้พัฒนามาจากรูปแบบของแอเรนดส์ แมสลา และเวเบอร์ ประกอบด้วยองค์ประกอบ
 7 ประการ โดยได้ระบุความรู้พื้นฐาน และการเรียนซ่อมเสริมด้วย นับว่าเป็นลักษณะของ
 หน่วยการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ กล่าวคือ มีการจัดการเรียนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่ยังไม่มี
 สมรรถภาพถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง
 ช่วยในการจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล ช่วยในการเรียนด้วยตนเอง และช่วยให้มีทาง
 เลือกหลาย ๆ ทางในการจัดการเรียนการสอน (ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา. 2530 : 93)

องค์ประกอบ 7 ประการของหน่วยการเรียนรู้การสอน ซึ่งจะใช้ในการวิจัยนี้มีดังต่อไปนี้

1. หลักการและเหตุผล (Rationale)
2. จุดมุ่งหมาย (Objectives)
3. ความรู้พื้นฐาน (Pre - requisites)
4. การประเมินผลก่อนการเรียนรู้ (Pre - assessment)
5. กิจกรรมการเรียนรู้ (Instructional Alternatives)
6. การประเมินผลหลังการเรียนรู้ (Post - assessment)
7. การเรียนซ่อมเสริม (Remediation)

ดังแสดงไว้ในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้การสอน (ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา.
2530 : 107)

แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน

ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา (2528 : 111 - 116) ได้กล่าวว่าการสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน ควรมีขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. เลือกหลักสูตรที่ต้องการจะนำมาสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนทั้งหลักสูตร แล้วศึกษาเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นอย่างละเอียดรวมทั้งศึกษาถึงกลุ่มผู้เรียนด้วย
2. เลือกรายวิชาที่ต้องการจะนำมาสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนจากหลักสูตรนั้นหนึ่งวิชา แล้วศึกษารายละเอียดและเนื้อหาของวิชานั้น โดยพิจารณาจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา ความคิดรวบยอด เพื่อจะนำมาเป็นพื้นฐานในการสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน
3. วิเคราะห์จุดมุ่งหมายและรายละเอียดเนื้อหาของวิชานั้นออกมาเป็นสมรรถภาพที่ต้องการจะให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อเรียนวิชานั้นจบแล้ว ซึ่งอาจแยกออกเป็นสมรรถภาพด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ หรือคุณลักษณะ
4. จัดลำดับสมรรถภาพตามขั้นตอนของการเรียนรู้ และตามลักษณะของเนื้อหาวิชา
5. เลือกสมรรถภาพที่วิเคราะห์ได้มา 1 สมรรถภาพเพื่อนำมาสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน หรืออาจนำสมรรถภาพทั้งหมดที่วิเคราะห์ได้นำมาสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนทั้งหมดให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของรายวิชานั้น
6. สร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน โดยมีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย ความรู้พื้นฐาน การประเมินผลก่อนการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลหลังการเรียนรู้ และการเรียนซ่อมเสริม
7. ในการเขียนหน่วยการเรียนรู้การสอน มีข้อควรปฏิบัติดังนี้
 - 7.1 ให้ออกชื่อหน่วยการเรียนรู้การสอน วิชาที่จะนำหน่วยการเรียนรู้การสอนนั้นมาสร้าง ระดับชั้นที่สอน เวลาที่จะใช้ในการสอนหน่วยการเรียนรู้การสอน
 - 7.2 ในการเขียนหลักการและเหตุผล ให้ระบุว่าหน่วยการเรียนรู้การสอนนั้นสำคัญอย่างไร เพราะเหตุใดจึงเห็นควรให้ผู้เรียนได้เรียนเรื่องนี้ และหน่วยการเรียนรู้การสอนนี้เกี่ยวข้องกับวิชาที่นำหน่วยการเรียนรู้การสอนมาสร้างและเกี่ยวข้องกับหลักสูตรรวมอย่างไร
 - 7.3 ในการเขียนจุดมุ่งหมายควรระบุจุดมุ่งหมายเป็นพฤติกรรม ยกเว้นจุดมุ่งหมายด้านเจตคติ หรือคุณลักษณะซึ่งอาจจะระบุเป็นพฤติกรรมได้ไม่ชัดเจนนัก จุดมุ่งหมายในแต่ละหน่วยการเรียนรู้การสอนไม่ควรจะมีจำนวนมากนัก เนื่องจากหน่วยการเรียนรู้การสอนเป็นการเน้นสมรรถภาพใดสมรรถภาพหนึ่งเท่านั้น

7.4 ในการเขียนความรู้พื้นฐาน ถ้าหน่วยการเรียนรู้การสอนนั้นผู้เรียนไม่จำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานมาก่อนให้ระบุว่าไม่จำเป็นต้องมี แต่ถ้าจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานก็ให้ระบุเป็นสมรรถภาพว่าผู้เรียนควรต้องมีความสามารถในด้านใดบ้างมาก่อนที่จะเรียนหน่วยการเรียนรู้การสอนนี้

7.5 การประเมินผลก่อนการเรียนรู้ อาจแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ถ้าระบุความรู้พื้นฐานไว้ จะต้องประเมินความรู้พื้นฐานนั้นด้วย ซึ่งจะประเมินโดยใช้ข้อสอบ การซักถาม การสังเกต หรือวิธีอื่นใดก็ได้ แต่ถ้าไม่ระบุความรู้พื้นฐานไว้ก็ไม่ต้องประเมิน

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินความรู้ทั้งหมด ที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายนั้นก็คือ ความรู้ที่จะสอนในหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการประเมินก่อนการเรียนรู้ว่าผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องที่จะเรียนมากน้อยเพียงใด ดังนั้น การประเมินผลก่อนการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะนิยมใช้แบบทดสอบเดียวกับการประเมินผลหลังการเรียนรู้ ถ้าใช้แบบทดสอบเดียวกันก็ให้ระบุว่า "ใช้การประเมินผลแบบเดียวกับการประเมินผลหลังการเรียนรู้" และให้ระบุเกณฑ์ที่จะให้ผ่านไว้ด้วย เช่น ร้อยละ 70 ร้อยละ 80 เป็นต้น

7.6 กิจกรรมการเรียนรู้ จะต้องมีกิจกรรมหลาย ๆ อย่างให้ผู้เรียนได้เลือก ซึ่งอาจจัดทำได้เป็น 2 รูปแบบ

รูปแบบที่ 1 แบ่งเป็นกิจกรรมบังคับ และกิจกรรมเลือก กิจกรรมบังคับนั้น เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนมีความเห็นว่าผู้เรียนทุกคนควรได้เรียน และมีส่วนร่วมเพื่อให้มีความสามารถครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย ส่วนกิจกรรมเลือกนั้น ให้ระบุว่า ให้ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมต่อไปอย่างน้อย 1 กิจกรรม (ซึ่งผู้เรียนอาจเลือกทำมากกว่า 1 กิจกรรมก็ได้) กิจกรรมเลือกนี้จะเป็นกิจกรรมที่มาช่วยเสริมกิจกรรมบังคับให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ในข้อสุดท้ายของกิจกรรมเลือกให้ระบุว่า ให้ผู้เรียนเสนอกิจกรรมอื่น ๆ ที่สนใจ

รูปแบบที่ 2 เสนอกิจกรรมมาให้ผู้เรียนเลือก 3 - 4 กิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเลือกทำอย่างน้อย 1 กิจกรรม ทั้งนี้กิจกรรมที่เสนอในแต่ละกิจกรรมจะต้องครอบคลุมความสามารถที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายทุกข้อ และในข้อสุดท้ายให้ระบุว่าให้ผู้เรียนเสนอกิจกรรมอื่น ๆ ที่สนใจ เช่นเดียวกับรูปแบบแรก ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ในทางปฏิบัติจริงผู้เรียนอาจไม่เสนอกิจกรรมอื่น ๆ เพิ่มเติมอีกก็ได้

7.7 การประเมินผลหลังการเรียน ให้ระบุว่าประเมินอย่างไร เช่น ใช้แบบทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ ฯลฯ และให้ระบุเกณฑ์ที่จะให้ผ่าน เช่น ร้อยละ 70 ร้อยละ 80 เช่นเดียวกับการประเมินผลก่อนการเรียน

7.8 การเรียนซ่อมเสริมให้ระบุว่า ถ้าผู้เรียนคนใดไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ ให้ผู้เรียนปรึกษาหารือกับผู้สอน และเลือกทำกิจกรรมการเรียนตามที่ได้ระบุไว้ใหม่ หรืออาจคิดกิจกรรมขึ้นใหม่ก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีสมรรถภาพตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ (ในการปฏิบัติจริง ผู้สอนจะต้องพิจารณาดูก่อนว่าผู้เรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ เพราะเหตุใด มีข้อบกพร่องตรงจุดไหน ก็จัดการซ่อมเสริมตรงจุดนั้น)

7.9 แสดงแผนภูมิขั้นตอนการเรียนหน่วยการเรียนการสอน

8. สร้างสื่อการเรียนที่จะใช้สำหรับกิจกรรมการเรียนที่ได้ระบุไว้ในหน่วยการเรียนการสอน เช่น เอกสาร สไลด์ เทป แผ่นโปสเตอร์

9. หน่วยการเรียนการสอน ควรประกอบด้วยเอกสารต่อไปนี้

9.1 หน่วยการเรียนการสอน ซึ่งอธิบายองค์ประกอบ 7 ประการพร้อมทั้งแผนภูมิ

9.2 เอกสารที่เป็นเนื้อหาที่จะให้ผู้เรียนอ่าน เอกสารเหล่านี้ควรจัดลำดับ

หมายเลขเพื่อความสะดวกเมื่อจะอ้างอิง

9.3 ข้อสอบที่ใช้ในการประเมินผลก่อนการเรียน และการประเมินผลหลังการเรียน

9.4 สื่อการเรียนอย่างอื่น เช่นรูปภาพ แผ่นโปสเตอร์ เทป ฯลฯ ในกรณีที่เป็นหนังสือให้ระบุชื่อผู้แต่ง สำนักพิมพ์ ฯลฯ หรือถ้าเป็นภาพยนตร์ สไลด์ เทป ให้ระบุแหล่งที่จะไปค้นคว้าได้ โดยระบุไว้ในกิจกรรมการเรียนของหน่วยการเรียนการสอน

9.5 ควรมีคู่มือประกอบ อธิบายขั้นตอนการใช้หน่วยการเรียนการสอน

9.6 หน่วยการเรียนการสอน อาจมีลักษณะเป็นรูปเล่มโดยรวมเอกสารทั้งหมดเข้าเป็นเล่มเดียวกัน โดยเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์วิชาที่จะทำหน่วยการเรียนการสอน หรืออาจจัดหน่วยการเรียนการสอนเป็นกล่อง โดยแยกเอกสารเป็นแต่ละเล่ม

10. นำหน่วยการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข ผู้เชี่ยวชาญนี้ควรประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาวิชาที่นำมาสร้างหน่วยการเรียนการสอน และผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างหน่วยการเรียนการสอน

11. หน่วยงานการเรียนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองสอนกับกลุ่มย่อย เป็นการทดลองต้นแบบ ในการทดลองควรสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน และเจตคติที่มีต่อการเรียน โดยใช้หน่วยการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นนี้

12. นำผลที่ได้จากการประเมินผลการทดลองกับกลุ่มย่อยไปปรับปรุงแก้ไขหน่วยการเรียนการสอนในทุกจุดที่มีข้อบกพร่อง

13. หน่วยงานการเรียนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับกลุ่มทดลอง ซึ่งอาจประกอบด้วยผู้เรียนหนึ่งห้องเรียน จำนวนประมาณ 30 คน หรือมากกว่านั้น

14. นำผลที่ได้จากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขหน่วยงานการเรียนการสอน

15. หน่วยงานการเรียนการสอนไปใช้จริง

16. หน่วยงานการเรียนการสอนนี้สามารถสร้างขึ้นเพื่อใช้กับผู้เรียนได้ทุกระดับทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา หรือหลักสูตรฝึกอบรมต่าง ๆ

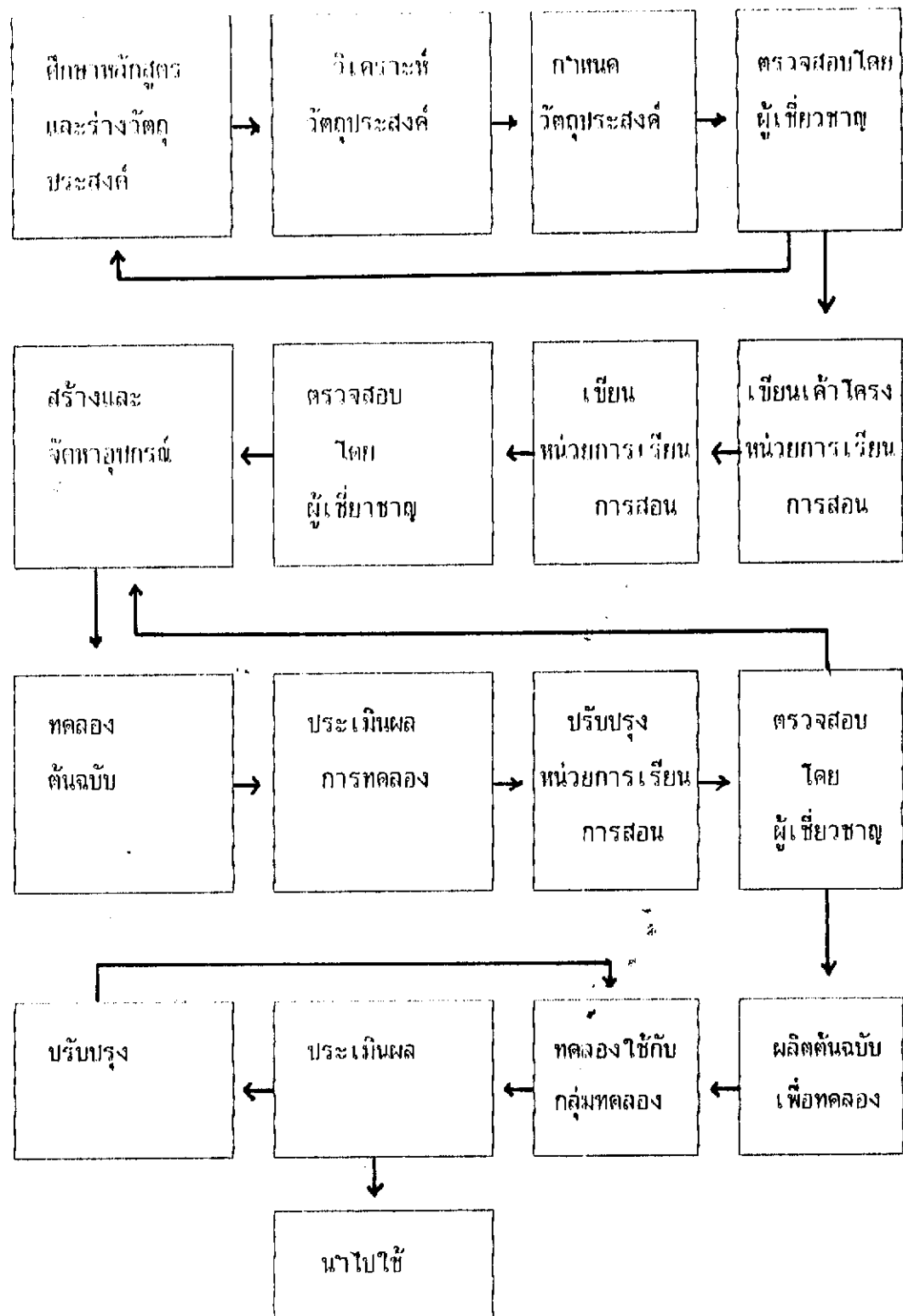
เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต (2526 : 35) ได้สรุปลำดับขั้นตอนในการสร้างหน่วยการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. กำหนดผู้เรียน และเลือกหัวเรื่อง
2. เลือกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง
3. วางแผนในการสร้าง
4. ตั้งจุดมุ่งหมายของหน่วยงานการเรียนการสอนตามที่ต้องการให้ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผล
5. เลือกกิจกรรมให้ผู้เรียนกระทำ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย
6. กำหนดรูปแบบและส่วนประกอบที่สำคัญของหน่วยงานการเรียนการสอน
7. เขียนต้นร่างหน่วยงานการเรียนการสอน
8. ทบทวนแก้ไข
9. ทดลองใช้กับผู้เรียนโดยเลือกคนที่เก่ง ปานกลาง และอ่อนจากกลุ่มผู้ที่จะใช้บทเรียนนั้น ๆ แล้วแก้ไข
10. นำไปทดลองใช้อีกครั้งหนึ่งแล้วทำการปรับปรุงแก้ไข
11. สร้างหน่วยงานการเรียนการสอน

คณะกรรมการโปรแกรมนวัตกรรมการศึกษาเพื่อการพัฒนาของเอเชีย (The Asian Programme of Education Innovation for Development) (APEID, 1975 : 5) ได้อธิบายว่าการสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการวางแผน เพื่อให้ส่วนย่อย ๆ ของบทเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง โดยมีหลักการว่า

1. เลือกเรื่อง หรือเนื้อหาวิชาที่จะนำมาสร้างเป็นหน่วยการเรียนรู้
2. กำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไป โดยแยกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 ด้านพุทธิพิสัย
 - 2.2 ด้านจิตพิสัย
 - 2.3 ด้านทักษะพิสัย
3. เขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่มุ่งหวังจะให้ผู้เรียนแสดงออกหลังจากเรียนจบบทเรียนแล้ว และควรระบุให้ชัดเจนว่าสังเกตได้อย่างไร ใช้อะไรเป็นบรรทัดฐานในการประเมินผล
4. เขียนข้อความให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลผู้เรียน และเป็นหลักในการสร้างหน่วยการเรียนรู้
5. เขียนหน่วยการเรียนรู้ และกำหนดกิจกรรมของผู้เรียนโดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ นอกจากนี้ยังต้องจัดเตรียมอุปกรณ์การทดลองบทเรียนหลัก วิธีการทดลองให้ละเอียดชัดเจน
6. สร้างหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้
7. ให้ผู้รู้ตรวจสอบก่อนนำไปทดลองใช้
8. ทดลองหน่วยการเรียนรู้กับผู้เรียนทั้งแบบรายบุคคล และกลุ่มย่อย
9. ประเมินผลแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม
10. นำไปทดลองกับกลุ่มทดลอง แล้วประเมินผลการเรียน

ฮุสตัน และคนอื่น ๆ ได้เขียนแผนภาพ (Flow Chart) แสดงการสร้างหน่วยการเรียนรู้ไว้ดังนี้ (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต, 2526 : 35 ; อ้างอิงมาจาก Houston and others, 1972 : 76)

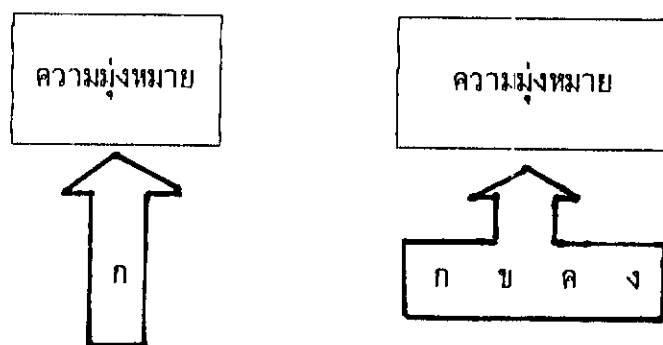

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน

การกำหนดลักษณะของกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้การสอน

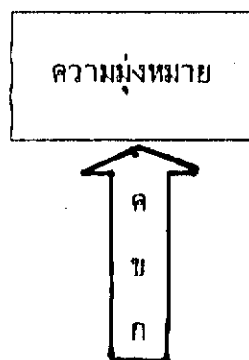
ขั้นตอนของการออกแบบกิจกรรมเป็นขั้นตอนที่สำคัญ การเลือกแบบกิจกรรมต้องเหมาะสม และสัมพันธ์โดยตรงกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้การสอน ฮุสตัน และคนอื่น ๆ (เสาวณีย์ สิกขานันท์. 2526 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Houston and others. 1972 : 132 - 134) ได้กำหนดลักษณะกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้สอนไว้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 กิจกรรมแบบง่าย (Simple Case) มีจุดมุ่งหมาย และกำหนดกิจกรรมเพียงอย่างเดียว เช่น ทางเลือก ผู้เรียนจะเลือกทำกิจกรรมเดียวเท่านั้น ทุกกิจกรรมบรรลุผลสำเร็จเหมือนกัน และมีคุณค่าเท่ากันดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 กิจกรรมแบบกิจกรรมเดียว และแบบหลายกิจกรรมแต่เลือกเพียงกิจกรรมเดียว

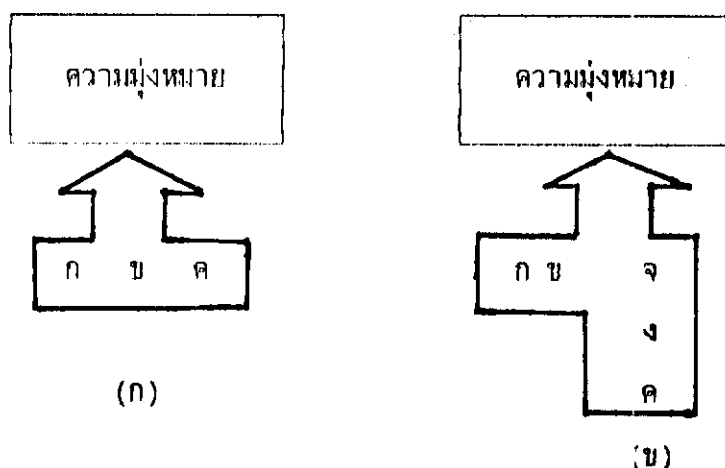
ลักษณะที่ 2 กิจกรรมแบบลูกโซ่ (Linear Related) มีกิจกรรมหลายกิจกรรม แต่ผู้เรียนจะต้องทำให้เสร็จตามกันตอนที่กำหนดไว้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของบทเรียน เช่น กำหนดกิจกรรมไว้ 3 อย่าง (ก ข และค) ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมต่อเนื่องกันไปคือ ทำกิจกรรม ก.ให้เสร็จสมบูรณ์ก่อนแล้วจึงไปทำกิจกรรม ข และ ค ตามลำดับ และต้องทำกิจกรรมให้ครบทั้ง 3 กิจกรรมจึงจะบรรลุจุดมุ่งหมายนั้นได้ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 กิจกรรมแบบหลายกิจกรรมต่อเนื่อง

ลักษณะที่ 3 กิจกรรมแบบผสม (Mosaic Related)

มีกิจกรรมหลาย ๆ กิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนกิจกรรมใดก่อน หรือหลังก็ได้ แต่ต้องเรียนให้ครบทุกกิจกรรม เช่น อาจจะทำกิจกรรม ก ข และ ค ไว้เพื่อให้ผู้เรียนเลือก ผู้เรียนจะเลือกเรียนกิจกรรม ก ข หรือ ค ก่อนก็ได้ แต่จะต้องเรียนให้ครบกิจกรรมทั้งหมด หรืออาจจะจัดกิจกรรม ก ข ค ง และ จ โดยกำหนดให้กิจกรรม ค ง และ จ เรียงตามลำดับ แต่จะเลือกเรียน กิจกรรมใดก่อนก็ได้ จากกิจกรรม ก หรือ ข หรือ ค ง จ ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 (ก) กิจกรรมแบบหลายกิจกรรมแต่ไม่ต่อเนื่อง (ข) กิจกรรมแบบหลายกิจกรรมที่มีทั้งต่อเนื่อง และไม่ต่อเนื่อง

แบบกิจกรรมเหล่านี้ ทำให้ผู้สร้างหน่วยการเรียนรู้เลือกตัดสินใจได้ว่าควรเลือกแบบกิจกรรมใดในหน่วยการเรียนรู้ของตน แบบกิจกรรมที่กำหนดในหน่วยนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนและครูในการเลือกการเรียนรู้ซ่อมเสริมในกรณีที่ผู้เรียนนั้นไม่ผ่านการประเมินผลหลังการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนอาจจะเลือกกิจกรรมใหม่เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ของหน่วยการเรียนรู้ หรือควรจะทำกิจกรรมอะไรเพิ่มเติมในกรณีที่ผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหา หรือทักษะบางตอน หรือขาดสมรรถภาพบางอย่าง

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการเรียนรู้การสอน พอสรุปสาระสำคัญได้ว่าหน่วยการเรียนรู้การสอนเป็นบทเรียนที่สำเร็จรูปในตัว สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียน และประเมินตนเองได้ โดยอาศัยเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในบทเรียน การจัดการเรียนการสอนกระทำได้เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม แล้วแต่ความเหมาะสมของสภาพการเรียนรู้ของแต่ละสถาบันการศึกษา และหน่วยการเรียนรู้ยังเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ครูสามารถนำไปสอนปกติได้ ในการสร้างหน่วยการเรียนรู้แต่ละรูปแบบจะแตกต่างกันไปในรายละเอียด แต่จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย ผู้สร้างจะต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตร และผู้สร้างควรพิจารณาอย่างรอบคอบ ว่าจุดมุ่งหมายของหน่วยการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนั้นได้ก่อให้เกิดสมรรถภาพแก่ผู้เรียนตรงกับจุดมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด เพราะการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนนั้นนับว่าเป็นขั้นเริ่มต้นที่สำคัญ ถ้าหากมีการผิดพลาดตั้งแต่ขั้นนี้แล้ว จะส่งผลไปสู่ขั้นอื่น ๆ ต่อไปได้ สำหรับการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนนั้น ผู้สร้างหน่วยการเรียนรู้ จะต้องเป็นผู้ตัดสินใจว่าควรเลือกกิจกรรมอะไรในหน่วยการเรียนรู้ของตน จึงจะเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน และผู้สอน การเรียนรู้ซ่อมเสริมในกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านการประเมินผลหลังการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ผู้เรียนอาจจะเลือกกิจกรรมใหม่ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหน่วยการเรียนรู้ หรืออาจจะทำกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มเติมในกรณีที่ผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหาวิชา

จากแนวความคิดของนักการศึกษา ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้การสอน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มีผู้สนใจสร้างและนำไปทดลองใช้กับการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ทุกระดับชั้น ซึ่งผลของการวิจัยแตกต่างกัน

งานวิจัยเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้การสอนในต่างประเทศ

เมื่อปีคริสต์ทศวรรษ 1967 คณะการศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยฟลอริดาในโครงการ อีพีดีเอ (EPDA B - 2) (The State of Florida Department of Education under Part B. Subpart 2, of the Education Professions Development Act) มีโครงการที่จะพัฒนาเครื่องมือช่วยสอนแก่อาจารย์ผู้สอนวิชาการศึกษา จึงได้สร้างหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นเฉพาะทักษะที่ใช้ในการสอน หรือความรู้เฉพาะพื้นฐานในแต่ละหน่วยของหน่วยการเรียนรู้ โดยให้รายละเอียดและแนวทางที่จะไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ หน่วยการเรียนรู้ที่จัดสร้างขึ้นนี้ให้ความสำคัญแก่สมรรถภาพเฉพาะอย่าง เพื่อเป็นประโยชน์ในการฝึกทักษะของผู้เรียนในโครงการนี้ เทรซีส์ (Trezies. 1972 : 2091 - A) ได้ศึกษาถึงทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ ผลปรากฏว่า นักศึกษาจำนวนมากเห็นด้วยกับการเรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ในระดับมหาวิทยาลัย และได้เสนอแนะว่าหน่วยการเรียนรู้จะนำเอาการเรียนรู้หลาย ๆ อย่างมาใช้ให้สัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม ต่อมา เฮิร์สท์ (Hurst. 1973 : 1752 - A) ได้ทำการทดลองสอนวิชาวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับครูประถมศึกษา โดยใช้หน่วยการเรียนรู้กับการเรียนเป็นรายบุคคล และการเรียนเป็นกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เรียนเป็นรายบุคคล กลุ่มที่ 2 เรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มที่ 3 วิชาวิธีการสอนปกติ ผลปรากฏว่า กลุ่มที่เรียนเป็นรายบุคคลใช้เวลาในการเรียนน้อยกว่ากลุ่มที่เรียนเป็นกลุ่ม แต่ละแผนเฉลี่ยของผลการเรียนของทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในปีเดียวกัน ทอดด์ (Todd. 1973 : 4078 - A) ได้ทำการศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ในระดับวิทยาลัย ได้พบว่านักศึกษาที่เรียนจากหน่วยการเรียนรู้มีความสามารถตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งต่างกับนักศึกษาที่เรียนจากการสอนแบบเดิมที่ใช้อยู่ในวิทยาลัย และทอดด์ ได้แนะนำว่าควรจะได้นำหน่วยการเรียนรู้ไปใช้กับการสอนในระดับอื่น ๆ ต่อไป

ในปี 1975 สบาเรตตา (Sbaratta. 1975 : 1280 - A) ได้สร้างหน่วยการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นได้ 5 ชุด เพื่อใช้ในการสอนเรียงความแก่นักศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ (1) การเล่นเกมภาษา (2) ประสมการณ์ส่วนตัว (3) เทคนิคในการเขียนงานศึกษาค้นคว้าหรืองานวิจัย (4) การเขียนในเชิงโต้แย้ง (5) การเขียนเชิงวิจารณ์ ได้นำหน่วยการเรียนรู้สอนนี้ไปใช้กับกลุ่มทดลอง โดยให้อาสาสมัครนักศึกษาในการรับผิดชอบการเรียนด้วยตนเอง

และเรียนซ่อมเสริมได้จนกว่าจะสอบผ่านหน่วยการเรียนการสอนแต่ละหน่วย ส่วนกลุ่มควบคุมนั้นให้เรียนโดยการอ่าน ทำแบบฝึกหัด และอภิปรายเกี่ยวกับการเขียนเรียงความและการเขียนแบบฝึกหัด เมื่อสิ้นสุดการเรียนแล้วให้ทำข้อทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ 2 ฉบับ ฉบับละ ไม่ต่ำกว่า 200 คำ และให้ทำข้อทดสอบวัดเจตคติต่อการเขียนเรียงความ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีความสามารถทั่วไปในการเขียนเรียงความ การเขียนโครงสร้างของประโยค และการเขียนส่วนประกอบของประโยค สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 แสดงว่าหน่วยการเรียนการสอนชุดที่ยึดหยุ่นได้ เป็นสื่อการสอนเรียงความที่ได้ผลดีกว่าวิธีการสอนตามปกติ

บรอเลย์ (Brawley, 1975 : 4280 - A) ได้ทำการทดลองหาประสิทธิภาพของหน่วยการเรียนการสอนแบบสื่อผสม (Multimedia Instructional Modules) ที่ใช้สอนเรื่องการบอกเวลาสำหรับเด็กเรียนช้า โดยสร้างบทเรียนขึ้น 12 หน่วยบทเรียน และใช้เวลาสอน 15 วัน ผลปรากฏว่า กลุ่มนักเรียนที่เรียนจากหน่วยการเรียนการสอนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนจากการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในปีเดียวกัน สจิวส์ (Stewart, 1975 : 778 - A) ได้ศึกษาเรื่องการสร้าง และประเมินผลหน่วยการเรียนการสอนในวิชาการนิเทศการสนทนาธรรมศาสตร์โดยใช้ความสามารถเป็นเกณฑ์ ใช้กลุ่มตัวอย่าง 100 คน ประกอบด้วยอาจารย์นิเทศการสอน นักศึกษาฝึกสอน และนักการศึกษา ก่อนการสร้างหน่วยการเรียนการสอนได้ตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา แล้วจึงนำไปสร้างหน่วยการเรียนการสอน จากนั้นจึงนำไปให้กรรมการ 10 คน ประเมินผลหน่วยการเรียนการสอนว่าจะมีประสิทธิภาพพอเพียง และเหมาะสมที่จะนำไปใช้สอนเพียงใด โดยกรรมการได้ตั้งเกณฑ์การให้คะแนนเต็มเท่ากับ 4 และตกลงกันว่าถ้าได้คะแนน 2.5 ขึ้นไป คุณภาพใช้ได้ ถ้าได้ต่ำกว่า 2.5 แสดงว่าคุณภาพยังใช้ไม่ได้ จากเกณฑ์การให้คะแนนนี้ปรากฏว่าหน่วยการเรียนการสอนดังกล่าว เป็นบทเรียนเฉพาะบุคคลที่ได้คะแนนเฉลี่ย 3.1 จากคะแนนเต็ม 4 สรุปแล้วกรรมการเห็นว่าหน่วยการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นมามีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ประกอบการสอนได้

เอมส์ (Ames, 1982 : 3113 - A) ได้สร้างหน่วยการเรียนการสอน วีดีโอสำหรับเรียนด้วยตนเอง เพื่อฝึกบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กวัยรุ่นที่เรียนช้า หน่วยการเรียนการสอนประกอบด้วยคู่มือการใช้หน่วยการเรียนการสอน และวีดีโอเทป จำนวน 8 หน่วย โดยมี

ความมุ่งหมายเพื่อสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนสำหรับผู้ปกครองของเด็กวัยรุ่นที่เรียนเข้า
ผู้เชี่ยวชาญด้านคณิตการ นักศึกษา นักวิชาการ และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า
หน่วยการเรียนรู้การสอนวิธีโอสำหรับฝึกบุคลากรที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์มากสำหรับ
ผู้ปกครองที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นคนเรียนช้า และเป็นประโยชน์กับนักศึกษาหลักสูตรบริการ
สุขภาพอนามัย รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านคณิตการ นักวิชาการ และผู้ประกอบการอาชีพที่เกี่ยวข้องกับ
ผู้ไร้สมรรถภาพ

งานวิจัยเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้การสอนในประเทศไทย

ได้มีผู้วิจัยหลายท่านได้วิจัยเรื่องเกี่ยวกับการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน เช่น
ธีระ จิตต์จนะ (2519 : 20 - 25) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
วิทยาศาสตร์เรื่องไฟฟ้า โดยการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนปกติ ระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 ของโรงเรียนอุทัยวิทยาคม จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 90 คน พบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียน
โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบ
ปกติอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอน ซึ่ง
สอดคล้องกับสุคนธ์ แ่งศรีสาร (2521 : 45 - 46) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องแรงธรรมชาติกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 107 คน
โรงเรียนบ้านวังเพิ่ม อำเภอสี่หมุก จังหวัดขอนแก่น พบว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนจากหน่วยการเรียนรู้
การสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบปกติอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ แต่ผลการทดลองของ ธีระ จิตต์จนะ และ สุคนธ์ แ่งศรีสาร แตกต่างจาก
การทดลองของนิยม ทองอุดม (2520 : 26 - 31) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องบรรยากาศในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเพลง
ไสภณศิริราษฎร์ จังหวัดราชบุรี โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนปกติ จำนวนนักเรียน
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 60 คน ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า
นักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนโดย
ใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน

การสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนในวิชาศิลปศึกษา ไสภาพรรณ อมตะเคชะ (2526 : 41 - 44) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปประดิษฐ์ในระดับปริญญาตรีโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนปกติ เรื่องบายศรีของนักศึกษาครูวิทยาลัยครูสวนดุสิต จำนวน 104 คน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปประดิษฐ์ของนักศึกษาครูกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาครูกลุ่มทดลองมีเจตคติที่ดีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอนเช่นเดียวกับ กาญจนา อินทรสุวานนท์ (2526 : 43) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพลงพื้นบ้านภาคกลางในระดับปริญญาตรี โดยใช้หน่วยการเรียนรู้กับการสอนปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 จำนวน 100 คน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพลงพื้นบ้านภาคกลางของนิสิตกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ระหว่างนิสิตชั้นปีที่ 1 และนิสิตชั้นปีที่ 2 ของกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกัน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพลงพื้นบ้านภาคกลางระหว่างนิสิตชั้นปีที่ 1 และนิสิตชั้นปีที่ 2 ของกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน นิสิตกลุ่มทดลองมีเจตคติที่ดีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอน

ในด้านวิชาภาษาไทย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2529 : 149) ได้ทรงสร้างนวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้การสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทย โดยสร้างบทเรียนในรูปของหน่วยการเรียนรู้การสอนและได้นำไปทดลองสอนกับนักเรียนที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน เพื่อศึกษาปฏิกิริยาอันกลับที่เป็นความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้การสอนภาษาไทย ผลจากการทดลองพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถและทักษะในการเรียนภาษาไทยดีขึ้น ทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน นักเรียนได้รับความรู้จากบทเรียนต่าง ๆ ซึ่งมีความหลากหลายทั้งในด้านรูปแบบ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งแตกต่างไปจากบทเรียนในหลักสูตร ทำให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติม มิใช่เฉพาะแต่วิชาภาษาไทยเท่านั้น แต่ยังได้รับความรู้ต่าง ๆ ที่สืบเนื่องเช่น วรรณคดี ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของไทย นอกจากนั้นนักเรียนยังได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและคำศัพท์ซึ่งได้มีคำอธิบายไว้อย่างละเอียดในแต่ละบทเรียน

ในด้านวิชาคณิตศึกษา เสวี เป็นเปี่ยม (2531 : 68) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาคณิตไทยเรื่องการตี้องวงใหญ่ โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนปกติ ผลการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาครูกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนสูงกว่านักศึกษาครูกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในด้านวิชาช่าง ทวี กองศรีมา (2531 : 83) ได้สร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่องกบไสไม้ เพื่อใช้สอนในวิชาอุตสาหกรรมศิลป์สำหรับนักศึกษาครู ผลการศึกษาสรุปได้ว่าหน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่องกบไสไม้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพภาคทฤษฎีเท่ากับ 84.50/84.20 ภาคปฏิบัติเท่ากับ 81.33/82.51 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าภาคทฤษฎี 80/80 ภาคปฏิบัติ 70/70

ในด้านวิชาคณิตศาสตร์ อารุท พรหมานอก (2534 : 140) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยการสอนด้วยหน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. พบว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยหน่วยการเรียนรู้การสอนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูของ สสวท.

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ อาจสรุปเรื่องการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนได้เป็นสองประเด็น คือ ประเด็นแรกการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนปกติ ซึ่งพบว่าหน่วยการเรียนรู้การสอนใช้ได้กับหลายวิชาในทุกระดับชั้น และหน่วยการเรียนรู้การสอนสามารถให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทัดเทียมกับการสอนปกติ หรืออาจสูงกว่าการสอนปกติ ส่วนประเด็นที่สอง พบว่าผู้เรียนที่เรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอนอีกด้วย จึงนับได้ว่าหน่วยการเรียนรู้การสอนมีคุณค่าต่อการศึกษาอย่างยิ่ง และมีแนวโน้มที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนมากขึ้น ซึ่ง ชมพันธ์ุ กุญชร ณ อยุธยา (2528 : 258) กล่าวว่าหน่วยการเรียนรู้การสอนจะต้องปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้การสอนของแต่ละประเทศ เช่น ประเทศไทย ได้มีการสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนและได้นำไปทดลองจริง ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนการสอน

มากขึ้น มีความกระตือรือร้นและสนุกสนานในการที่ได้กระทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่แปลกและแตกต่างกันออกไปตามที่ตนสนใจ นอกจากนั้นผู้เรียนยังรู้สึกภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้สอนด้วย และจากการศึกษาวิจัยเรื่องการหาประสิทธิภาพของสื่อการสอน โดยวิธีการวิเคราะห์ทอิกมาน (Meta Analysis) โดยศิริยุภา พูลสุวรรณ (2530 : 102 - 108) พบว่าการสอนโดยใช้สื่อการสอนทำให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนเพิ่มขึ้นไม่มากนัก เมื่อเทียบกับประสิทธิภาพของการสอนโดยใช้หลักการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ตามแนวของบลูม แต่อย่างไรก็ตามสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาได้แก่สื่อการสอนด้วยตนเอง เช่น ชุดการสอน บทเรียนโปรแกรม หน่วยการเรียนรู้การสอน

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 ปีการศึกษา 2537 วิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพมหานคร จำนวน 65 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ปีการศึกษา 2537 วิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพมหานครจำนวน 50 คน โดยทำการคัดเลือกจากนักศึกษาที่ยังมิได้เรียนในรายวิชา นท. 1114 ประวัติตัวละคร และสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ การเลือกกลุ่มตัวอย่างจัดกระทำโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ๆ ละ จำนวน 25 คน โดยมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. สุ่มนักศึกษาจากจำนวนนักศึกษาวិชาเอกนาฏศิลป์ไทย จำนวน 65 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 50 คน
2. ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยจับสลากจากรายชื่อนักศึกษา เป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 25 คน และกลุ่มทดลอง จำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. หน่วยการเรียนรู้การสอน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์
2. แบบทดสอบประเมินผลก่อนการเรียนและหลังการเรียน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์
4. แบบสอบถามทัศนคตินักศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. สร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ในรายวิชานท. 1114 ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษารายละเอียดเนื้อหาวิชา นท. 1114 ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ จากหนังสือหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นสูงพุทธศักราช 2527 ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาวิชา ดังนี้

- 1.1.1 ประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์
- 1.1.2 ประวัติตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์
- 1.1.3 สถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์
- 1.1.4 สีและลักษณะของทิวไรน
- 1.1.5 พงศและวงศ์ในเรื่องรามเกียรติ์

ผู้วิจัยเลือกเรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์มาสร้างเป็นหน่วยการเรียนรู้การสอน แล้วแบ่งเป็นเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้การสอน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ดังนี้

- ที่มาของเรื่องรามเกียรติ์
- เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี
- เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
- เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
- เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของเนื้อหาแต่ละหัวข้อ

1.3 การสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน หน่วยการเรียนรู้การสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น สร้างตามแนวการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้การสอนของแอเรนคส์ แมสลา และเวเบอร์ และซมพันธ์ุ กุญชร ณ อยุธยา ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

- 1.3.1 หลักการและเหตุผล (Rationale)
- 1.3.2 จุดมุ่งหมาย (Objectives)
- 1.3.3 ความรู้พื้นฐาน (Pre - requisites)

- 1.3.4 การประเมินผลก่อนการเรียนรู้ (Pre - assessment)
- 1.3.5 กิจกรรมการเรียนรู้ (Instructional Alternatives)
- 1.3.6 การประเมินผลหลังการเรียนรู้ (Post - assessment)
- 1.3.7 การเรียนซ่อมเสริม (Remediation)

1.4 มาตรฐานการเรียนรู้และการสอนที่สร้างขึ้นไว้ให้ผู้เกี่ยวข้องจำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้

- 1.4.1 เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวเกียรติเป็นอย่างดีหรือ
- 1.4.2 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการเรียนการสอนมาเป็นเวลา

ไม่น้อยกว่า 10 ปีหรือ

- 1.4.3 เป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องราวเกียรติที่นำมาใช้เป็นเรื่องสำหรับ

แสดงเป็นอย่างดี

เป็นผู้ตรวจสอบเนื้อหา และผู้วิจัยนำมารับปรุงแก้ไข

1.5 การทดลองเพื่อปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้การสอน เมื่อสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่องประวัติและเนื้อเรื่องราวเกียรติในวิชาประวัติศาสตร์และสถานที่สำคัญในเรื่องราวเกียรติแล้ว ผู้วิจัยนำหน่วยการเรียนรู้การสอนไปทดลองโดยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1.5.1 ทดลองกลุ่มเล็ก (Small Group Try - out) นำหน่วยการเรียนรู้การสอนที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 เพื่อหาข้อบกพร่องต่าง ๆ และนำมาปรับปรุงและแก้ไขต่อไป

1.5.2 ทดลองภาคสนาม (Field Try - out) นำหน่วยการเรียนรู้การสอนที่ได้แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 วิชาเอกนาฏศิลป์ไทยจำนวน 10 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพของหน่วยการเรียนรู้การสอนและหาข้อบกพร่องที่มีอยู่ เพื่อนำมาแก้ไขหน่วยการเรียนรู้การสอนอีกครั้ง ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้จริงกับนักศึกษากลุ่มทดลอง

2. แบบทดสอบ

2.1 แบบทดสอบเพื่อประเมินผลก่อนการเรียนรู้ และหลังการเรียนรู้

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบการประเมินผลก่อนการเรียนรู้ และหลังการเรียนรู้ โดยลำดับดังนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์ และเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์และสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ จากเอกสารหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นสูง พุทธศักราช 2527
2. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลและการสร้างข้อสอบจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบทดสอบประเมินผลก่อนการเรียนรู้ และหลังการเรียนรู้ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ โดยอาศัยหลักการของบลูม (Bloom) กล่าวคือ เน้นด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยเป็นแนวทางในการออกแบบทดสอบประเมินผลก่อนการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้
3. แบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
4. นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มที่ตรวจสอบเนื้อหา ตรวจสอบการกำหนดสถานการณ์ ลักษณะการใช้คำถาม ตัวเลือก ความถูกต้องด้านภาษาเพื่อแก้ไขปรับปรุง
5. ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบด้านพฤติกรรมที่ต้องการวัดจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน
6. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักศึกษาจำนวน 5 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ
7. นำผลการสอบที่ทดสอบมาตรวจให้คะแนนโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อคือ ถ้าตอบถูกต้อง 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือเว้นไว้ไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ตัวเลือกได้ 0 คะแนน
8. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% ในการแบ่งกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ โดยเปิดตาราง จุง เต ฟาน (Chung - Teh Fan. 1952 : 6 - 32) เลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

9. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้แล้วไปทดสอบกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพฯ วิชาเอกนาฏศิลป์ไทยจำนวน 10 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หาค่าความเชื่อมั่นแบบ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) โดยใช้สูตร KR - 20 (Guilford, 1978 : 427) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

10. นำแบบทดสอบที่ได้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์

1. ศึกษาจุดประสงค์ และเนื้อหาวิชาประวัติตัวละคร และสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ จากเอกสารหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นสูง พุทธศักราช 2527

2. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลและการสร้างข้อสอบจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ โดยอาศัยหลักการของบลูม (Bloom) กล่าวคือ เน้นด้านพุทธิพิสัย ทักษพิสัยและจิตพิสัย เป็นแนวทางในการออกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

3. แบบทดสอบเป็นแบบตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ และแบบบรรยายมาให้เลือกอีก 1 ข้อ

4. นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ตรวจสอบเนื้อหา ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ลักษณะการใช้คำถาม ตัวเลือก ความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดและความถูกต้องด้านภาษา เพื่อแก้ไขปรับปรุง

5. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักศึกษาจำนวน 5 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ

6. นำผลการทดสอบที่ทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนแต่ละข้อ คือ ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิด หรือเว้นไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ได้ 0 คะแนน

7. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยาก - ง่าย และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% ในการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วเปิดตารางจุง เต ฟาน (Chung - Teh Fan. 1952 : 6 - 32) เลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

8. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้แล้วไปทดสอบกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพฯ วิชาเอกนาฏศิลป์ไทยจำนวน 10 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นแบบ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) โดยใช้สูตร KR - 20 (Guilford. 1978 : 427) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

9. นำแบบทดสอบที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.3 แบบสอบถามทัศนคติ

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามทัศนคติและตารางงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถามทัศนคติ

2. ลักษณะแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยถามครอบคลุมในด้านเนื้อหา ขั้นตอน และกิจกรรมต่าง ๆ ในหน่วยการเรียนรู้การสอน

3. เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามทัศนคติ ผู้วิจัยได้กำหนดให้คะแนนตามระดับความรู้สึกพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อความ โดยให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ
- 3 หมายถึง ความรู้สึกเฉย ๆ ไม่ถึงกับพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ
- 2 หมายถึง ความรู้สึกไม่พึงพอใจ
- 1 หมายถึง ความรู้สึกไม่พึงพอใจอย่างยิ่ง

เกณฑ์ในการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของระดับความรู้สึก ผู้วิจัยใช้เกณฑ์

ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง รู้สึกพึงพอใจอย่างยิ่ง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.55 - 4.54 หมายถึง รู้สึกพอใจ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.55 - 3.54 หมายถึง รู้สึกเฉย ๆ ไม่ถึงกับ
พึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.55 - 2.54 หมายถึง รู้สึกไม่พึงพอใจ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.55 - 1.54 หมายถึง รู้สึกไม่พึงพอใจ
อย่างยิ่ง

4. นำแบบสอบถามทัศนคติไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ
และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้ข้อคำถามมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักศึกษาจำนวน 5 คน ซึ่ง
ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 เพื่อตรวจสอบ
ความเข้าใจ

6. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนของแบบสอบถาม
เป็นรายข้อ และรวมทั้งฉบับโดยคำนวณจากสูตร (Ferguson, 1981 : 68)

7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปสอบถามกับนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย จำนวน
10 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach,
1971 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

8. นำแบบสอบถามทัศนคติไปใช้กับกลุ่มทดลองต่อไป

แบบแผนการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งดำเนินการทดลองตามแบบแผน
การวิจัย (Randomized Control - Group Pretest-Posttest Design)
(ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 261) ซึ่งมีลักษณะการทดลองดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T ₁	X	T ₂
CR	T ₁	<u>X</u>	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

- R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
 E แทน กลุ่มทดลอง
 C แทน กลุ่มควบคุม
 T₁ แทน การสอบก่อนจัดการทำการทดลอง
 T₂ แทน การสอบหลังจัดการทำการทดลอง
 X แทน การสอนโดยการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน
X แทน การสอนโดยการใช้วิธีสอนแบบปกติ

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

1. สุ่มนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิชาเอกนาฏศิลป์ไทยชั้นสูงปีที่ 1 เข้ากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 25 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
2. ทดสอบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง โดยให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและคัดเลือกไว้แล้ว กระทำการทดสอบพร้อมกันทั้งสองกลุ่ม
3. ทดสอบกลุ่มทดลองก่อนทำการทดลอง โดยให้ทำแบบทดสอบประเมินผลก่อนการเรียนรู้ (Pre - test) เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ เพื่อตรวจสอบความรู้ตามจุดประสงค์ของหน่วยก่อนที่นักศึกษาจะเรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน

4. ทำการสอบถามทัศนคติของกลุ่มทดลอง ที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ก่อนที่นักศึกษาจะเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้การสอนด้วย แบบสอบถามทัศนคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. คาบนิเทศการสอนโดยผู้วิจัยทั้งสองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในเนื้อหาเดียวกัน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ระยะเวลาในการสอนเท่ากัน คือ 5 คาบ คาบละ 60 นาที โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

กลุ่มทดลอง ได้รับการสอนโดยการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยเป็นผู้ควบคุมและให้ความสะดวกในการกระทำกิจกรรม ตลอดจนให้ความช่วยเหลือเมื่อกลุ่มทดลองมีปัญหา หรือข้อสงสัยเป็นรายบุคคล

กลุ่มควบคุม สอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ เนื้อหาที่นำมาสอนเป็นเนื้อหาเดียวกับ ที่นำมาใช้สร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนซึ่งประกอบด้วย

- ที่มาของเรื่องรามเกียรติ์
- เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี
- เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
- เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
- เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

เนื้อหาดังกล่าวนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ตลอดจนการใช้เกมหรือต่าง ๆ เช่น สไลด์ แผ่นใส ประกอบคำบรรยายในชั้นเรียน โดยมี กิจกรรมให้นักศึกษามา - ตอบ ตามกำหนดระยะเวลาที่ใช้สอน เนื้อหาวิชา

6. เมื่อสิ้นสุดการสอนกลุ่มทดลองจึงทำการทดสอบประเมินผลหลังการเรียนโดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับการทดสอบ เพื่อประเมินผลก่อนการเรียน เพื่อตรวจสอบว่านักศึกษา คนใดทำคะแนนได้ไม่ถึง 80% จะได้จัดให้มีการเรียนซ่อมเสริมต่อไป

7. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ทำการทดสอบนักศึกษาทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชุดเดียวกัน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้เวลาในการทดสอบ 60 นาที

8. ทำการสอบถามทัศนคติของกลุ่มทดลองที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอน เรื่องประวัติ และเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ หลังจากที่ได้เสร็จสิ้นการเรียนการสอนแล้วด้วยแบบสอบถามทัศนคติ

ชุดเดียวกันกับแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อหน่วยการเรียนการสอนที่ใช้ก่อนการเรียนด้วยหน่วยการเรียนการสอน เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อหน่วยการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หน่วยการเรียนการสอนกับการสอนปกติระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้วิธีทางสถิติ t - test แบบ Independent

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาคะแนนเฉลี่ย คำนวณจากสูตร (Ferguson. 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่ม

1.2 หาค่าความแปรปรวนของคะแนน (S^2) คำนวณจากสูตร (Ferguson.

1981 : 68)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
ประเมินผลก่อน และหลังการเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประวัติ
และเนื้อเรื่องรวมเกียรติ โดยใช้ในการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ (Item Analysis)
ใช้เทคนิค 27% ของ จุง เต ฟาน (Chung - Teh Fan. 1952 : 6 - 32)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบประเมินผลก่อน และหลังการเรียน และ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติ และเนื้อเรื่องรวมเกียรติ คำนวณจากสูตร
KR - 20 (Guilford. 1978 : 427)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	n	แทน	จำนวนข้อในแบบทดสอบ	
	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ	
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำได้ข้อหนึ่ง ๆ	$\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง หรือ $1 - p$	
	pq	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ	
	s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือ	

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อหน่วยการเรียนการสอน
เรื่องรวมเกียรติ ประวัติ และเนื้อเรื่องรวมเกียรติ โดยใช้ในการวิเคราะห์ค่านวจากสูตร
(Cronbach. 1971 : 161)

$$L = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{s_1^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	l	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	s_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในแบบสอบถามแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ตรวจสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประวัติ และเนื้อเรื่องรวมเกียรติ ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดย

3.1.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยวิธีการทางสถิติ t - test แบบ Independent (บุญเรียง ขจรศิลป์. 2528 : 97 - 98)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{(s_1^2/n_1 + s_2^2/n_2)^2}{\frac{(s_1^2/n_1)^2}{n_1-1} + \frac{(s_2^2/n_2)^2}{n_2-1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t -distribution
	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม
	s^2	แทน	ความแปรปรวนในแต่ละกลุ่ม
	n	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลองและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอตามลำดับ ดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนการประเมินผลก่อนการเรียนรู้ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินผลก่อนและหลังการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มทดลอง
4. เปรียบเทียบทัศนคติก่อนและหลังการเรียนรู้ ของนักศึกษากลุ่มทดลองที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์

1. เปรียบเทียบคะแนนการประเมินผลก่อนการเรียน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์
ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการประเมินผลก่อนการเรียนของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการประเมินมาทำการทดสอบทางสถิติ โดยใช้ t-test แบบ Independent ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนการประเมินผลก่อนการเรียน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่อง
รามเกียรติ์ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	25	11.44	2.10	0.37
กลุ่มควบคุม	25	11.72	3.22	

จากตาราง 2 แสดงว่า ก่อนการทดลอง นักศึกษากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มีคะแนนการประเมินผลก่อนการเรียน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ของนักศึกษา
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เพื่อเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการทดสอบมาทำการทดสอบทางสถิติโดยใช้ t-test แบบ Independent ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ของ
 นักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S ²	t
กลุ่มทดลอง	25	19.96	3.55	2.75*
กลุ่มควบคุม	25	17.96	1.76	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ของนักศึกษากลุ่มทดลองสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นั่นคือ นักศึกษาที่เรียนวิชาประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ โดยใช้หน่วยการเรียนการสอน มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักศึกษาที่เรียนโดยใช้วิธีสอนปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินผลก่อนและหลังการเรียน
ของนักศึกษากลุ่มทดลอง

เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินผลก่อนการเรียนและหลังการเรียนของนักศึกษากลุ่มทดลอง ผู้วิจัยได้นำคะแนนการประเมินผลก่อนและหลังการเรียนมาทำการทดสอบทางสถิติโดยใช้ t-test แบบ Independent ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินผลก่อนและหลังการเรียนของนักศึกษากลุ่มทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S ²	t
กลุ่มทดลอง				
การประเมินผล				
ก่อนการเรียน	25	10.80	2.16	
				4.47*
การประเมินผล				
หลังการเรียน	25	12.80	1.75	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงว่า ภายหลังจากทดลอง นักศึกษากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์สูงกว่าคะแนนการประเมินผลก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบทัศนคติก่อนและหลังการเรียนรู้ ของนักศึกษากลุ่มทดลองที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้ การสอน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์

เพื่อศึกษาทัศนคติก่อนและหลังการเรียนรู้ ของนักศึกษากลุ่มทดลองที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้ การสอน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติก่อนและหลังการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มทดลอง ที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้ การสอน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์

ข้อความ	ทัศนคติก่อนเรียน			ทัศนคติหลังเรียน		
	$\bar{X}$	S^2	ความหมาย	$\bar{X}$	S^2	ความหมาย
1. หน่วยการเรียนรู้การสอนกำหนด จุดมุ่งหมายการเรียนรู้การสอน ไว้อย่างชัดเจน	1.80	0.68	รู้สึกไม่ พึงพอใจ	4.32	0.65	รู้สึก พึงพอใจ
2. จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้ การสอนนี้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ตัวละครและสถานที่ สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์	2.60	0.81	รู้สึก เฉย ๆ	4.72	0.68	รู้สึกพึงพอใจ อย่างยิ่ง
3. จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ บ่งชี้แนวทางใน การวัดและประเมินผลการเรียนของ นักศึกษาได้เป็นอย่างดี	2.00	1.01	รู้สึกไม่ พึงพอใจ	4.00	0.93	รู้สึก พึงพอใจ

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	ทัศนคติก่อนเรียน			ทัศนคติหลังเรียน		
	$\bar{X}$	S^2	ความ หมาย	$\bar{X}$	S^2	ความ หมาย
4. จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้ การสอนเหมาะสมกับระดับความสามารถ ของนักศึกษา	1.60	0.93	รู้สึกไม่ พึงพอใจ	4.24	0.81	รู้สึก พึงพอใจ
5. หน่วยการเรียนรู้การสอนช่วยให้นักศึกษามี ความรู้ในเรื่องประวัติและเนื้อเรื่อง รามเกียรติ์กว้างขวางขึ้น	1.60	0.65	รู้สึกไม่ พึงพอใจ	4.48	0.68	รู้สึก พึงพอใจ
6. หน่วยการเรียนรู้การสอนช่วยให้ การเรียนรู้เรื่องประวัติและเนื้อเรื่อง รามเกียรติ์น่าสนใจ	1.80	0.73	รู้สึกไม่ พึงพอใจ	3.72	0.62	รู้สึก พึงพอใจ
7. หน่วยการเรียนรู้การสอนช่วยลดปัญหา การเรียนรู้ไม่ทันเพื่อนในชั้นเรียน	2.00	0.57	รู้สึกไม่ พึงพอใจ	4.04	0.83	รู้สึก พึงพอใจ
8. หน่วยการเรียนรู้การสอนช่วยให้เรียนรู้ เนื้อหาวิชาประวัติและเนื้อเรื่อง รามเกียรติ์ได้สะดวกตามความสามารถ ของตนเอง	1.80	0.65	รู้สึกไม่ พึงพอใจ	4.04	0.96	รู้สึก พึงพอใจ

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	ทัศนคติก่อนเรียน			ทัศนคติหลังเรียน		
	$\bar{X}$	S^2	ความ หมาย	$\bar{X}$	S^2	ความ หมาย
9. หน่วยการเรียนรู้การสอนช่วยทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาได้อย่างไม่จำกัดเวลา	1.40	1.20	รู้สึกไม่ พึงพอใจ	4.28	0.61	รู้สึก พึงพอใจ
10. กิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้การสอน ช่วยให้การเรียนของนักศึกษาบรรลุตามจุดมุ่งหมาย	2.20	0.47	รู้สึกไม่ พึงพอใจ	3.64	0.65	รู้สึก พึงพอใจ
11. กิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้การสอน ช่วยให้นักศึกษาสามารถเข้าใจเนื้อหาจากหน่วยการเรียนรู้การสอนดีขึ้น	1.80	0.62	รู้สึกไม่ พึงพอใจ	4.08	0.85	รู้สึก พึงพอใจ
12. กิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้การสอน ให้นักศึกษามีความสนใจที่จะเรียนวิชาประวัติและเนื้อเรื่องรวมเกี่ยรมากขึ้น	1.60	1.13	รู้สึกไม่ พึงพอใจ	4.16	0.93	รู้สึก พึงพอใจ

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	ทัศนคติก่อนเรียน			ทัศนคติหลังเรียน		
	$\bar{X}$	S ²	ความ หมาย	$\bar{X}$	S ²	ความ หมาย
13. กิจกรรมการเรียนที่กำหนดไว้ในหน่วย การเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่ หลากหลายและส่งเสริมให้นักศึกษามี ความคิดสร้างสรรค์	2.60	0.57	รู้สึก เฉย ๆ	4.08	0.68	รู้สึก พึงพอใจ
14. การจัดลำดับของการจัดกิจกรรม การเรียนมีความเหมาะสมและ สอดคล้องกับเนื้อหา	2.60	0.57	รู้สึก เฉย ๆ	4.16	0.93	รู้สึก พึงพอใจ
15. การประเมินผลหลังการเรียน มีความสอดคล้องและครอบคลุม จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เป็นอย่างดีแล้ว	2.12	1.01	รู้สึกไม่ พึงพอใจ	4.04	0.83	รู้สึก พึงพอใจ
16. การประเมินผลหลังการเรียน ครอบคลุมเนื้อหาวิชาในหน่วย การเรียนการสอนนี้เป็นอย่างดี	1.52	0.69	รู้สึกไม่ พึงพอใจ อย่างยิ่ง	4.20	0.63	รู้สึก พึงพอใจ
17. การประเมินผลหลังการเรียนจะ สะท้อนให้เห็นข้อบกพร่องของ หน่วยการเรียนการสอนนี้ได้	1.72	0.47	รู้สึกไม่ พึงพอใจ	4.24	0.65	รู้สึก พึงพอใจ

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	ทัศนคติก่อนเรียน			ทัศนคติหลังเรียน		
	$\bar{X}$	S ²	ความหมาย	$\bar{X}$	S ²	ความหมาย
18. วิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมินผลหลังการเรียนในหน่วยการเรียนการสอนนี้มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับสติปัญญาของนักศึกษา	1.68	0.77	รู้สึกไม่พึงพอใจ	4.24	0.73	รู้สึกพึงพอใจ
19. เวลาที่กำหนดไว้สำหรับการเรียนหน่วยการเรียนการสอนนี้เหมาะสมดีแล้ว	2.08	0.52	รู้สึกไม่พึงพอใจ	3.44	1.93	รู้สึกเฉย ๆ
20. นักศึกษาพอใจกับการใช้หน่วยการเรียนการสอนเป็นบทเรียนประกอบการเรียนวิชาประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์	2.48	0.57	รู้สึกไม่พึงพอใจ	4.28	0.77	รู้สึกพึงพอใจ
คะแนนเฉลี่ย	1.67	0.77	รู้สึกไม่พึงพอใจ	4.35	0.65	รู้สึกพึงพอใจ

จากตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษากลุ่มทดลองโดยส่วนรวมมีทัศนคติก่อนการเรียนหน่วยการเรียนการสอนอยู่ในระดับที่รู้สึกไม่พึงพอใจ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 และหลังจากได้เรียนหน่วยการเรียนการสอน นักศึกษากลุ่มทดลองมีทัศนคติอยู่ในระดับที่รู้สึกพึงพอใจต่อการให้หน่วยการเรียนการสอนในการสอน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานในข้อที่ 2

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
บท 1114 ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่อง
รามเกียรติ์ของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 วิชาเอก
นาฏศิลป์ไทยที่เรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนปกติ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อหน่วยการเรียนรู้การสอนของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 ที่เรียนเรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 ที่เรียนเรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนปกติ
3. เปรียบเทียบทัศนคติก่อนและหลังการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 ที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้การสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ
2. นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้การสอน มีทัศนคติต่อหน่วยการเรียนรู้การสอนก่อนการเรียนแตกต่างกับหลังการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้การสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 ปีการศึกษา 2537 วิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพมหานคร จำนวน 65 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 วิชาเอก นาฏศิลป์ไทย ที่ต้องเรียนวิชา นท. 1114 ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวน 50 คน แล้วจัดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีจับสลากเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 25 คน กลุ่มควบคุม 25 คน

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการทดลอง

1. สร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแนวทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้การสอนของ แอเรนคลี แมสลา และเวเบอร์ และซมพันธ์ุ กุญชร ณ อยุธยา ได้หน่วยการเรียนรู้การสอนที่ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

- ที่มาของเรื่องรามเกียรติ์
- เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี
- เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
- เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
- เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

2. จัดทำแผนการสอนวิชา นท. 1114 ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ สำหรับการสอนแบบปกติ โดยใช้เนื้อหาเดียวกันกับหน่วยการเรียนรู้การสอน

3. แบบทดสอบเพื่อประเมินผลก่อนการเรียนและหลังการเรียน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นข้อสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา นท. 1114 ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ เรื่อง ประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นข้อสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

5. แนวคิดทัศนคติที่ต่อหน่วยการเรียนรู้การสอน ผู้วิจัยสร้างแบบวัดทัศนคติที่ต่อหน่วยการเรียนรู้การสอน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

การดำเนินการทดลอง

1. ประเมินผลก่อนการเรียนรู้ ก่อนการทดลองผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับนักศึกษาทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์และสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์
2. ผู้วิจัยได้ทำการสอบถามทัศนคติของกลุ่มทดลองที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ก่อนที่นักศึกษาในกลุ่มทดลองจะเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้การสอน
3. ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยสอน สองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในเนื้อหาเดียวกัน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ 1 ชั่วโมงสอนกลุ่มละ 5 คาบ คาบละ 60 นาที เท่ากัน แต่ต่างกันที่วิธีสอน คือ กลุ่มทดลองสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน และกลุ่มควบคุมใช้วิธีสอนแบบปกติ
4. ประเมินผลหลังการเรียนรู้ เมื่อทำการสอนทั้ง 2 กลุ่มเสร็จแล้ว ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์และสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ชุดเดียวกันกับการประเมินผลก่อนการเรียนรู้
5. ทำการสอบถามทัศนคติของกลุ่มทดลองที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ โดยใช้แบบสอบถามทัศนคติชุดเดียวกันกับแบบสอบถามทัศนคติก่อนเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้การสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบคะแนนการประเมินผลก่อนการเรียนรู้ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t- test
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t- test

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินผลก่อนและหลัง การเรียนของนักศึกษากลุ่มทดลอง โดยใช้ t -test

4. เปรียบเทียบทัศนคติก่อนและหลังการเรียน ของนักศึกษากลุ่มทดลองนี้ต่อการช่วย การเรียนการสอน เรื่อง ประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ของนักศึกษากลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีช่วยการเรียนการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.96 ในขณะที่นักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.96 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยช่วยการเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ

2. นักศึกษากลุ่มทดลองมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยการเรียนการสอน ซึ่งเปรียบเทียบได้จากคะแนนเฉลี่ยทัศนคติก่อนและหลังการเรียนของนักศึกษากลุ่มทดลองที่มีต่อหน่วยการเรียนการสอน พบว่าก่อนการเรียนหน่วยการเรียนการสอนนักศึกษากลุ่มทดลองมีทัศนคติต่อหน่วยการเรียนการสอนในระดับที่รู้สึกไม่พึงพอใจ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 แต่หลังจากได้เรียนหน่วยการเรียนการสอนแล้วนักศึกษากลุ่มทดลองมีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลง ไปอยู่ในระดับที่รู้สึกพึงพอใจต่อการได้ หน่วยการเรียนการสอนในการสอน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยการเรียนการสอน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยวิธีช่วยการเรียนการสอนมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยการเรียนการสอน

อภิปรายผล

1. ผลจากการทดลองด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีช่วยการเรียนการสอน สูงกว่านักศึกษาควบคุมที่เรียนโดยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดูรายละเอียดตาราง 3) ซึ่งเป็น

ไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับผลวิจัยของธีระ จิตต์จนะ (2519 : 20 - 25) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา เรื่อง ไฟฟ้า โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนปกติและของนิยม ทองอุดม (2520 : 26 - 31) ซึ่งได้ทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา เรื่อง บรรยากาศ โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนปกติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ ไพสภาพรณ สมตะเดชะ (2526 : 41 - 44) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาศิลปะประดิษฐ์ ในระดับปริญญาตรี เรื่อง บายศรี โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนปกติและผลการวิจัยของ เสวี เกียรติภูมิ (2531 : 68) ซึ่งได้ทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีไทยในระดับปริญญาตรี เรื่อง การตีฆ้องวงใหญ่โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนปกติ ซึ่งผลการทดลองทั้ง 4 ท่าน ปรากฏว่ากลุ่มทดลองที่เรียนโดยหน่วยการเรียนรู้การสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีสอนแบบปกติ

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้การสอนปกติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุ 4 ประการดังนี้

ประการที่ 1 การสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน เป็นวิธีการสอนแบบใหม่ ที่แตกต่างไปจากวิธีการสอนเดิมที่นักศึกษาเคยเรียนมา ซึ่งการเรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนช่วยให้นักศึกษาได้มีอิสระในการเรียนเพราะสามารถศึกษาบทเรียนได้ด้วยตนเอง

ประการที่ 2 การสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน มีกิจกรรมในการเรียน ซึ่งแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างละเอียดโดยดูจากเอกสาร ซึ่งต่างกับการสอนแบบเดิมที่ครูเป็นผู้บรรยายอาจจะทำให้นักศึกษาไม่สามารถจดจำคำสอนได้ตลอด สำหรับผู้เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้การสอนสามารถศึกษาจากเอกสาร ได้ตลอดเวลา

ประการที่ 3 นักศึกษาทุกคนสามารถทำกิจกรรมได้ตามจุดมุ่งหมายของบทเรียน ถึงแม้ว่านักศึกษาผู้นั้นจะเรียนอ่อนกว่านักศึกษาในชั้นเพราะนักศึกษาที่อ่อนก็จะสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ซึ่งสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี

ประการที่ 4 นักศึกษาให้ความสนใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีทั้งนี้สังเกตได้จากพฤติกรรมในขณะที่เรียนนักศึกษาเอาใจใส่ในบทเรียน และซักถามข้อสงสัยพร้อมทั้งเสนอแนะให้ใช้ในบทเรียนอื่น ๆ อีกต่อไป

2. ในด้านทัศนคติที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้ การทดลองปรากฏว่าก่อนการเรียนหน่วยการเรียนรู้ นักเรียนมีทัศนคติในระดับที่ไม่พึงพอใจต่อการเรียนหน่วยการเรียนรู้ แต่หลังจากได้เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยการเรียนรู้ (ดูรายละเอียดตาราง 5) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้จะมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธีระ จิตต์จนะ (2519 : 20 - 25) นิยม ทองอุดม (2520 : 26 - 31) ไสภาพรรณ อมตะเดช (2526 : 41 - 44) และเสวี เย็นเปี่ยม (2531 : 68) ที่ได้ทำการวิจัยและพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้มีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยการเรียนรู้ สาเหตุที่ทำให้ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากนักเรียนกลุ่มทดลองได้รับประสบการณ์แปลกใหม่จากการเรียนหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้ทั้งด้วยตนเองและจากการเรียนเป็นกลุ่ม โดยมีผู้สอนแนะนำอย่างใกล้ชิดและสามารถให้เลือกทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจของตนเอง นอกจากนี้ นักศึกษาบางคนสามารถใช้หน่วยการเรียนรู้ทบทวนความรู้ที่ตนได้ตอนหนึ่งที่ตนยังไม่เข้าใจได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหน่วยการเรียนรู้ช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้เนื้อหาวิชาให้เกิดความเข้าใจได้ตลอดเวลา และสนุกสนานกับการเรียน ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาแสดงความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่

จากเหตุผลดังกล่าวมา จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้การสอนปกติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหน่วยการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมทางการศึกษา สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนได้ ผู้วิจัยเห็นสมควรที่จะได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างและใช้หน่วยการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรมีการสนับสนุนให้หน่วยการเรียนการสอนมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและแบ่งเบาภาระของผู้สอน

1.2 วิทยาลัยนาฏศิลป์ควรส่งเสริมการผลิตหน่วยการเรียนการสอนขึ้นใช้กับนักศึกษาและฝึกสร้างหน่วยการเรียนการสอนให้แก่ครู - อาจารย์ เพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนในระดับอื่น ๆ ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการสร้างหน่วยการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ อีก ทั้งนี้ เพื่อศึกษาหาประสิทธิภาพของหน่วยการเรียนการสอนแล้วนำไปทดลองเปรียบเทียบกับการสอนปกติ เพื่อศึกษาว่าจะมีผลแตกต่างกันหรือไม่

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบตัวแปรอื่น ๆ เช่น สติปัญญา ความถนัด ความสามารถ ความรับผิดชอบ ความมีวินัยในตนเอง เพื่อศึกษาว่าผู้เรียนที่เรียนโดยใช้หน่วยการเรียนการสอนและการสอนปกติ จะมีความแตกต่างกันอย่างไร

2.3 ควรมีการสร้างหน่วยการเรียนการสอนร่วมกันเป็นกลุ่มวิทยาลัยหรือคณะบุคคล เพื่อจะได้บรรลุผลในการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา อินทรสุวานนท์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพลงพื้นบ้านภาคกลางในระดับปริญาตรีโดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- จรัรัตน์ พิชัยภาพ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนตามคู่มือครูของสสวท. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- จาตุรงค์ มณเฑียรศาสตร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชัย วรรณะสี เป็นผู้สัมภาษณ์, ณ วิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2535.
- ชมนันท์ กุญชร ณ อยุธยา. การฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บพมวัน, 2528.
- _____. เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บพมวัน, 2530.
- ทวี กองศรีมา. การสร้างบทเรียนโมดูล เพื่อสอนวิชาอุตสาหกรรมศิลป์สำหรับนักศึกษาครู. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- เทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ รัชสมัยมาตุจฉาภิยชาติ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. การพัฒนาวัดกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปรินญาณพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ธีระ จิตต์จนะ. การเปรียบเทียบผลการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องไฟฟ้า โดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- นิยม ทองอุดม. การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องบรรยากาศ โดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

นิวัฒน์ สุขประเสริฐ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชาญ วรรณะลี เป็นผู้สัมภาษณ์, ๗ วิทยาลัยนาฏศิลป์
เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2535.

บันลือ พุกกะวัน. การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

บุญมี ก้อนทอง. "บทเรียนโมดูลเพื่อเสริมสร้างความรู้," วิทยาสาร. 26(1) :

21 - 23 ; มกราคม 2518.

บุญเรียง ขจรศิลป์. สถิติวิจัย 1. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

ปรัชญา ใจสะอาด. บทเรียนสำเร็จรูปและเครื่องช่วยสอน. กรุงเทพฯ : หัดดโกศล
การพิมพ์, 2522.

ประเมษฐ์ บุญยะชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชาญ วรรณะลี เป็นผู้สัมภาษณ์, ๗ วิทยาลัยนาฏศิลป์
เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2535.

ภิญโญ สาร. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.

ระวีวรรณ แทนอิสระ. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่องเวกเตอร์ ซึ่งสอนโดยหน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนปกติ.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2522. อัดสำเนา.

รุจิร ภูสาระ. การศึกษาเปรียบเทียบการสอนคณิตศาสตร์ระดับ ม.1 ทักษะที่จะให้ผลสัมฤทธิ์
สูงสุด โดยมีความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ต่ำ และใช้เวลาในการเรียนการสอนน้อยที่สุด
ปริญญาโท กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2529. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร,
2528.

ลัดดา ศุภปรีดี. เทคโนโลยีการเรียนการสอน. ชลบุรี : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523.

วิจิตร ศรีสอ้าน. "เทคนิควิทยาการศึกษา," ในประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและ
เทคโนโลยีทางการศึกษา. หน้า 120 - 125. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ, 2527.

- วิชัย คิณสระ. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. สรุปผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- วิศิษฐ์ ชุมวรราชย์. "การสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน," เอกสารคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ 2 : 9 - 13 ; 2522.
- วิระชัย มีป่อทวีพย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชนัย วรรณะลี เป็นผู้สัมภาษณ์, ณ วิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2535.
- เวช มงคล. การเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการหาปริมาตรของรูปทรงเรขาคณิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, มหาวิทยาลัย. การประเมินผลการสัมมนาการใช้ Module ในการสอนชีววิทยาและวิทยาศาสตร์สาขาอื่น ๆ ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 28 กุมภาพันธ์ - 2 พฤศจิกายน 2517. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517.
- ศิริยุภา พูลสุวรรณ. การหาประสิทธิภาพของสื่อการสอน โดยวิธีการวิเคราะห์ทอิกมาน. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- สมหวัง ศุภรัตน์ะ. นวัตกรรมทางการสอน : หลักสูตรและแนวการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- ลัญชัย สุขสำเนียง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชนัย วรรณะลี เป็นผู้สัมภาษณ์, ณ วิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2535.

- สุคนธ์ แพ่งศรีสาร. การเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องแรงธรรมชาติ
ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ. ปริญญาโท กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- สุภาลักษณ์ พงษ์สุธรรม. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง
เมตริกซ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนตามปกติ.
 ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2523. อัดสำเนา.
- เสวี เย็นเปี่ยม. เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาดนตรีไทย เรื่องการตีฆ้องวงใหญ่ โดยใช้
บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- โสภา กิมวังตะโก. การสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง จุลยพราหมณ์สำหรับนักศึกษา
ครู. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2533. อัดสำเนา.
- โสภาพรรณ อมตะเดชะ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปประดิษฐ์ในระดับ
ปริญญาตรีโดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- เสาวณีย์ ลิกขานันท์. หน่วยการเรียนรู้การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
 พระนครเหนือ, 2526.
- สำลี ทองอิว. กลวิธีการเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารและครูก้าวหน้า.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2526.
- อาชีวศึกษา, กรม ศึกษานิเทศก์. คู่มือการเขียนโมดูลตามแนวการอาชีวศึกษาแบบ
สมรรถฐาน. กรุงเทพฯ : ศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ,
 2525.
- อารี สันทรวี. การวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

- อาวุธ พรหมานอก. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความรับผิดชอบ
ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสอนด้วยบทเรียน
โมเดลกับการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- อุบล ภูธรธราช. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และจุดใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน
วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง พื้นที่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้บทเรียน
โมเดลและคู่มือครูของ สสวท. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- Ames, Thomas Robert Howland. "A Videotaped Instructional Module for
the Training of Personnel Working with Moderately, Severely and
Profoundly Retarded Adolescents and Adults," Dissertation
Abstracts International. 42 : 3113 - A ; January, 1982.
- APEID Regional Planning Workshop. Module on the Construction of
Modules. Quezon City : University of Philippines, 1975.
- Arends, Robert L., John A. Masla and Wilford A. Weber. Handbook
for the Development of Instructional Modules in Competency-
Based Teacher Education Programs. New York : The Center for
the Study of Teaching, 1973.
- Brawley, Oletha Daniels. " A Study To Evaluate the Effects of Using
Multimedia Instructional Modules To Teach Time - Telling to
Retarded Learners," Dissertation Abstracts International.
35(7) : 4280-A ; January, 1975.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. New York :
Harper & Row, 1971.
- Fan, Chung-Teh. Item Analysis Table. New Jersey, Princeton :
Educational Testing Service, 1952.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education.
New York : McGraw - Hill, 1981.
- Guilford, Joy Paul. Fundamental Statistics in Psychology and
Education. Tokyo : McGraw - Hill, 1978.
- Houston, W. Robert and others. Developing Instructional Modules,
a Modular System for Writing Modules. Houston : Texas College
of Education, University of Houston, 1972.

- Hurst, Joseph B. "Competency-Based Learning Modules in Elementary Teacher Training : A Comparison of Individual and Group Instructional for Problem-Inquiry Teacher," Dissertation Abstracts International. 33(11) : 1752-A ; May, 1973.
- Lawrence, Gordon. Florida Modules on Generic Teacher Competencies : Module on Modules. Florida : University of Florida, Gainesville, 1973.
- Sharatta, Philip Anthony. "A Flexible Modular System : An Experiment in Teaching Freshman Composition," Dissertation Abstracts. 36(3) : 1280-A ; September, 1975.
- Stewart, Hester R. "Development and Evaluation of Individualized Competency Based Modules Which Can Be Incorporated into Supervision Course in Home Economic Education," Dissertation Abstracts International. 35(12) : 778-A ; June, 1975.
- Todd, Peggy Smith. "The Development and Evaluation of a Module for Individualized Self-Directed Instruction at the College Level," Dissertation Abstracts International. 33(8) : 4078-A ; February, 1973.
- Trezies, Marilyn Joan. "A Study of the Feasibility of Using Instructional Modules in Children's Literature Class," Dissertation Abstracts International. 33(5) : 2091-A ; November, 1972.

การตรวจ

การผนวก ก

รายงานผู้เขียน

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือเพื่อทำปริญญานิพนธ์

1. ผศ.ดร.วิจิตร สีนศิริ

แผนกวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร (ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ)

2. อาจารย์นิวัฒน์ สุประเสริฐ

วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร

3. อาจารย์จตุรงค์ มนต์ศาสตร์

วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร

4. อาจารย์ประเมษฐ์ บุญะทัย

วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร

5. อาจารย์ยุพา ประเสริฐยิ่ง

วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข

รายละเอียดวิชา

รายละเอียดวิชา

นท 1114 ประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ 1 - 1 - 0

เนื้อหา

เนื้อเรื่องก่อนเกิดรามเกียรติ์ เนื้อเรื่องรามเกียรติ์จากบทพระราชนิพนธ์พระเจ้ากรุงธนบุรี รัชกาลที่ 1 รัชกาลที่ 2 และรัชกาลที่ 6 ประวัติตัวละครที่สำคัญ ได้แก่ กไลโกฏกานาค โมยราพณ์ พिरากวน มัจฉานุ สดาญ สัมพาที พระมงกุฏ-พระลบ มณฑโต วัชรมฤค

สถานที่สำคัญ ได้แก่ ไรท้น โรมคัล บางตาล วัลวา ศตภูฏ โคธาวารี

สีและลักษณะหัวโขน ได้แก่ ท้าวมหาชมพู นิลพัท ชมพูพาน ชามกุวราช ไชยामพวาน อสุรผัด สหัสเคชะ สัตลุง วิรุณจำบัง สัทธาสุร อากาศโล โมยราพณ์ จักรวรรดิ พระราม พระลักษมณ์ พระพรต พระสัตรุด พระมงกุฏ-พระลบ วิรุณมุข พงศ์และวงศ์ในเรื่องรามเกียรติ์ ฝ่ายอสูรพรหมพงศ์ และฝ่ายอโยธยา

เมื่อเรียนวิชาประวัติตัวละครและสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์จบตามหลักสูตร นักศึกษาจะเกิดสมรรถภาพ ดังนี้

1. สามารถอธิบายที่มาของเรื่องรามเกียรติ์ และเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ใน สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
2. สามารถอธิบายและวิเคราะห์ประวัติและบทบาทของ กานาค, นางมณฑโต กไลโกฏ สดาญ สัมพาที โมยราพณ์ นางพिरากวน มัจฉานุ วัชรมฤค พระมงกุฏ-พระลบ
3. สามารถอธิบายและวิเคราะห์ถึงสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์
4. สามารถอธิบายและวิเคราะห์ลักษณะของหัวโขนและเทคนิคการให้สีของตัวละคร
5. สามารถอธิบายและวิเคราะห์พงศ์และวงศ์ในเรื่องรามเกียรติ์

การแบ่งหน่วยการเรียนรู้การสอน

จากสมรรถภาพดังกล่าวข้างต้นสามารถแบ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้การสอนได้
ดังต่อไปนี้

1. ประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์
2. ประวัติตัวละคร
3. สถานที่ที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์
4. สีและลักษณะของหัวไบณ
5. พงศและวงศ์ในเรื่องรามเกียรติ์

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้สร้างหน่วยการเรียนรู้การสอนที่ 1 เรื่องประวัติและเนื้อเรื่อง
รามเกียรติ์ เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายและวิเคราะห์ที่มาของเรื่องรามเกียรติ์ และเนื้อเรื่อง
รามเกียรติ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระบาท
สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

หน่วยการเรียนรู้การสอนที่ 1
เรื่อง ประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์

รหัส นท. 1114 วิชา ประวัติตัวละคร และสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์

หลักสูตร วิทยาลัยนาฏศิลป์

สาขาวิชา นาฏศิลป์ไทย

ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1

เวลา 5 ชั่วโมง

ผู้สร้าง นายชัย วรรณะสี

หลักการและเหตุผล

ความรู้เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเรื่องหนึ่งในวิชา ประวัติตัวละคร และสถานที่สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ ซึ่งจะทำให้นักศึกษาได้รู้เรื่องราวประวัติ รามเกียรติ์ว่า มีความเป็นมาอย่างไร ตลอดจนเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ซึ่งเป็นบทพระราชนิพนธ์ใน สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ว่าทรงมีพระราชประสงค์ในการที่ ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ต่างกันอย่างไรบ้าง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่จะทำให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าต่อไป เพื่อหาความรู้ และวิเคราะห์เรื่องรามเกียรติ์ได้ถูกต้อง

จุดมุ่งหมาย

เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้แล้ว นักเรียนจะสามารถ

1. อธิบายที่มาของเรื่องรามเกียรติ์
2. อธิบายเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี
3. อธิบายเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
4. อธิบายเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
5. อธิบายเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
6. วิเคราะห์และเปรียบเทียบเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ทั้ง 4 รัชกาล

ความรู้พื้นฐาน

ไม่จำเป็นต้องมี

การประเมินผลก่อนการเรียนรู้

ใช้แบบทดสอบก่อนเขียนจากเอกสารหมายเลข 3 เกณฑ์ที่ถือว่า ผ่าน 80% ใช้เวลา 20 นาที

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยให้ นักศึกษามีสมรรถภาพตามจุดมุ่งหมายที่ได้ระบุไว้โดยให้นักศึกษาทำกิจกรรม 2 ประเภท คือ กิจกรรมบังคับ และกิจกรรมเลือก

กิจกรรมบังคับ ให้นักศึกษาทุกคนทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. พังคำบรรยายเนื้อหา ประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ โดยสรุปจากอาจารย์ผู้สอน
2. อ่านเนื้อหาประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในหน่วยการเรียนรู้การสอน
3. อ่านหนังสือประกอบการเรียน เลือกอ่านอย่างน้อย 1 เล่ม โดยอ่านนอกเวลา

จากหนังสือต่อไปนี้

- 3.1 ป่อเกิดรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า

เจ้าอยู่หัว

- 3.2 บทละคร รามเกียรติ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี
- 3.3 บทละคร เรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
- 3.4 บทละคร เรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
- 3.5 พระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- 3.6 รามเกียรติ์ปริทรรศน์ ของ ชำนาญ รอดเหตุภัย
4. แบ่งกลุ่มอภิปรายวิเคราะห์ที่มาของเรื่องรามเกียรติ์ ในหัวข้อ "ประเทศไทยได้รับอิทธิพลวรรณคดี เรื่องรามายณะจากฉบับใด"
5. แบ่งกลุ่มอภิปรายวิเคราะห์เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ในหัวข้อ
 - 5.1 "เหตุที่ทำให้พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ไม่เป็นที่แพร่หลาย"

5.2 "แรงบันดาลใจที่ทำให้พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์"

5.3 "ความมุ่งหมายแอบแฝงของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยในการที่ทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์"

5.4 "แรงจูงใจที่ทำให้พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์"

กิจกรรมเลือก หลังจากทำกิจกรรมบังคับแล้ว ให้นักศึกษาเลือกทำกิจกรรมต่อไปนี้ อย่างน้อย 1 กิจกรรม

1. เขียนรายงานวิเคราะห์ประวัติที่มาของเรื่องรามเกียรติ์ ในประเด็น "สาเหตุที่วรรณคดีเรื่องรามายณะได้เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยจนกระทั่งได้รับความนิยมจากประชาชนชาวไทย"
2. เขียนรายงานวิเคราะห์เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ซึ่งเป็นบทพระราชนิพนธ์ที่นักศึกษาสนใจอย่างน้อย 2 รัชกาล ในประเด็น "วรรณคดีรามเกียรติ์เป็นกระจกเงาส่องสะท้อนภาพของสังคมไทยโดยพิจารณาจากสำนวนคำประพันธ์ที่ใช้ในบทพระราชนิพนธ์"
3. เขียนรายงานวิเคราะห์และเปรียบเทียบเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ซึ่งเป็นบทพระราชนิพนธ์ที่นักศึกษาสนใจในประเด็น "วิเคราะห์สำนวนที่ใช้ในบทพระราชนิพนธ์ และเปรียบเทียบสำนวนคำประพันธ์ที่ใช้ในบทพระราชนิพนธ์"
4. จัดแสดงบทบาทสมมติตอนใดตอนหนึ่งที่นักศึกษาสนใจ เพื่อเสริมความเข้าใจ
5. นักศึกษาเสนอกิจกรรมอื่น ๆ ที่สนใจ

การประเมินผลหลังการเรียน

ประเมินจากแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ จากเอกสารหมายเลข 5

เกณฑ์การประเมินที่ถือว่าผ่าน นักศึกษาจะต้องทำข้อสอบให้ได้ 80% ขึ้นไป

การเรียนรู้ซ่อมเสริม

ถ้าผู้เรียนได้ไม่ผ่านการประเมินผลหลังการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้นักศึกษา
ปรึกษาหารือกับอาจารย์ผู้สอน และเฝ้าสังเกตกิจกรรมการเรียนรู้ที่ระบุไว้ใหม่หรืออาจคิดกิจกรรม
การเรียนรู้ขึ้นใหม่ก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีสมรรถภาพตามจุดมุ่งหมายของหน่วยการเรียนรู้
การสื่อนี้

เอกสารหมายเลข 1

คู่มือการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนสำหรับนักศึกษา

คำชี้แจงการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนที่ 1 (ประวัติและเนื้อเรื่องรวมเกียรติ)

1. หน่วยการเรียนรู้การสอนที่นักศึกษากำลังศึกษาประกอบด้วยเอกสารดังต่อไปนี้
 - 1.1 เอกสารหมายเลข 1 คู่มือการใช้หน่วยการเรียนรู้ของนักศึกษา
 - 1.2 เอกสารหมายเลข 2 แบบประเมินผลก่อนการเรียนรู้
 - 1.3 เอกสารหมายเลข 3 กิจกรรมการเรียนรู้
 - 1.4 เอกสารหมายเลข 4 แบบประเมินผลหลังการเรียนรู้
 - 1.5 เอกสารหมายเลข 5 แบบสอบถามทัศนคติ

2. ขั้นตอนการใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนที่ 1

เมื่อนักศึกษาค้นคู่มือนักศึกษา (เอกสารหมายเลข 1) เสร็จแล้วให้นักศึกษาปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 ทำแบบประเมินผลก่อนการเรียนรู้จากเอกสารหมายเลข 2 (คะแนนที่นักศึกษาทำได้จากแบบประเมินผลก่อนการเรียนรู้จะไม่มีผลต่อการศึกษารั้งนี้)

2.2 ให้นักศึกษาอ่านรายละเอียดการทำกิจกรรมการเรียนรู้จากเอกสารหมายเลข 3 แล้วปฏิบัติตาม

2.3 ทำแบบประเมินผลหลังการเรียนรู้จากเอกสารหมายเลข 4 (คะแนนที่นักศึกษาทำได้จากแบบประเมินผลหลังการเรียนรู้จะไม่มีผลต่อการศึกษารั้งนี้)

เอกสารหมายเลข 2
แบบประเมินผลก่อนการเรียน

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย X ลงหน้าข้อความที่ท่านคิดว่า ถูกต้อง ลงในกระดาษคำตอบ

1. พรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ได้รับอิทธิพลเค้าเรื่องจากมหากาพย์รามายณะของอินเดีย ซึ่งแต่งขึ้นโดยชนชาติใด
 - ก. ชาวกรีก
 - ข. ชาวทมิฬ
 - ค. ชาวมีลักกะ
 - ง. ชาวเบงกอล
2. มหากาพย์รามายณะของอินเดียได้เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย โดยมีผู้ใดเป็นคนนำมาเผยแพร่
 - ก. พ่อค้า
 - ข. พราหมณ์
 - ค. นักบวช
 - ง. ลูกรเรือ
3. มหากาพย์รามายณะของอินเดียเข้ามาสู่ประชาชนคนไทยในสมัยใด
 - ก. ก่อนตั้งอาณาจักรสุโขทัย
 - ข. อาณาจักรสุโขทัย
 - ค. อาณาจักรกรุงศรีอยุธยา
 - ง. อาณาจักรกรุงรัตนโกสินทร์
4. วาลมิกิมีจุดมุ่งหมายอะไรในการแต่งเรื่องรามายณะ
 - ก. เพื่อเชิดชูวีรกรรมของชาวกรีก
 - ข. เพื่อให้เป็นวรรณกรรมที่ยิ่งใหญ่ของอินเดีย
 - ค. เพื่อเป็นคำสอนในศาสนา
 - ง. เพื่อแสดงความเป็นชาติที่มีอารยธรรมในแถบเอเชีย

5. สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงทราบข่าวการก่อกบฏของพระยาพะสิม ได้ทรงวิจารณ์ลักษณะของพระยาพะสิมว่า เป็นลักษณะอย่างไร
 - ก. เป็นบطلนครศรีกรุงเก่า
 - ข. เป็นบطلนครหลวง
 - ค. เป็นบطلที่ทรงขึ้นเอง
 - ง. เป็นบطلที่ทรงปรับปรุงจากบطلนครหลวง
6. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงเป็นกวีที่สำคัญพระองค์หนึ่ง ท่านได้ทรงพระราชนิพนธ์บทร้อยกรองไว้เป็นจำนวนมาก นอกเหนือจากบทร้อยกรองแล้วยังมีบทพากย์โขน ซึ่งได้แก่ตอนใดบ้าง
 - ก. นาคบาศ นางลอย
 - ข. สี่ดาหาย จอมนน
 - ค. จอมนน พรหมศาสตร์
 - ง. นาคบาศ เผลอองกา
7. บทพระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงดำเนินเรื่องแนวทางของผู้ใด
 - ก. สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี
 - ข. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
 - ค. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
 - ง. ฤๅษีวาลมิกิ
8. สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ได้ทรงวิจารณ์ลักษณะของพระยาพะสิมว่า เป็นลักษณะอย่างไร
 - ก. สำนวนแต่งอย่างเพลงยาว
 - ข. สำนวนแต่งรุ่มร่ามซุกซน
 - ค. สำนวนแต่งไม่เหมาะที่จะใช้แสดง
 - ง. สำนวนแต่งมีใช้แบบละครหลวงครั้งกรุงศรีอยุธยา

9. สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ได้ทรงพระราชนิพนธ์บทละครเรื่องรามเกียรติ์ไว้ 4 ตอน ตอนใดที่มีใช้บทพระราชนิพนธ์ของพระองค์
- ก. หนุมานเข้าห้องวานริน
 - ข. หนุมานถวายแหวน
 - ค. ทศกรรฐ์ตั้งพิธีเผารูปเทวดา
 - ง. ปล่อยน้ำอุปการ
10. พระราชประสงค์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีที่ทรงพระราชนิพนธ์บทละครรามเกียรติ์ คือ
- ก. ใช้เป็นบทสำหรับแสดงละคร
 - ข. ใช้เป็นบทสำหรับแสดงโขน
 - ค. เพื่อต้องการแสดงพระอัจฉริยภาพของพระองค์
 - ง. เพื่อสะท้อนพระอุปนิสัย และสภาพสังคมในสมัยของพระองค์
11. บทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ให้คุณค่าในด้านใดแก่วงการนาฏศิลป์ไทย
- ก. ด้านวรรณศิลป์
 - ข. ด้านประวัติศาสตร์
 - ค. ด้านการละคร
 - ง. ด้านโบราณคดี
12. ลักษณะคำประพันธ์บทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย บ่งบอกพระอุปนิสัยของพระองค์เช่นไร
- ก. ทรงเป็นนักปกครอง
 - ข. ทรงเป็นนักรบ
 - ค. ทรงเป็นนักธรรม
 - ง. ทรงเป็นนักสร้างสรรค์

13. จากหนังสือ "เจ้าทีวิต (Lords of Life)" ซึ่งเป็นพระนิพนธ์พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ ได้ถวายพระราชสมัญญาแด่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยว่า ทรงเป็น "พระมหากษัตริย์ศิลปิน" แสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงมีความสามารถในด้านใดบ้าง

- ก. พระราชนิพนธ์วรรณคดี
- ข. พระราชนิพนธ์กลอนบทละคร
- ค. พระราชนิพนธ์วรรณคดีสำหรับใช้แสดงละคร
- ง. พระราชนิพนธ์โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และบทพากย์

14. บทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีลักษณะแตกต่างจากพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 2 ข้อใดที่แสดงถึงความไม่แตกต่างในบทพระราชนิพนธ์

- ก. เนื้อเรื่อง
- ข. ตัวละคร
- ค. คำประพันธ์
- ง. การดำเนินเรื่อง

15. วาลมิกิต่างเรื่องรามายณะขึ้นจากอะไร

- ก. คำสอนในศาสนา
- ข. นิทานพื้นเมือง
- ค. ความเชื่อในเทพเจ้า
- ง. ประวัตินางชาวอริยกะ

16. ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย นับเป็นยุคทองของวรรณคดี พระองค์ได้ทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดีไว้หลายเรื่อง ที่ได้รับความนิยม คือเรื่องอะไร

- ก. รามเกียรติ์ อุรุทธ
- ข. ไชยเชษฐ์ อีเหนา
- ค. ไชยเชษฐ์ คำวี
- ง. รามเกียรติ์ อีเหนา

17. การที่กล่าวว่าในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเป็นยุคทองของวรรณคดี ข้อความนี้ต้องการจะกล่าวถึงพระปรีชาสามารถของพระองค์ในด้านใด
- ก. ด้านการทหาร
 - ข. ด้านการปกครอง
 - ค. ด้านการศาสนา
 - ง. ด้านการศิลปะ
18. ลักษณะคำประพันธ์ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงใช้ในการทรงพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์มีลักษณะอย่างไร
- ก. ประกอบด้วยบทร้อง
 - ข. ประกอบด้วยบทร้องและบทเจรจา
 - ค. ประกอบด้วยบทร้องและบทพากย์
 - ง. ประกอบด้วยบทร้อง บทพากย์และบทเจรจา
19. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงค์อย่างไรในการที่ทรงพระราชนิพนธ์บ่อเกิดรามเกียรติ์
- ก. ให้เป็นสมบัติของชาติ
 - ข. ให้เป็นแหล่งศึกษาวรรณคดีต่อไป
 - ค. ให้เป็นแนวทางในการศึกษาวรรณคดี
 - ง. ให้เป็นสิ่งที่แสดงความมีอารยธรรมของประเทศ
20. ลักษณะคำประพันธ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี บ่งบอกลักษณะของพระองค์อย่างไรบ้าง
- ก. แสดงความเป็นนักปราชญ์
 - ข. แสดงความเป็นนักธรรม
 - ค. แสดงความเป็นนักรบ
 - ง. แสดงความเป็นนักปกครอง

21. วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ได้รับความนิยมจากคนไทยเพราะเหตุใด
- เป็นเรื่องสนุกสนาน
 - เป็นเรื่องไสยศาสตร์
 - เป็นเรื่องศักดิ์สิทธิ์
 - เป็นเรื่องศาสนา
22. อะไรเป็นมูลเหตุให้เกิดมหากาพย์เรื่องรามายณะ
- ความเชื่อในเทพเจ้า
 - ความเชื่อในเชื้อชาติ
 - ความเชื่อในความศรัทธา
 - ความเชื่อในศาสนาพุทธ
23. การเผยแพร่วัฒนธรรมของอินเดียแต่โบราณ จัดกระทำในรูปแบบอย่างไร
- แนะนำ
 - ชี้แนะ
 - เสนอแนะ
 - ชักชวน
24. สิ่งที่เป็นอุปสรรคสำคัญในพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เมื่อเวลานำมาใช้แสดง คืออะไร
- ตัวละคร
 - เนื้อเรื่อง
 - การดำเนินเรื่อง
 - วิธีแสดง

คำชี้แจง จงอ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ให้ละเอียด แล้วตอบคำถามข้อ 25 - 30

" ปากหนึ่งว่าไอ้พิเภกเอ๋ย	โฉนเลยมาแก่งฆ่าผี
ตัวเราก็จะม้วยชีวี	ในเวลานี้ด้วยศรพิษ
ปากสองว่าเจ้าผู้เป็นน้อง	ร่วมทอ้งสืบสายโลหิต
จะได้ผ่านลงกาสมคิด	เป็นอิสรภาพแก่หมู่มาร
ปากสามขอฝากมณโฑด้วย	ช่วยบำรุงให้เป็นแก่นสาร

ทั้งคัสติกลายูพาพาล	ฝูงนกแก้ววาร์ทั้งนั้น
ปากเฝ้าเจ้าจะครองยศ	ปรากฏเป็นจอมไอศวรรย์
จงเอ็นดูสุริยวงศ์พงศ์พันธุ์	โดยธรรมสุจริตประเวณี
ปากห้าจางครางทศพิธ	อย่าทำทุจริตให้เหมือนผี
คัตโลกโอบอ้อมอารี	แก่โยธีไพร่ฟ้าประชากร
ปากหกว่าเจ้าจงอดโทษ	ซึ่งกริ้วโกรธด่าว่ามาแต่ก่อน
อย่าให้เป็นเวรอาวรณ์	แก่เราผู้จะจรไปเมืองฟ้า
ปากเจ็ดขอบปากแคเรศ	อันทรงวงศ์พรหมเมศนาถา
สืบมาแต่องค์พระอัยกา	เมตตาอย่าให้จลาจล
ปากแบดว่าเราเลี้ยงท่าน	ก็ประมาณหมายใจให้เป็นผล
ตัวเราชั่วเองจึงเสียชนม์	แล้วได้รื้อนรณทั้งแผ่นดิน
ปากแก้ว่าพี่จะลาตาย	น้องชายเมตตาช่วยปลงศพ
อย่าให้ค้างราตรีในที่รบ	ไตรภพจะหมิ่นนิทา
ลิบปากลิ้นผากลิ้นสั่ง	สิ้นกำลังสิ้นคิดยักษา
พิษศรร้อนรุ่มทั้งกายา	อสุรากลึงเกลือกเลือกไป"

25. จากคำประพันธ์ที่ยกมานี้ เป็นตอนที่ทศกัณฐ์กำลังใกล้จะตาย แสดงอารมณ์ของ ทศกัณฐ์อย่างไรบ้าง

- ก. ตัดพ้อต่อว่า
- ข. สำนึกผิด
- ค. ขอความเมตตาปราณี
- ง. ขอให้ช่วยเหลือดูแลบ้านเมืองแทนตน

26. เหตุใดทศกัณฐ์จึงกล่าวว่าพิเภกเป็นผู้ฆ่าตนเอง

- ก. เพราะเป็นผู้ชักนำให้พระรามมาทำสงครามกับทศกัณฐ์
- ข. เพราะพิเภกเป็นผู้บอกให้พระรามแผลงศรสังหารทศกัณฐ์
- ค. เพราะบอกให้พระรามใช้ทหาร ไปลวงเอากลองดวงใจจากฤาษี โคบุตร
- ง. เพราะคิดว่าพิเภกต้องการแก้แค้นเมื่อครั้งถูกเนรเทศให้ออกจากเมือง

27. คำกล่าวของทศกัณฐ์ที่กล่าวต่อพิเภกเป็นคำกล่าวในเชิง
- ก. เห็นแก่ตน
 - ข. ร้องขอ
 - ค. ผากฝัง
 - ง. ขอร้อง
28. คำประพันธ์บทนี้แสดงลักษณะของทศกัณฐ์ว่าเป็นบุคคลอย่างไร
- ก. กลัวตาย
 - ข. จองทอง
 - ค. กล้าหาญ
 - ง. ทรนง
29. คำประพันธ์บทนี้ให้สาระในเชิงศาสนาตรงกับคำสอนในศาสนาพุทธข้อใด
- ก. คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล
 - ข. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 - ค. กรรมใดใครก่อ กรรมนั้นย่อมคืนสนอง
 - ง. แม้จะมีอำนาจเพียงใด ก็ไม่พ้นความตาย
30. ท่านคิดว่าทศกัณฐ์เป็นตัวละครที่มีลักษณะตรงกับข้อใด
- ก. เป็นกษัตริย์นักรบที่ยิ่งใหญ่
 - ข. เป็นผู้มัวเมาในอำนาจวาสนา
 - ค. เป็นมุนษย์บุพพชนธรรมดา
 - ง. เป็นผู้มัวเมาในอิสตรี

เอกสารหมายเลข 3

กิจกรรมการเรียนรู้

คำอธิบายเอกสารหมายเลข 3 (กิจกรรมการเรียนรู้)

เอกสารหมายเลข 3 ประกอบด้วย กิจกรรมบังคับ และกิจกรรมเลือก มีรายละเอียดต่อไปนี้

กิจกรรมบังคับ

ให้นักศึกษาทุกคนทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. พังคำบรรยายเนื้อหา ประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ โดยสรุปจากอาจารย์ผู้สอน
2. อ่านเนื้อหาประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ในหน่วยการเรียนรู้การสอน
3. อ่านหนังสือประกอบการเรียน เลือกอ่านอย่างน้อย 1 เล่ม โดยอ่านนอกเวลา

จากหนังสือต่อไปนี้

- 3.1 บ่อเกิดรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า

เจ้าอยู่หัว

- 3.2 บทละครรามเกียรติ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี
- 3.3 บทละครเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
- 3.4 บทละครเรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
- 3.5 พระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- 3.6 รามเกียรติ์ปริทรรศน์ ของ ชำนาญ รอดเหตุภัย
4. แบ่งกลุ่มอภิปรายวิเคราะห์ที่มาของเรื่องรามเกียรติ์ ในหัวข้อ "ประเทศไทยได้รับ

อิทธิพลวรรณคดีเรื่องรามายณะจากฉบับใด"

5. แบ่งกลุ่มอภิปรายวิเคราะห์เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ในหัวข้อ

5.1 "เหตุที่ทำให้พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ไม่เป็นที่แพร่หลาย"

5.2 "แรงบันดาลใจที่ทำให้พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรง

พระราชนิพนธ์วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์"

5.3 "ความมุ่งหมายแอบแฝงของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยในการที่ทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์"

5.4 "แรงจูงใจที่ทำให้พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์"

กิจกรรมเลือก หลังจากทำกิจกรรมบังคับแล้ว ให้นักศึกษาเลือกทำกิจกรรมต่อไปนี้
อย่างน้อย 1 กิจกรรม

1. เขียนรายงานวิเคราะห์ประวัติที่มาของเรื่องรามเกียรติ์ ในประเด็น
"สาเหตุที่วรรณคดีเรื่องรามายณะได้เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยจนกระทั่งได้รับความนิยมจาก
ประชาชนไทย"

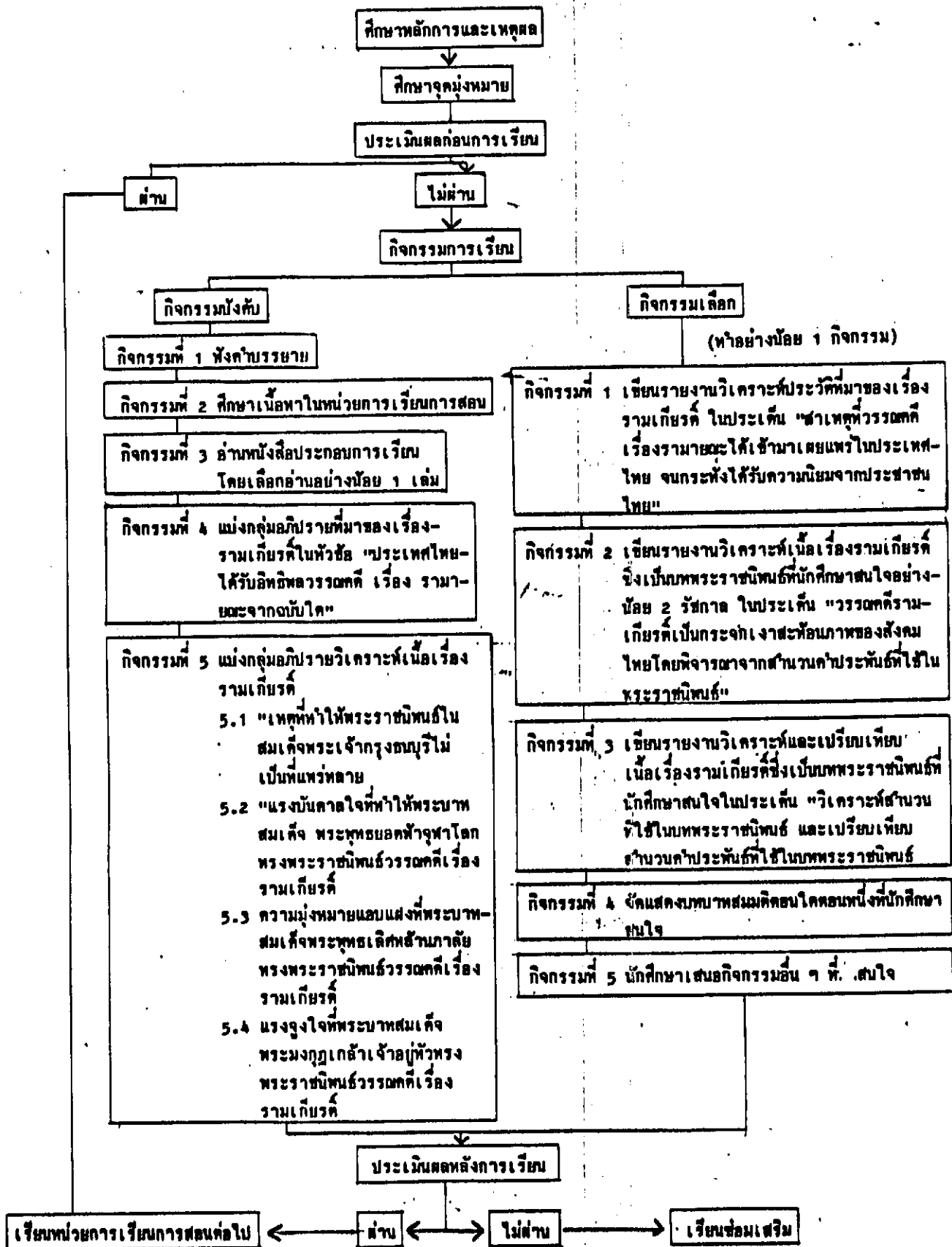
2. เขียนรายงานวิเคราะห์เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ซึ่งให้เหตุผลพระราชนิพนธ์ที่
นักศึกษาศนใจอย่างน้อย 2 รัชกาล ในประเด็น "วรรณคดีรามเกียรติ์เป็นพระราชนิพนธ์
ภาพของสังคมไทยโดยพิจารณาจากสำนวนคำประพันธ์ที่ใช้ในบทพระราชนิพนธ์"

3. เขียนรายงานวิเคราะห์และเปรียบเทียบเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ซึ่งเป็นบท
พระราชนิพนธ์ที่นักศึกษาศนใจในประเด็น "วิเคราะห์สำนวนที่ใช้ในบทพระราชนิพนธ์ และ
เปรียบเทียบสำนวนคำประพันธ์ที่ใช้ในบทพระราชนิพนธ์"

4. จัดแสดงบทบาทสมมติตอนใดตอนหนึ่งที่นักศึกษาศนใจ เพื่อเสริมความเข้าใจ

5. นักศึกษาเสนอกิจกรรมอื่น ๆ ที่สนใจ

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้การสอน
เรื่อง ประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์

เนื้อหา

ประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์

ประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์

ที่มาของเรื่องรามเกียรติ์

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีตำนาน จีวรุ่ม เรื่องราม เป็นเวลาช้านาน โดยเฉพาะทางด้านศิลปวัฒนธรรม สังเกตได้จากการที่ประเทศไทยมีศิลปะการแสดงที่นิยมเอกลักษณ์ประจำชาติอันได้แก่ ศิลปะการแสดงโขนและละคร ซึ่งแตกต่างจากการแสดงศิลปะของประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย ศิลปะการแสดงเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้เป็น เครื่องมือนำถ่ายทอดวรรณคดีที่มีชื่อเสียงของไทย ซึ่งมีหลากหลายด้วยกัน เช่น อิเหนา ภูพานและรามเกียรติ์

วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ได้รับอิทธิพลมาจาก "มหากาพย์รามายณะ" ของอินเดียซึ่งแต่งโดย "ฤาชาวัลมิกิ" โดยการนำเอานิทานดั้งเดิมของชาวอินเดียเรื่อง "พระราม" มาผูกเรื่องและสอดแทรกคติความเชื่อใน เรื่องเทพเจ้าอันเป็นหลักฐานสำคัญทางศาสนาฮินดู นิทานเรื่องพระรามนั้นเป็นเรื่องเล่าในตำนานของ "รามายณะ" กล่าวคือ เล่าสืบทอดต่อกันมาในอินเดียเป็นเวลานานแล้ว และด้วยเหตุที่เล่าสืบต่อกันด้วยปากจึงทำให้ เนื้อเรื่องที่เล่ามีความคลาดเคลื่อนแตกต่างกันออกไป จนกระทั่งเมื่อประมาณ 2000 ปีเศษล่วงมาแล้ว ฤาชาวัลมิกิจึงได้นำนิทานเรื่องพระรามมาเรียบเรียงและร้อยกรองขึ้นเป็นคำประพันธ์ชนิดใหม่ และเรียกชื่อเรื่องนี้ว่าลวิกิแต่งว่า "รามายณะ" ในตอนต้นบทเพลงกล่อมหันเป็นกัณฑ์แรกในรามายณะ ได้กล่าวแสดงถึงตำนานในการแต่งที่ ฤาชาวัลมิกิได้ฟังเรื่องราวของพระรามผู้ที่ถูกสมบัตินี้เลิศในโลกจากพระฤาชาภารท หลังจากนั้นวัลมิกิก็เล่าพระฤาชาภารทกลับที่พิภพลงจน ระหว่างทางวัลมิกิได้พบเห็นพรานคนหนึ่งยิงนกกระเรียนตัวผู้ตกลงมาตามยณะที่กำลังอยู่กับคู่ของตน เป็นเหตุให้วัลมิกิเกิดความเศร้าสลดใจเป็นอย่างยิ่ง ถึงกับกล่าวสาบานนายพรานผู้นั้นว่า

"มหาวิชาท บุรุษชื่อว่า ตูมา"

อดมา สาธุเต: สภา : /

ยตุ เกราฐาภิภูนาท เอกม

อวย: กณโฆภิตต //"

แปลความว่า "นิชาท พรานเอย เจ้าอย่าได้ถึงความมั่นคงแล้วเป็นเวลานานปี เพราะได้พราศุ์นกระเรียนลงตัวหนึ่ง ซึ่งหลงเพลินในกาม"¹

ครั้นเดินทางต่อมาก็ทวนรำลึกได้ว่าไม่ควรจะกล่าวสาปนายพรานผู้นั้น วาลมิกิก็บังเกิดความโหม้นสัลดกลั้มมากขึ้นทุกที ในที่สุดพระพรหมก็มาปรากฏกายและช่วยบลอบโยนให้หายเสียใจ และได้กล่าวว่า คำสาปที่วาลมิกิกล่าวออกมานั้น แท้จริงแล้วมีความหมายในทางสรรเสริญ พระนารายณ์ที่ได้ทรงปราบยักษ์ว่า

"มานิชาท บุรตชิรฐา ตุม"

อตมา ศาศุวตี: สมา : /

ยตุ เกราญจมิถุนาทุ เอกม

อวธิ: กามโมหิตม //

แปลความว่า "มานิชาท ข้าแต่พระองค์ผู้เป็นที่ประทับแห่งพระลักษมี พระองค์ได้ทรงถึงความมั่นคงแล้วเป็นเวลานานปี เพราะได้พราศุ์นกระเรียนลงตัวหนึ่งซึ่งหลงเพลินในกาม"²

ก่อนจะกลับคืนสู่สวรรค์ พระพรหมก็ได้แนะให้วาลมิกิรจนาเรื่องรามายณะ ด้วยกาพย์ชนิดใหม่ที่วาลมิกิได้ประดิษฐ์ขึ้นโดยมิได้ตั้งใจ และเรียกกาพย์นี้ว่า "โคลก" ด้วยเหตุนี้วาลมิกิจึงได้ชื่อว่าเป็นผู้ก่อกำเนิดกาพย์รุ่มใหม่คู่กับกาพย์รุ่มเก่าในคัมภีร์พระเวท ซึ่งถือว่าพระพรหมเป็นผู้ให้กำเนิด วาลมิกิได้ใช้โคลกข้างต้นนี้เป็นบทต้นของเรื่องและได้แต่งเรื่องต่อไปจนจบ โดยอาศัยเรื่องที่ได้ฟังมาจากพระฤาษีนารท รวมโคลกที่ใช้ในการแต่งเรื่องรามายณะทั้งสิ้น สองหมื่นสี่พัน โคลก

ตำนานการแต่งรามายณะนี้ในพระราชนิพนธ์ย่อเกิดรามเกียรติ์กล่าวไว้ไม่ตรงกันทีเดียว คือเมื่อวาลมิกิพรหมฤาษีเห็นพรานยิงนกกระเรียนตายไปตัวหนึ่งแล้ว ได้ยินเสียงนางนกร้อง

¹ เสรีรักษ์โกเศศ. อุปกรณธรรมเกียรติ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2947.

หน้า 4.

² เรื่องเดิม, หน้า 5.

โอดครวญ ทั้งเกิดความกังวลงใจจนได้แสดงอารมณ์ออกมาเป็นวาจาแล้วจึงนึกขึ้นได้ว่า ถ้อยคำที่กล่าวออกมานั้น ก็ก็เป็นคณะฉันทาใหม่แปลกกว่าฉันทาอื่น ๆ อาจจะใช้สำหรับขับร้องได้ และโดยเหตุที่ฉันทานี้บังเกิดขึ้นเพราะความเศร้าโศก จึงให้นามว่า "โศลก"³

เมื่อฤๅษีวาลมิกิร้อยกรองรามายณะจบแล้ว ได้สั่งสอนศิษย์ให้ท่องจำโศลกเรื่องรามายณะจนขึ้นใจและสวดกันต่อ ๆ มาอีกนับร้อยปี จึงได้บันทึกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร นับเป็นวรรณคดีสำคัญทางศาสนาฮินดู นับถือกันจนเกิดเป็นความเชื่อที่ว่าถ้าใคร ได้อ่านหรือสาธยายรามายณะจะได้บุญและจะได้ไปสู่สวรรค์ในชาติหน้า กวีรุ่นต่อมาได้แต่งรามายณะเพิ่มเติม หรือแต่งขึ้นใหม่เพื่อให้เข้ากับวัตถุประสงค์ทางศาสนาของแต่ละกลุ่ม ตลอดจนมีการแปลออกเป็นภาษาถิ่นต่าง ๆ ของอินเดีย ดังนั้นจึงเป็นธรรมดาที่เนื้อเรื่องรามายณะ ย่อมมีความคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับเดิมเป็นอันมากจึงทำให้รามายณะในอินเดียมีหลายฉบับหลายสำนวนที่แตกต่างกัน

เรื่องรามายณะนั้นถือกันว่าเป็นเรื่องที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาฮินดู โดยเฉพาะพวกที่นับถือพระนารายณ์ (วิष्ณู) เพราะเป็นเรื่องของพระนารายณ์อวตารมาปราบยักษ์ให้แก่มวลชาวโลก แต่เนื่องจากฤๅษีวาลมิกิได้แต่งเรื่องไว้เป็นกวีภาษาสันสกฤต ผู้ที่มีความรู้สูงเท่านั้นจึงจะเข้าใจได้ซาบซึ้งคนสามัญได้ฟังก็คงจะไม่รู้สหรือเข้าใจเรื่องได้ตลอด ยิ่งคนต่างแคว้นในสมัยหลังไม่รู้จักภาษาสันสกฤต จึงหมดโอกาสที่จะได้รับรู้สไพเราะและลึกซึ้งของรามายณะ ต่อมากวีรุ่นหลังต้องการจะให้เรื่องรามายณะของวาลมิกิเป็นที่แพร่หลายไปในหมู่ประชาชนทั่วไป เพื่อจะได้รับผลบุญโดยทั่วกัน จึงได้แต่งรามายณะขึ้นใหม่โดยใช้ภาษาพื้นเมืองของแต่ละแคว้นในลักษณะที่คนสามัญจะเข้าใจได้ ปรากฏว่ารามายณะฉบับที่เป็นภาษาอื่น ๆ นี้เป็นที่แพร่หลายยิ่งกว่าฉบับภาษาสันสกฤตของวาลมิกิเสียอีก

รามายณะมาสู่ประเทศไทยได้อย่างไร

ในสมัยราชวงศ์ปัลลวะและคุปตะ ได้มีชาวอินเดียเดินทางมาตั้งถิ่นฐานและค้าขายในดินแดนใกล้เคียงทางตะวันออกของประเทศอินเดีย ชาวอินเดียพวกนี้เป็นพวกที่มาจากแคว้นทาง

³พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. "บ่อเกิดรามเกียรติ์," บทละครเรื่องรามเกียรติ์และบ่อเกิดรามเกียรติ์. กรุงเทพฯ : ศิลปบรรณาการ, 2512. หน้า 868 - 869.

ใต้ และทางตะวันออกของอินเดียคือแคว้นของพวกทมิฬ แคว้นกลิงศรashtra และแคว้นเบงกอล เป็นส่วนใหญ่ ชาวอินเดียเหล่านี้เมื่อเดินทางมาค้าขายก็ซื้อหรือมาเผยแพร่ศาสนาที่ดี ก็นำเอา วัฒนธรรมของตนมาด้วย เป็นเหตุให้ชนชาติต่าง ๆ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมี วัฒนธรรมต่ำกว่าก็รับเอาวัฒนธรรมของอินเดียไว้เป็นอันมาก รวมทั้งวรรณคดีเรื่องรามายณะ ที่มาจากแคว้นอินเดียทางใต้และทางตะวันออกด้วย

แต่เดิมเชื่อกันว่าเรื่องรามเกียรติ์ของไทยนี้ได้มาจากพวกชาวอินเดียนำเข้ามาสอน ให้บ้าง เล่าให้ฟังบ้าง กวีไทยจึงได้รวบรวมขึ้นเป็นเรื่องรามเกียรติ์ต่าง ๆ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชวินิจฉัยว่า รามเกียรติ์อาจจะได้มาจากรามายณะของ สันสกฤตฉบับของคณิกายบ้าง จากวิชัยปุระฉบับบ้าง จากหุณยานาฏกะบ้าง รวมทั้งคัมภีร์อื่น ๆ แต่ หลังจากได้มีการสอบสวนค้นคว้าเพิ่มเติมปรากฏว่า ไทยไม่ได้รับเรื่องรามเกียรติ์มาจากรามายณะ ฉบับของวาลมิกิโดยตรง หากแต่ได้มาจากทางอื่น⁴

เนื่องจากนิทานเรื่องพระรามมีผู้นับถือและเล่าสืบต่อกันในอินเดียมาเป็นเวลานาน เป็นพัน ๆ ปี และได้แพร่หลายมายังประเทศใกล้เคียงเป็นเวลานาน ก่อนสมัยที่วาลมิกิจะรจนา ขึ้นเป็นมหากาพย์ หลังจากนั้นก็มีกวีอื่น ๆ อีกหลายคนก็นำนิทานเรื่องพระรามมาแต่งไว้เป็น เรื่องลักษณะต่าง ๆ เรื่องพระรามสาขาต่าง ๆ เหล่านี้เองที่ตามเข้ามาในประเทศไทยใกล้เคียงในระยะ หลัง ทำให้แต่ละแห่งมีเนื้อเรื่องและการดำเนินเรื่องคล้ายคลึงหรือต่างกันไปแล้วแต่กรณี รามเกียรติ์ของไทยนี้พิจารณาจากการเปรียบเทียบกันนิทานพระรามฉบับต่าง ๆ แล้ว เห็นว่ามีความคล้ายคลึงกับรามายณะของอินเดียภาคใต้และภาคตะวันออกอยู่บ้าง เช่น รามายณะของทมิฬ รามายณะของเบงกอล นอกจากนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับนิทานเรื่องพระรามในประเทศใกล้เคียง แล้ว ปรากฏว่ามีบางตอนคล้ายกันกับเรื่องของพระรามของชาวที่เรียกว่า "ศรีทกาต" ทำให้

⁴ อารดา สุมิตร. ละคอนในบทเพลงหลวงในสมัยรัชกาลที่ 2. วิทยานิพนธ์ อ.ม.

เชื่อว่า เรื่องพระรามที่มาจากอินเดียภาคใต้หรือภาคตะวันออกเฉียงนั้นน่าจะเข้ามาในไทยโดยผ่านทาง
ชาวมลายู⁵ อย่างไรก็ตามนิทานเรื่องพระรามที่เข้ามาในไทยไม่ได้เข้ามาคราวเดียวกัน ดังนั้น
ระยะเวลาอันยาวนานนับเป็นร้อย ๆ ปี ทำให้นิทานพระรามหลาย ๆ กระแสซึ่งแพร่หลายอยู่นั้น
รวบรวมกันเข้าเป็นเรื่องเดียวกัน แล้วจึงได้นำเรื่องพระรามที่ได้ยินได้ฟังมานั้น มาแต่งเป็น
บทประพันธ์ จึงได้ปรากฏว่ารามเกียรติ์ของไทยมีเกร็ดบางตอนเหมือนของฉบับนั้นบ้างบางตอน
เหมือนกับของฉบับนี้บ้าง และที่ยังหาฉบับอื่นคล้ายไม่ได้ก็มี

ชนชาติไทยจะได้เริ่มรับเอาเรื่องพระรามเข้าไว้ตั้งแต่สมัยใดไม่มีหลักฐานแน่ชัด
เราทราบแต่ว่า ในสมัยสุโขทัยเรารู้จักเรื่องพระรามกันแล้ว เพราะแม้แต่ชื่อพระเจ้าแผ่นดิน
พระองค์หนึ่งก็มีชื่อพระรามคือ พ่อขุนรามคำแหง

ต่อมาในสมัยอยุธยาเห็นได้ชัดเจนว่า เรื่องพระรามแพร่หลายมากเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดี
ดี จึงมีวรรณคดีหลายเรื่องนับตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้นเรื่อยมาอ้างถึงเรื่องพระรามอยู่เสมอ เช่น
ลิลิตโองการแช่งน้ำ ลิลิตยวนพ่าย โคลงทวาทศมาส และกาสรวาลโคลงฉันท์ เป็นต้น สมัยหลัง
ต่อมาก็มีกวีนำเรื่องพระรามไปแต่งเป็นคำประพันธ์ ทั้งที่เป็นเรื่องรามเกียรติ์โดยตรง เช่น
บทพากย์รามเกียรติ์ บทละครเรื่องรามเกียรติ์ และแต่งเป็นเรื่องปลีกย่อยที่เกี่ยวข้องกันก็มี เช่น
โคลงพาส์สอนน้อง โคลงทศรถสอนพระราม นิราศสี่ดา เป็นต้น

ความมุ่งหมายในการแต่งเรื่องรามายณะ

รามายณะเป็นเรื่องราวความกล้าหาญของวีรบุรุษชาวอริยกะที่ชื่อว่า "รามจันทร์"
ซึ่งผู้แต่งได้กล่าวเกริ่นไว้ในกัณฑ์ที่ 1 ของรามายณะ ก็น่าจะสรุปความมุ่งหมายของผู้แต่งได้ว่า
ต้องการที่จะกล่าวถึงความเก่งกล้าสามารถ และความชาญฉลาดของชาวอริยกะที่มีเหนือพวกราช
พื้นเมือง และพวกที่อยู่ทางตอนใต้ของอินเดีย ซึ่งผู้แต่งได้สมมุติให้เป็นพวกราช หากแต่เมื่อได้

⁵ พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลาภพิทยากร. "เรื่องพระราม," วิจารณ์นิทานบัน
หายหรืออิเหนาเรื่องพระรามและสุจิตร์ โขณะคร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2512.
หน้า 141.

พิจารณาถึงระยะเวลาแห่งการแต่งเรื่องรามายณะซึ่งเป็นข้อถกเถียงว่าแต่งในสมัยใด บรรดานักปราชญ์ทั้งหลายได้ตั้งข้อสมมุติฐานไว้ 2 นัย นัยหนึ่งกล่าวว่า เรื่องรามายณะน่าจะเป็นเรื่องที่แต่งก่อนสมัยพุทธกาล อีกนัยหนึ่งกล่าวว่ารามายณะเป็น เรื่องที่แต่งขึ้นภายหลังพุทธกาล เสฐียรโกเศศ⁶ กล่าวว่า จากข้อสันนิษฐานต่าง ๆ พอจะประมวลอายุของรามายณะยุคความเห็นในข้อที่แต่งขึ้นเมื่อไรได้ว่า "ราวปลายพุทธกาล ฤาษีวาลมิกิรจนารามายณะขึ้นไว้มีทั้งหมดด้วยกัน 5 กัณฑ์ ส่วนอีก 2 กัณฑ์ เป็นของแต่งขึ้นภายหลัง..... ดูเหมือนจะได้เพิ่มขึ้นในยุคระหว่าง พ.ศ. 220 - 860"

เมื่อได้ข้อยุติว่า รามายณะแต่งขึ้นภายหลังพุทธกาล ก็ทำให้เกิดข้อสงสัยว่า เหตุใดเรื่องรามายณะจึงแต่งขึ้นภายหลังพุทธกาล และจุดมุ่งหมายในการแต่งเพื่ออะไร ชานาญ รอดเหตุภัย⁷ กล่าวว่า "สมัยพุทธกาล กุลบุตรจากแว่นแคว้นออกบวชอยู่ ในป่าบ้างหรืออยู่รวมกันในอารามบ้าง กระทำให้ผู้ที่มิบวชออกไปบวชศกใจกันมาก วิตกกลัวว่าจะหมดพืชพันธุ์วงศ์ตระกูล จึงเกิดการรื้อฟื้นลัทธิศาสนาของเดิม คือ ลัทธิพราหมณ์ขึ้นเพื่อป้องกันการออกบวช จึงเกิดมีคติในลัทธิขึ้นใหม่ว่า บุญกุศลอันแท้จริงอยู่ที่ความเป็นคนดี บุตรจะได้บุญกุศลจนลุลุลความรอดพ้นก็เพราะเชื่อฟังถ้อยคำบิดาไว้มั่นคง น้องจะได้บุญกุศลก็เพราะมีความซื่อตรงรักดีต่อพี่ ในเมื่อออกบวาก็เต็มใจติดตามไปด้วย แม้จะต้องตายก็ตามที่ ภริยาที่ดีจะต้องทรงความบริสุทธิ์ซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อสามี แม้บ่าวที่ปฏิบัติการตามนายสั่งโดยไม่คัดค้าน ก็จะได้ขึ้นสู่ตำแหน่งสูงเหมือนกัน ข้อเหล่านี้แหละเป็นหลักลัทธิในรามายณะ ซึ่งกวีผู้รจนายาพยายามนำไปสั่งสอน คือ ให้ถือว่าเคหะอาศรมเป็นสถานศักดิ์สิทธิ์ควรบูชา สนาบธำเนนในสมณภูมิพึงปรารถนาเพื่อเกาทัณฑ์จะได้เกียรติยศสูง รามายณะจึงเป็นเสมือนตัวศาสนาในลัทธิฮินดูเพื่อฟื้นความนิยม และป้องกันการออกไปถือเพศพรหมจรรย์ในพระพุทธศาสนา"

⁶ เสฐียรโกเศศ. อุปกณ์รามเกียรติ์. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2497, หน้า 17.

⁷ ชานาญ รอดเหตุภัย. รามเกียรติ์ปริทัศน์. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2522, หน้า 102.

จากข้อความของชานาญ รอดเหตุภัยที่กล่าวอ้างนี้พอจะสรุปได้ว่า ความมุ่งหมายในการแต่งเรื่องรามายณะก็เพื่อให้เป็นหลักฐานในศาสนาพราหมณ์ที่มุ่งต่อต้านพุทธศาสนาไม่ให้ชาวอินเดียนับถือศาสนาพุทธ

รามเกียรติ์พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี

เรื่องรามายณะเป็นวรรณกรรมที่กล่าวถึงประวัติวีรกรรมของบรรพชนชาวอริยະที่ชื่อว่า "รามจันทร์" ซึ่งประชาชนชาวอินเดียที่นับถือศาสนาฮินดูได้ยกย่องว่าเป็นพระเป็นเจ้าอวตารมาจากสรวงสวรรค์เพื่อทำลายล้างเหล่าอธรรมให้หมดไปจากโลกมนุษย์ ในทำนองเดียวกันวรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ก็ดำเนินเนื้อเรื่องในเชิงเดียวกันกับเรื่องรามายณะ กล่าวคือเป็นเรื่องประวัติวีรกรรมของพระรามซึ่งเป็นอวตารปางหนึ่งของพระนารายณ์ที่จะปราบอสูรร้ายอันจะยังความสงบร่มเย็นให้เกิดขึ้นในโลกมนุษย์

ดังได้กล่าวไว้แล้วว่า เรื่องรามเกียรติ์ได้แพร่หลาย และเป็นที่รู้จักกันดีมาแต่ครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยา ครั้นเมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าเมื่อปีพุทธศักราช 2310 เป็นเหตุให้วรรณกรรมต่าง ๆ ของไทย กระจายกระเจาสูญหายไปมาก แต่อย่างไรก็ตามวรรณกรรมเหล่านั้นก็ได้สูญหายไปจากแผ่นดินสยาม เนื่องด้วยได้มีวีรบุรุษแห่งกรุงสยามนามว่า "พระยาตาก (สิน)" เจ้าเมืองตากได้รวบรวมผู้คนกอบกู้เอกราชคืนจากพม่า แต่ด้วยเหตุที่กรุงศรีอยุธยาเสียหายมากจนไม่สามารถจะบูรณะให้คืนสภาพเหมือนเดิมได้ พระยาตากจึงมาสร้างเมืองใหม่ให้ชื่อว่า "กรุงธนบุรี" และได้บรมราชาภิเษกตนเองขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ทรงพระนามว่า "พระเจ้ากรุงธนบุรี" ในรัชสมัยของพระองค์ได้ทรงทำศึกสงครามป้องกันประเทศหลายครั้ง แม้ว่าพระองค์จะมีพระราชภารกิจทางด้านการศึกสงครามมากมายเพียงไร แต่ก็มีพระทัยโปรดทางด้านการละครเป็นอย่างยิ่ง สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีคงจะโปรดละครผู้หญิงมาก จึงได้โปรดให้คนรวบรวมกันหัดละครหลวงขึ้นใหม่ ความสนพระทัยในเรื่องละครนี้เอง จึงได้ทรงพระราชนิพนธ์บทละคร

⁸ อารดา สุมิตร. ละครในของหลวงในสมัยรัชกาลที่ 2. วิทยาพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516, หน้า 261.

เรื่องรามเกียรติ์ด้วยพระองค์เอง⁸ บทพระราชนิพนธ์ที่ทรงไว้มี 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 พระมงกุฎ

ตอนที่ 2 หนุมานเกี้ยววานริน จนท้าวมาลีวราชมา

ตอนที่ 3 ท้าวมาลีวราชพิพากษาความ จนทศกรรฐ์เข้าเมือง

ตอนที่ 4 ทศกรรฐ์ตั้งพิธีทรายกรด พระลักษมณ์ต้องหอกกบิลพิศุ์ จนผูกผูกทศกรรฐ์กับ

นางมณฑิ

ลักษณะสำนวนของบทพระราชนิพนธ์นี้ สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงมี
พระวิจารณ์ไว้ว่า

"อ่านรามเกียรติ์ฉบับกรุงธน ออกจะเข้าใจแล้วว่าแต่งอย่างเพลงยาว แต่เอา
หน้าพาทย์ใส่เข้าตามท่วงที่ ลางคาบเป็นคำศัพท์มี ลางคาบเป็นคำเดียวลง
หน้าพาทย์ก็มี เพราะเหตุฉะนั้นคำ "เมื่อئั้น" จึงมีน้อย วิธีแต่งอย่างนี้เห็นได้ว่า
เป็นวิธีเก่า ที่จะเป็นมาแต่ครั้งกรุงธนกันไ้"⁹

ส่วนสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงเห็นว่า

"ได้สังเกตบทละครสมัยกรุงศรีอยุธยาเรื่องอื่น กระบวนบทก็คล้ายกับบทละครหลวง
ไม่รุ่มร่ามซุ่มนเหมือนบทพระราชนิพนธ์พระเจ้ากรุงธนบุรี ซึ่งยังคิดไม่เห็นด้วยนี้
ว่าจะเล่นละครได้อย่างไร!...แต่ลงความได้อย่าง 1 ว่า กลอนเช่น บทละคร
ของพระเจ้ากรุงธนมิใช่แบบบทละครหลวงครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นแน่"¹⁰

จากคำกล่าวของสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และสมเด็จฯ กรมพระยา
ดำรงราชานุภาพทำให้ทราบว่า บทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในสมเด็จฯ เจ้ากรุงธนบุรีเป็น
สำนวนที่พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นใหม่ มิได้นำมาจากฉบับครั้งกรุงเก่า ก็ย่อมแสดงให้เห็นถึง

⁹ นริศรานุวัดติวงศ์, สมเด็จฯพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยา และ
ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จฯพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา. สาส์นสมเด็จ. พระนคร :
องค์การคำของคุรุสภา, 2505, เล่ม 24 หน้า 101.

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 120 - 121.

พระวริยะอุตสาหะของพระองค์ แม้ว่าพระองค์จะต้องทรงออกทำสงครามป้องกันบ้านเมือง แต่ก็ยังทรงเสียสละเวลาทรงพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ อย่างไรก็ตามแม้ว่าภายนอกจะดูว่าท่านทรงเป็นนักรบที่เชี่ยวชาญ แต่ในพระทัยก็ยังทรงฝึกฝนที่จะเป็นศิลปินด้วย จึงทำให้มีบทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์เกิดขึ้น

ความมุ่งหมายในการที่ทรงพระราชนิพนธ์

สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีคงจะโปรดการละครอยู่มาก ดังที่นายก็ อยู่โพธิ์ได้กล่าวไว้ว่า "หลังจากที่เสด็จไปตีนครศรีธรรมราชได้ และทรงรับละครเจ้านครมาในกรุงด้วย หลังจากนั้นก็โปรดให้รวบรวมบรรดาละครที่กระจัดพลัดพรายไปตั้งแต่คราวเสียกรุงให้มาหัดละครหลวงในราชสำนักขึ้นอีก และในบางโอกาสก็เล่นประชันกันกับละครเจ้านครด้วย เช่น ในการฉลองพระแก้ว พระบางที่ได้มาแต่ครั้งกรุงศรีสัตนาคนหุต"¹¹ จึงได้โปรดให้คนรวบรวมกันหัดละครหลวงขึ้นใหม่ ถึงขนาดที่สามารถแบ่งออกเล่นในสองโรงประชันกันเอง ด้วยความสนพระทัยในเรื่องละครนี้เองจึงได้ทรงพระราชนิพนธ์บทละครเรื่องรามเกียรติ์ใช้สำหรับละครในของหลวงให้แสดง ตามพระราชอัธยาศัยของพระองค์

รามเกียรติ์พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก นามเดิมว่า "ทองด้วง" ทรงรับราชการมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ครั้นพระยาตากได้รวบรวมผู้คนเพื่อกอบกู้กรุงศรีอยุธยา พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกก็ได้เข้าร่วมกับกองทัพของพระยาตาก เมื่อสมัยที่พระองค์ยังมีตำแหน่งแค่เพียง "หลวงยกกระบัตร เมืองราชบุรี" พระองค์ได้รับราชการอยู่กับสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีจนได้รับความไว้วางพระทัยให้มิตำแหน่งเป็น "สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก" เมื่อสิ้นแผ่นดินสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกได้ปราบดาภิเษก

¹¹ ก็ อยู่โพธิ์. บทละครรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี และเล่าเรื่องหนังสือรามเกียรติ์. พระนคร : องค์การค้าของคุรุสภา, 2506.

ตนเอง โดยความยินยอมพร้อมใจของบรรดาเหล่าขุนนางข้าราชการ เป็นพระมหากษัตริย์ราช
ทรงสถาปนาเมืองหลวงขึ้นใหม่ชื่อว่า "กรุงเทพมหานครรัตนโกสินทร์" พร้อมทั้งทรงพระนาม
ว่า "พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิกรัตนมหาจักรีบรมราชูปถัมภ์" ในรัชสมัย
ของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกฯ ได้มีเหตุการณ์สำคัญ ๆ หลายอย่าง เช่น ทรงโปรดให้
ชำระพระไตรปิฎก ทรงออกกฎหมายตราสามดวง และโปรดให้รวบรวมวรรณคดีที่สูญหายไป เมื่อเสด็จ
เสวยกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 บรรพตที่ทรงโปรดให้รวบรวมขึ้นใหม่ ได้แก่ อภินิเวศ อุดรฤทธ และ
รามเกียรติ์ โดยเฉพาะเรื่องรามเกียรติ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกฯ โปรดให้กั
พย์ปากคำในรัชสมัยช่วยกันแต่งขึ้น โดยที่พระองค์เองทรงเป็นประธาน ดังปรากฏในร่ายตอนต้น
ของเรื่องว่า "ภูธรคำพิณวิเศษ จักรลงท้าวของนุก ไกรถายุณเฑียร ท้ามนม นื่อง เรื่องรามเกียรติ์
เขียนบรรณิกษณ์กษัตริย์ชาติ ตัวพระราชาโบราณ"¹² โดยทรงรวบรวมจากแต่ละครั้งกรุงเก่าที่ยัง
หลงเหลืออยู่บ้าง และทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นมาใหม่บ้าง บทละครเรื่องรามเกียรติ์พระราชนิพนธ์ใน
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เป็นเรื่องรามเกียรติ์ที่สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่ไทยเรามีอยู่
เนื้อเรื่องเริ่มตั้งแต่ที่รัตนกษัตริย์วุ่นแผ่นดินจนกระทั่งพระรามกลับไปครองเมืองครั้งที่ 2 และตัวละคร
อื่น ๆ แยกย้ายกันกลับบ้านเมืองของตน รวมความยาวทั้งสิ้น 117 เล่มสมุดไทย นับว่าเป็น
วรรณกรรมที่มีความยาวที่สุดในแผ่นดินพระองค์

ความมุ่งหมายในการที่ทรงพระราชนิพนธ์

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงมีพระราชประสงค์จะรวบรวมเรื่อง
รามเกียรติ์ที่เล่ากันอยู่ให้เห็นต้นฉบับการและสมบูรณ์สำหรับพระนคร ดังในตอนท้ายของบทละคร
มีข้อความว่า

¹² พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก, พระบาทสมเด็จพระ, รามเกียรติ์ เล่ม 1 พระราชนิพนธ์
บทละครในรัชกาลที่ 1, กรุงเทพฯ : องค์การเรณูของคุรุสภา, 2507, หน้า 4.

"อันพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์	ทรงเพียรตามเรื่องนิยายไสย
ไว้จะเป็นแก่นสารสิ่งใด	ตั้งพระทัยสมโภชบูชา
ใครพึงอย่าได้ไหลหลง	จงปลงอนิจจังสังขาร
ซึ่งอักษรกลอนกล่าวลำดับมา	โดยราชปรีดาก็บริบูรณ์" ¹³

นอกจากนี้ยังมีโคลงท้ายเรื่องรามเกียรติ์อีก 2 บท กล่าวถึงผู้แต่ง เวลาที่แต่ง และ วัตถุประสงค์ที่แต่ง ดังนี้

จบ เรื่องราเมศล้าง	อสุรพงศ์
บ พิศรธรรมิกทรง	แต่งไว้
ริ ราชพราหมณ์ประสงค์	สมโภช พระนา
บุรณ บำเรอสมย์ให้	อ่านร้องรำเกษม

เดือนอ้ายสองคำขึ้น	จันทร์วาร
บพิตรผู้ทรงญาณ	ยิ่งหล้า
แรกริณิพนธ์สาร	รามราชนัน แะ
ศักราชพันร้อยห้า	สิบเก้าปีมะเส็ง ¹⁴

ในโคลงดังกล่าวบอกเวลาที่แต่งไว้ชัดเจนว่า ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นเมื่อวันจันทร์ เดือนอ้าย ขึ้นสองคำ ปีมะเส็ง จุลศักราช 1159 ตรงกับพุทธศักราช 2340 ซึ่งเป็นปีที่ 15 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

ในบทสุดท้ายของโคลงบทแรกกล่าวไว้ว่า พระราชนิพนธ์ขึ้นสำหรับให้อ่าน ร้อง และรำอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ ซึ่งก็เป็นไปตามพระราชบรรณานี้เรื่อยมา แม้จนกระทั่งทุกวันนี้ก็ยังได้ใช้บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เป็นหลักในการแต่งบทขึ้นใหม่สำหรับ

¹³ เรื่องเดียวกัน, เล่ม 11, หน้า 307.

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, เล่ม 11, หน้า 308.

เล่นละครเป็นส่วนใหญ่ แต่เข้าใจว่าที่ใช้พระราชนิพนธ์ส่วนนี้ให้ ๆ มาเป็นบทสำหรับแสดงละคร มีน้อยมาก ดังที่พระวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากรทรงมีพระวินิจฉัยว่า

"แม้ว่าลักษณะที่ทรงพระราชนิพนธ์ เรื่องรามเกียรติ์นั้นจะได้อนุโลมตามแบบอย่างแห่งบทละครราที่คี่ วิธีทรงดำเนินเนื้อเรื่องทำให้เรานึกว่ามีได้มีพระราชประสงค์จะให้ใช้เป็นบทสำหรับเล่นละครตลอดไป เพราะเรื่องยืดยาวเหลือที่จะเล่นดั่งนั้นได้จนตลอด อีกประการหนึ่ง การนำเรื่องรามเกียรติ์ออกเล่นให้มหาชนดูนั้น โดยเฉพาะในสมัยก่อน ๆ มิได้ใช้วิธีร้องบทให้ละครราหากใช้วิธี "พากย์" ให้คนเต้น คนเต้นนั้นก็เป็นผู้ชายไม่ใช่ผู้หญิงอย่างละครรา จึงน่าคิดว่าพระราชประสงค์ที่ทรงพระราชนิพนธ์เรื่องนี้ขึ้นในรูปละครราจนตลอดนี้ คงจะเป็นไปในทางให้มีเรื่องอันบริบูรณ์สำหรับเก็บไว้เป็นตำรับ หากจะนำตอนใดออกเล่นบ้างก็ได้ หากผู้ใดชอบใจที่จะอ่านก็จะมีเรื่องอันบริบูรณ์แต่ต้นจนจบไว้อ่านได้ดังนี้"¹⁵

รามเกียรติ์พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ประสูติเมื่อวันพุธ เดือน 4 ขึ้น 7 ค่ำ ปีกุน ตรงกับวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2310 ที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ทรงมีพระนามเดิมว่า "จิม" เป็นพระโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก และกรมสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอิศรสุนทร ใค้อภิเษกสมรสกับเจ้าฟ้าบุษยรอด มีพระราชโอรส 3 องค์ องค์ที่ 1 สิ้นพระชนม์เสียแต่ยังทรงพระเยาว์ องค์ที่ 2 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว องค์ที่ 3 พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ส่วนพระโอรสองค์ใหญ่ คือ พระองค์เจ้าทับ ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาเรียบ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเสด็จขึ้นครองราชย์ เมื่อปีมะเส็ง พุทธศักราช 2352 ทรงครองราชสมบัติอยู่ 16 ปี ก็เสด็จสวรรคตเมื่อวันพุธ เดือน 8 แรม 11 ค่ำ ปีวอก พุทธศักราช 2367

15 พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร. "เรื่องพระราม". วิจารณ์ทาน
บันเทิงหรืออิเหนาเรื่องพระรามและสุจิตินละคร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2518,
หน้า 124.

รวมพระชนมพรรษาได้ 58 พรรษา ตลอดรัชสมัยของพระองค์บ้านเมืองสงบราบรื่น พระองค์ได้ทรงพัฒนาบ้านเมืองในหลาย ๆ ด้านด้วยกันทั้งด้านการทหาร การปกครอง การศึกษา การศาสนา ด้านวรรณกรรมและศิลปกรรม โดยเฉพาะด้านวรรณกรรม วรรณคดีของชาติได้เจริญรุ่งเรืองจนกล่าวได้ว่า เป็นยุคทองแห่งวรรณคดี หนังสือเจ้าชีวิต (Lords of Life) พระนิพนธ์พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ ถวายพระราชสมัญญาแด่พระองค์ว่า เป็นพระมหากษัตริย์ศิลปิน (The King Artist) พระองค์ทรงมีความเชี่ยวชาญในด้านการแต่งโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และคำพากย์ พระราชนิพนธ์ที่สำคัญคือ บทละครเรื่องอิเหนา บทละครเรื่องรามเกียรติ์ บทละครนอกเรื่องไชยเชษฐ์ คำวิ โกรทอง มณีพิชัย สังข์ศิลป์ชัย และสังข์ทอง บทเสภาเรื่องขุนช้าง ขุนแผน กาพย์เห่เรือ และบทพากย์โขนตอน นาคบาศ และนางลอย

พระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์พระองค์ได้ทรงนำเอาบทละครรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมาทรงตัดทอนและปรับปรุง เฉพาะตอนที่เหมาะจะเล่นเป็นละคร คือ ตั้งแต่ตอนหนุมานถวายแหวนไปจนถึงทศกัณฐ์ล้ม และตอนพระรามคลั่งฆ่านางสีดาจนถึงอภิเชก ไกรลาสอีกตอนหนึ่ง

ความมุ่งหมายในการที่ทรงพระราชนิพนธ์

เหตุที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ขึ้นมาใหม่นี้มิใช่ต้องการจะประชันขันแข่งกับเรื่องเดิม หากแต่ทรงตั้งพระทัยจะใช้เป็นบทสำหรับเล่นละครระดับพระบารมีโดยเฉพาะ ดังปรากฏในประกาศรัชกาลที่ 4 ว่าด้วยเรื่องเก็บภาษีโขนละคร และการเล่นอื่น ๆ กล่าวพอพิงถึงการทรงพระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์ไว้เล่นละครหลวงว่า

...ละครเล่นเรื่องรามเกียรติ์เรื่องอุณรุฑนี้ เปนเรื่องปางนารายณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินแต่ครั้งกรุงเทพวราวุธศรีอยุธยามหานครเก่า ทรงหัดทรงเล่นละครข้างในสำหรับแผ่นดินสืบ ๆ มา แต่ละครเรื่องอิเหนานั้นเปนละครของเจ้าฟ้า และพระองค์เจ้าซึ่งเปนพระเจ้าลูกเธอฝ่ายใน หัดเล่นมีมาแต่โบราณ ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกในต้นแผ่นดินก็โปรดให้หัดละครข้างในเล่นเรื่องรามเกียรติ์

เรื่องอุรุษตามแบบอย่างแต่ก่อน แล้วโปรดให้หัตถ์ครเรื่องอิเหนา และเรื่องอื่น ๆ เล่นบ้างต่อภายหลัง ครั้นในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาไลย แต่ต้นก็ได้ทรงหัตถ์ครเรื่องอิเหนา และเรื่องอื่น ๆ เล่นก่อน ภายหลังทรงพระดำริห์ว่า ลครเรื่องรามเกียรติ์เป็นเรื่องปางนารายณ์ พระเจ้าแผ่นดินเคยทรงสืบมาทุก ๆ พระองค์ ถึงไม่สู้โปรดก็ควรจะต้องเล่นอย่าให้เสื่อมเสียราชประเวณีวงษ จึงทรงพระราชนิพนธ์คัดแปลงแต่งเรื่องรามเกียรติ์ใหม่ ให้หัตถ์ครข้างในเล่นเรื่องรามเกียรติ์ไว้สำหรับพระบรมมหาราชวังก็เพราะได้ทรงฟังพระดำริห์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรแต่ก่อนแล้วทรงรฤกขึ้นได้/ดังนี้ จึงทรงหัตถ์ครเล่นเรื่องรามเกียรติ์ตามแบบอย่างพระเจ้าแผ่นดินแต่ก่อนสืบ ๆ มา เพื่อจะรักษาพระเกียรติยศว่า ลครเรื่องปางนารายณ์เป็นลครหลวง¹⁶

บทละครเรื่องรามเกียรติ์พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงยกย่องว่าเป็นหนังสือที่ดีพร้อม เพราะ

1. เป็นภาษาไทยดี
2. เป็นหนังสือสำคัญควรสร้างขึ้นไว้เพื่อเป็นเกียรติยศแก่ชาติไทย มิให้นานาประเทศว่าได้ว่าเราไม่มีหนังสืออันเป็นแบบแผนในวิชาหนังสือ
3. เป็นหนังสือที่ผู้รับไปแล้วจะอ่านได้โดยไม่เบื่อจนโยนเข้าตู้หรือกันทึบไม่จับอ่านอีกต่อไป¹⁷

¹⁶ ธนิต อยู่โพธิ์. โขน. พระนคร : องค์การค้าของคุรุสภา, 2508, หน้า 82 - 83, อ้างจาก "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4", หอสมุดแห่งชาติ, สมุดไทยดำ, เล่มที่ 64.

¹⁷ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. บทละครเรื่องรามเกียรติ์ และ ป่อเกิดรามเกียรติ์. พระราชนิพนธ์คันทนาเมื่อพิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2456, หน้า 17 - 18

อึ่งบทยละครเรื่องรามเกียรติ์พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย นอกจากจะมีตั้งแต่ตอนหนุมานถวายแหวนไปจนถึงอภิเษกพระราม และตอนพระรามคลั่งฆ่าสีดา จนถึงอภิเษกไกรลาสแล้ว ยังมีบทละครตอนสั้น ๆ อีกตอนหนึ่งเรียกว่า "รามเกียรติ์ตอนพิราพ" บอกไว้ว่าเป็นพระราชนิพนธ์ของพระองค์

บทละครตอนพิราพนี้ เนื้อเรื่องได้จากเรื่องรามเกียรติ์ เริ่มตั้งแต่พิราพปลุกคันทะวาทอง จนกระทั่งพระรามเข้าขมสวน พิราพออกตามไปรบกับพระราม ในที่สุดพระรามก็ฆ่าพิราพตาย ในบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 1 มีเนื้อเรื่องอื่น ๆ แทรกอยู่ในตอนนี้อีก ได้แก่ เรื่องพิราพขึ้นไปไล่เกี่ยวนางฟ้าในสวรรค์ พระรามลาพระฤาษีออกเดินทาง ไปพบท้าวสุทัศน์ และนางศุภโฆ เทวดา เนมฤติเรือให้พระรามข้ามน้ำ แล้วจึงมาถึงสวนพิราพ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 2 ตัดเนื้อเรื่องที่แทรกเหล่านี้ออก เพื่อให้เรื่องเป็นหมวดหมู่เฉพาะแต่ที่เกี่ยวกับพิราพเท่านั้น¹⁸

นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยยังได้ทรงพระราชนิพนธ์บทพากย์รามเกียรติ์ไว้ 3 ตอน ได้แก่ บทพากย์รามเกียรติ์ตอนนางลอย นาคบาศ พรหมศาสตร์ และยังได้พระราชนิพนธ์บทพากย์รามเกียรติ์เบ็ดเตล็ดต่าง ๆ เช่น บทชมรถ ขมม้า และพาหนะอื่น ๆ อีก

ลักษณะบทพากย์รามเกียรติ์พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ประกอบด้วยคำประพันธ์ประเภทกาพย์ ได้แก่ กาพย์ฉกั๋ง และกาพย์ยานี และมีชื่อเพลงหน้าพาทย์แทรกเป็นระยะ ๆ ส่วนเจรจานั้นปรากฏแต่คำว่า "เจรจา" ไม่มีบทเจรจารวมอยู่ด้วย ในบทพากย์ตอนนางลอย คำประพันธ์ที่ใช้เป็นกาพย์ยานีทั้งหมด ตอนนาคบาศเป็นกาพย์ฉกั๋งทั้งหมด ตอนพรหมศาสตร์เป็นกาพย์ยานี และกาพย์ฉกั๋งรวมกัน¹⁹

18 พุทธเลิศหล้านภาลัย, พระบาทสมเด็จพระ. "รามเกียรติ์ตอนพิราพ", บทละครชุดเบ็ดเตล็ดในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 1 ที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 และพระราชนิพนธ์กรมพระราชวังบวรมหาดคีติพลเสพ. พระนคร : 2506, หน้า 29 - 46.

19 เสาวณิต วิงวอน. การศึกษาวิเคราะห์บทโขนในเรื่องรามเกียรติ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. หน้า 137.

รามเกียรติ์พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่รักพระองค์หนึ่งที่กล่าวได้ว่า เป็น "กษัตริย์ปราชญ์" ตลอดรัชสมัยของพระองค์นับได้ว่าเป็นยุคทองแห่งวรรณคดี และการแสดง ยุคที่ 2 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ (พระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี) เมื่อพระองค์ได้เสด็จขึ้นครองราชย์สืบต่อจากสมเด็จพระราชบิดา พระองค์ได้ทรงสรรสร้างความสำเร็จรุ่งเรืองให้แก่ประเทศชาตินานับการ นอกจากนี้พระองค์ได้แสดงความเป็น "จอมปราชญ์" ออกมาให้เป็นที่ยอมรับแก่ชาวไทย ตลอดจนชาวโลกทั่วไป จนกระทั่งได้รับการถวายพระสมัญญานามว่า "สมเด็จพระมหาธีรราช" เจ้าแห่งกรุงสยาม พระองค์ได้ทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดีมีจำนวนมากกว่า 250 เรื่อง แบ่งออกเป็นประเภทได้ 2 ประเภท คือ ร้อยกรอง และร้อยแก้ว ประเภทร้อยกรองที่ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ ได้แก่ มัทนะพาธา เวณีสวานิช รามเกียรติ์ เป็นต้น

บทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์ไว้เป็นชุดได้แก่

1. อภิเชกสมรส
2. สีดาหาย
3. เผลลงกา
4. พิเภกผู้ถูกขับ
5. จองถนน
6. นางลอย
7. ประเดิมศึกลงกา
8. พิธีกุ่มกนิยา
9. นาคบาศ
10. พรหมาสตรี

นอกจากนี้เข้าใจว่ายังมีอีกหลายชุดเพราะตามหลักฐานกล่าวว่ามี การแสดงโขนชุดศกัณฐ์ชุดเศียรขาดกรตอนปลาย และชุดอื่น ๆ อีก²⁰ ที่น่าสังเกตกล่าวคือ รามเกียรติ์พระราชนิพนธ์นี้แตกต่างจากพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ฉบับอื่น ๆ กล่าวคือ นอกเหนือจากการใช้คำประพันธ์ประเภทกลอนบทละครแล้ว ยังทรงใช้คำประพันธ์ประเภทกาพย์ และร่ายยาว จึงทำให้รามเกียรติ์บทพระราชนิพนธ์ของพระองค์เป็นรามเกียรติ์สำนวนแรกที่มีบทร้อง บทพากย์ และบทเจรจาครบบริบูรณ์ บทร้องทรงพระราชนิพนธ์ด้วยกลอนบทละคร ส่วนบทพากย์ใช้กาพย์ฉกั และกาพย์ยานี บทเจรจาใช้ร่ายยาว มีเพลงหน้าพาทย์ และเพลงร้องกำกับไว้ด้วย บทร้อง บทพากย์ และบทเจรจาย่อยสลับกันไปพร้อมทั้งส่งสัมผัสซึ่งกันและกัน เนื้อเรื่องดำเนินไปตามบทร้อง บทพากย์ และบทเจรจาต่อไป โดยไม่ซ้ำความกัน

เนื้อเรื่องรามเกียรติ์พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์แยกเนื้อเรื่องเป็นตอน ๆ เพื่อสะดวกแก่การแสดง ถ้าจัดลำดับเนื้อความจากชุดต่าง ๆ จะเริ่มต้นตั้งแต่ปราบดาภิเษกจนถึงศึกพรหมาสตร์ เนื่องจากพระองค์ได้ทรงอาศัยเรื่องราวรามายณะที่แปลเป็นภาษาอังกฤษโดย ราล์ฟ เอ กริฟฟิธ (Ralph A. Griffith) เป็นหลัก ดังนั้นจึงทำให้มีเนื้อความข้อตัวละคร และการเรียงลำดับความแตกต่างไปจากรามเกียรติ์สำนวนอื่น ๆ ปัจจุบันนี้บทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ของพระองค์มิได้นำมาแสดงโขนเท่าใดนักอาจเป็นเพราะคนไทยไม่คุ้นเคยกับเรื่อง และตัวละคร แต่รูปแบบของบทพระราชนิพนธ์คือ มีบทร้องบทพากย์ และบทเจรจาย่อยรวมกันอีกทั้งการแสดงแบบโขนผสมกับละครในนี้ได้เป็นแบบแผนของบท และการแสดงโขนในปัจจุบัน²¹ นอกจากทรงพระราชนิพนธ์ร้อยกรองแล้วที่ทรงไว้เป็นร้อยแก้วก็มีอีกเป็นจำนวนมาก แต่เรื่องรามเกียรติ์ที่ทรงไว้เป็นร้อยแก้วมีเพียง 1 เรื่อง คือ บ่อเกิดรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์บ่อเกิดรามเกียรติ์เป็นร้อยแก้วเกี่ยวกับรามายณะในฉบับต่าง ๆ ได้แก่ ฉบับสันสกฤต ฉบับสันสกฤตฉบับปุราณะ หนังสือเบ็ดเตล็ดเรื่องพระราม เรื่องของทพมาน เรื่องไมราพณ์ สรุปความเห็นในเรื่องบ่อเกิดอันเป็นประโยชน์ต่อประชาชนชาวไทยอย่างเอนกอนันต์ในการที่จะแสวงหาความรู้หรือใช้เป็นแนวทางในการค้นคว้าเรื่องรามเกียรติ์ต่อไป

²⁰ เสาวณิต วิงวอน. "การศึกษาวิเคราะห์บทในเรื่องรามเกียรติ์".

วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519 หน้า 152.

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 173.

ความมุ่งหมายในการที่ทรงพระราชนิพนธ์

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ บทร้อง บทพากย์ และบทเจรจา โดยมีพระราชประสงค์ให้ใช้เป็นบทสำหรับแสดงโขนเป็นครั้งคราว มิให้ทรงตั้งพระทัยจะให้ เป็นบทกวีนิพนธ์สำหรับอ่านเพราะ ๆ หรือดำเนินเรื่องราวติดต่อกันดังบทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก และพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และในพระราชนิพนธ์บ่อเกิดรามเกียรติ์ก็มีพระราชประสงค์ที่จะศึกษาถึงแก่นของเรื่องรามายณะในฉบับต่าง ๆ กันได้แก่ ฉบับสันสกฤต ฉบับสันดี ฉบับเบงกอล เพื่อที่จะเปรียบเทียบว่าฉบับใดน่าจะเป็นต้นเค้าเรื่องรามเกียรติ์ของไทย พระราชนิพนธ์บ่อเกิดรามเกียรติ์ของพระองค์ นับเป็นสมบัติที่มีค่ายิ่งแก่ผู้สนใจศึกษาเรื่องรามเกียรติ์ ในอันที่จะ ได้สืบสวนค้นคว้า นับได้ว่าพระองค์ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อวงการวรรณคดีในประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง

เอกสารหมายเลข 4
แบบประเมินผลหลังการเรียน

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย X ลงหน้าข้อความที่ท่านคิดว่า ถูกต้อง ลงในกระดาษคำตอบ

1. วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ได้รับอิทธิพลเค้าเรื่องจากมหากาพย์รามายณะของอินเดีย ซึ่งแต่งขึ้นโดยชนชาติใด
 - ก. ชาวอริยกะ
 - ข. ชาวทมิฬ
 - ค. ชาวมลลิกกะ
 - ง. ชาวเบงกอล
2. มหากาพย์รามายณะของอินเดียได้เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย โดยมีผู้ใดเป็นต้นนำมาเผยแพร่
 - ก. พ่อคำ
 - ข. พระพนม
 - ค. นักบวช
 - ง. ลูกเรือ
3. มหากาพย์รามายณะของอินเดียเข้ามาสู่ประชาชนคนไทยในสมัยใด
 - ก. ก่อนตั้งอาณาจักรสุโขทัย
 - ข. อาณาจักรสุโขทัย
 - ค. อาณาจักรกรุงศรีอยุธยา
 - ง. อาณาจักรกรุงรัตนโกสินทร์
4. วาลมิกิมีจุดมุ่งหมายอะไรในการแต่งเรื่องรามายณะ
 - ก. เพื่อเชิดชูวีรกรรมของชาวอริยกะ
 - ข. เพื่อให้เป็นวรรณกรรมที่ยิ่งใหญ่ของอินเดีย
 - ค. เพื่อเป็นคำสอนในศาสนา
 - ง. เพื่อแสดงความเป็นชาติที่มีอารยธรรมในแถบเอเชีย

5. สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงทราบข่าวการได้ทรงวิจารณ์สำนวนกลอนบทละคร
บทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีว่าเป็นสำนวนกลอนที่มี
ลักษณะอย่างไร
- เป็นบทละครครั้งกรุงเก่า
 - เป็นบทละครหลวง
 - เป็นบทที่ทรงขึ้นเอง
 - เป็นบทที่ทรงปรับปรุงจากบทละครหลวง
6. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงเป็นกวีที่สำคัญพระองค์หนึ่ง ท่านได้
ทรงพระราชนิพนธ์บทละครไว้เป็นจำนวนมาก นอกเหนือจากบทละครแล้วยังมี
บทพากย์โขน ซึ่งได้แก่ตอนใดบ้าง
- นาคบาศ นางลอย
 - สีดาหาย จ่องถนน
 - จ่องถนน พรหมาสูตร
 - นาคบาศ เผลลงกา
7. บทพระราชนิพนธ์ เรื่องรามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงดำเนินเรื่องแนวทางของผู้ใด
- สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี
 - พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
 - พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
 - ฤๅษีวาลมิกิ
8. สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ได้ทรงวิจารณ์ลักษณะสำนวน
กลอนบทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ฉบับสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีไว้ว่าอย่างไร
- สำนวนแต่งอย่างเพลงยาว
 - สำนวนแต่งรุ่มร่ามขลุ่ย
 - สำนวนแต่งไม่เหมาะที่จะใช้แสดง
 - สำนวนแต่งมิใช่แบบละครหลวงครั้งกรุงศรีอยุธยา

9. สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ได้ทรงพระราชนิพนธ์บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ไว้ 4 ตอน ตอนใดที่ไม่ใช่บทพระราชนิพนธ์ของพระองค์
- พญามาเข้าห้องวานริน
 - พญามาถวายแหวน
 - ทศกัณฐ์ตั้งพิธีเฝ้ารูปเทวดา
 - ปล่อยม้าอุปการ
10. พระราชประสงค์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีที่ทรงพระราชนิพนธ์บทละคร รามเกียรติ์ คือ
- ใช้เป็นบทสำหรับแสดงละคร
 - ใช้เป็นบทสำหรับแสดงโขน
 - เพื่อต้องการแสดงพระอัจฉริยภาพของพระองค์
 - เพื่อสะท้อนพระอุปนิสัย และสภาพสังคมในสมัยของพระองค์
11. บทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ให้คุณค่า ในด้านใดแก่วงการนาฏศิลป์ไทย
- ด้านวรรณศิลป์
 - ด้านประวัติศาสตร์
 - ด้านการละคร
 - ด้านโบราณคดี
12. ลักษณะคำประพันธ์บทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย บ่งบอกพระอุปนิสัยของพระองค์เช่นไร
- ทรงเป็นนักปกครอง
 - ทรงเป็นนักรบ
 - ทรงเป็นนักธรรม
 - ทรงเป็นนักสร้างสรรค์

13. จากหนังสือ "เจ้าชีวิต (Lords of Life)" ซึ่งเป็นพระนิพนธ์พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ ได้ถวายพระราชสมัญญาแด่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยว่า ทรงเป็น "พระมหากษัตริย์ศิลปิน" แสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงมีความสามารถในด้านใดบ้าง
- พระราชนิพนธ์วรรณคดี
 - พระราชนิพนธ์กลอนบทละคร
 - พระราชนิพนธ์วรรณคดีสำหรับใช้แสดงละคร
 - พระราชนิพนธ์โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และบทพากย์
14. บทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีลักษณะแตกต่างจากพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 2 ข้อใดที่แสดงถึงความไม่แตกต่างในบทพระราชนิพนธ์
- เนื้อเรื่อง
 - ตัวละคร
 - กาพย์ประพันธ์
 - การดำเนินเรื่อง
15. วาลมิกินแต่งเรื่องรามายณะขึ้นจากอะไร
- คำสอนในศาสนา
 - นิทานพื้นเมือง
 - ความเชื่อในเทพเจ้า
 - ประวัติของชาวอริยกะ
16. ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย นับเป็นยุคทองของวรรณคดี พระองค์ได้ทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดีไว้หลายเรื่อง ที่ได้รับความนิยม คือเรื่องอะไร
- รามเกียรติ์ อู่รุท
 - ไชยเชษฐ์ อีเหนา
 - ไชยเชษฐ์ คาวี
 - รามเกียรติ์ อีเหนา

17. การที่กล่าวว่าในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเป็นยุคทองของวรรณคดีข้อความนี้ต้องการจะกล่าวถึงพระปรีชาสามารถของพระองค์ในด้านใด
- ก. ด้านการทหาร
 - ข. ด้านการปกครอง
 - ค. ด้านการศาสนา
 - ง. ด้านการศิลปะ
18. ลักษณะคำประพันธ์ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงใช้ในการทรงพระราชนิพนธ์เรื่องแก้วมณีมีลักษณะอย่างไร
- ก. ประกอบด้วยบทร้อง
 - ข. ประกอบด้วยบทร้องและบทเจรจา
 - ค. ประกอบด้วยบทร้องและบทพากย์
 - ง. ประกอบด้วยบทร้อง บทพากย์และบทเจรจา
19. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงค์อย่างไรในการที่ทรงพระราชนิพนธ์แก้วมณี
- ก. ให้เป็นสมบัติของชาติ
 - ข. ให้เป็นแหล่งศึกษาวรรณคดีต่อไป
 - ค. ให้เป็นแนวทางในการศึกษาวรรณคดี
 - ง. ให้เป็นสิ่งแสดงความเห่อารยธรรมของประเทศ
20. ลักษณะคำประพันธ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี บ่งบอกลักษณะของพระองค์อย่างไรบ้าง
- ก. แสดงความเป็นนักปราชญ์
 - ข. แสดงความเป็นนักธรรม
 - ค. แสดงความเป็นนักรบ
 - ง. แสดงความเป็นนักปกครอง

21. วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ได้รับความนิยมจากคนไทยเพราะเหตุใด
- เป็นเรื่องสนุกสนาน
 - เป็นเรื่องไสยศาสตร์
 - เป็นเรื่องศักดิ์สิทธิ์
 - เป็นเรื่องศาสนา
22. อะไรเป็นมูลเหตุให้เกิดมหากาพย์เรื่องรามายณะ
- ความเชื่อในเทพเจ้า
 - ความเชื่อในเชื้อชาติ
 - ความเชื่อในความศรัทธา
 - ความเชื่อในศาสนาพุทธ
23. การเผยแพร่วัฒนธรรมของอินเดียแต่โบราณ จัดกระทำในรูปแบบอย่างไร
- แนะนำ
 - ชี้แนะ
 - เสนอแนะ
 - ชักชวน
24. สิ่งที่เป็นอุปสรรคสำคัญในพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เมื่อเวลานำมาใช้แสดง คืออะไร
- ตัวละคร
 - เนื้อเรื่อง
 - การดำเนินเรื่อง
 - วิธีแสดง

คำชี้แจง จงอ่านคำประพันธ์บทนี้ให้ละเอียด แล้วตอบคำถามข้อ 25 - 30

" บากหนึ่งว่าไอพิเภกเอ๋ย	โฉนเลยมาแกล้งฆ่าพี่
ตัวเราก็จะม้วยชีวี	ในเวลาด้วยศรพิษ
บากสองว่าเจ้าผู้เป็นน้อง	ร่วมท้องสับสายโลหิต
จะได้ผ่านลงการสมคิด	เป็นอิสรภาพแก่หม่อมมาร
บากสามขอฝากมณฑิตด้วย	ช่วยบำรุงให้เป็นแก่นสาร

ทั้งอัศศีลกายูพาพาล	ผู้สนมบริวารทั้งนั้น
ปากลือว่าเจ้าจะครองยศ	ปรากฏเป็นจอมไอศวรรย์
จงเฝ้าสุริยวงศ์พงศ์พันธุ์	โดยธรรมสุจริตประเวณี
ปากหว่าจงดารงศุภิธ	อย่าทำทุจริตให้เหมือนพี่
ตัดโลกใบอบอุมอาร์	แก้โยธีไพร่ฟ้าประชากร
ปากทว่าเจ้าจงอดโทษ	ซึ่งกริ้วโกรธคำวามาแต่ก่อน
อย่าให้เป็นเวรอาวรณ์	แก่เราผู้จะจรไปเมืองฟ้า
ปากเจ็ดขอฝากนครเศ	อันทรงวงศ์พรหมเมศนาถา
สืบมาแต่องค์พระอัยกา	เมตตาอย่าให้จลาจล
ปากแบดว่าเราเลี้ยงท่าน	ก็ประมาทหมายใจให้เป็นผล
ตัวเราชั่วเองจึงเสียชนม์	แล้วได้รื้อรันทิ้งแผ่นภพ
ปากแก้ว่าพี่จะลาตาย	น้องชายเมตตาช่วยปลงศพ
อย่าให้ค้างราตรีในที่รบ	ไตรภพจะหมิ่นนินทา
สืบปากลั่นปากลั่นสั่ง	ลั่นกำลังลั่นคิดยักขา
พิชชร์รื้อรุ่มทั้งกายา	อสุรากลึงเกลือกเลือกไป"

25. จากคำประพันธ์ที่ยกมานี้ เป็นตอนที่ทศกัณฐ์กำลังใกล้จะตาย แสดงอารมณ์ของ

ทศกัณฐ์อย่างไรบ้าง

- ก. ตัดพ้อต่อว่า
- ข. ฝากฝัง
- ค. บอกความเมตตาปราณี
- ง. ขอให้ช่วยเหลือดูแลบ้านเมืองแทนตน

26. เหตุใดทศกัณฐ์จึงกล่าวว่าพิเภกเป็นผู้ฆ่าตนเอง

- ก. เพราะเป็นผู้ชักนำให้พระรามมาทำสงครามกับทศกัณฐ์
- ข. เพราะพิเภกเป็นผู้บอกให้พระรามแผลงศรสังหารทศกัณฐ์
- ค. เพราะบอกให้พระรามใช้ทหารไปลวงเอากล่อ่งดวงใจจากฤาษีโคบุตร
- ง. เพราะคิดว่าพิเภกต้องการแก้แค้นเมื่อครั้งถูกเนรเทศให้ออกจากเมือง

27. คำกล่าวของทศกัณฐ์ที่กล่าวต่อพิเภกเป็นคำกล่าวในเชิง
- ก. เห็นงาม
 - ข. ร้องขอ
 - ค. ผากฝัง
 - ง. ขอร้อง
28. คำประพันธ์ที่แสดงลักษณะของทศกัณฐ์ว่าเป็นบุคคลอย่างไร
- ก. กลัวตาย
 - ข. จ้องทอง
 - ค. กล้าหาญ
 - ง. ทรนง
29. คำประพันธ์ที่ให้สาระในเชิงศาสนาตรงกับคำสอนในศาสนาพุทธข้อใด
- ก. คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล
 - ข. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 - ค. กรรมใดใครก่อ กรรมนั้นย่อมคืนสนอง
 - ง. แม้จะมีอำนาจเพียงใด ก็ไม่พ้นความตาย
30. ท่านคิดว่าทศกัณฐ์เป็นตัวละครที่มีลักษณะตรงกับข้อใด
- ก. เป็นกษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่
 - ข. เป็นผู้มัวเมาในอำนาจวาสนา
 - ค. เป็นสมุหย์ปฤพตธรรมดา
 - ง. เป็นผู้มัวเมาในอิสตรี

เอกสารหมายเลข 5

แบบสอบถามทัศนคติ

แบบสอบถาม

ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่อง
รามเกียรติ์

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแบบสอบถาม แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์
ตามระดับความหมายของตัวเลขดังนี้

- 5 หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจอย่างถึง
- 4 หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ
- 3 หมายถึง ความรู้สึกเฉย ๆ ไม่ถึงกับพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ
- 2 หมายถึง ความรู้สึกไม่พึงพอใจ
- 1 หมายถึง ความรู้สึกไม่พึงพอใจอย่างยิ่ง

ข้อความ	ความรู้สึก				
	5	4	3	2	1
1 หน่วยการเรียนรู้สอนกำหนดจุดมุ่งหมาย การเรียนรู้สอนไว้อย่างชัดเจน					
2 จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้ สอนนี้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์และสถานที่ สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์					
3 จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ บ่งชี้แนวทางใน การวัดและประเมินผลการเรียนของ นักศึกษาได้เป็นอย่างดี					

	ข้อความ	ความรู้สึก				
		5	4	3	2	1
4	จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้ การสอนเหมาะสมกับระดับความสามารถ ของนักศึกษา					
5	หน่วยการเรียนรู้การสอนช่วยให้นักศึกษามี ความรู้ในเรื่องประวัติและเนื้อเรื่อง รามเกียรติ์กว้างขวางขึ้น					
6	หน่วยการเรียนรู้การสอนช่วยทำให้ การเรียนรู้เรื่องประวัติและเนื้อเรื่อง รามเกียรติ์น่าสนใจ					
7	หน่วยการเรียนรู้การสอนช่วยลดปัญหา การเรียนรู้ไม่ทันเพื่อนในชั้นเรียน					
8	หน่วยการเรียนรู้การสอนช่วยให้เรียนรู้ เนื้อหาวิชาประวัติและเนื้อเรื่อง รามเกียรติ์ได้สะดวกตามความสามารถ ของตนเอง					
9	หน่วยการเรียนรู้การสอนช่วยทำความเข้าใจใน เนื้อหาวิชาได้อย่างไม่จำกัด เวลา					

	ความรู้สึกรู้สึก ข้อความ	5	4	3	2	1
10	กิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้การสอน ช่วยให้การเรียนของนักศึกษาบรรลุตามจุดมุ่งหมาย					
11	กิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้การสอน ช่วยให้นักศึกษาสามารถเข้าใจเนื้อหาจากหน่วยการเรียนรู้การสอนดีขึ้น					
12	กิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้การสอน ให้นักศึกษามีความสนใจที่จะเรียนวิชาประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์มากขึ้น					
13	กิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้การสอน เป็นกิจกรรมที่หลากหลายและส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์					
14	การจัดลำดับของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา					

	ความรู้สึกรู้สึก ข้อความ	5	4	3	2	1
15	การประเมินผลหลังการเรียน มีความสอดคล้องและครอบคลุมจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เป็นอย่างดีแล้ว					
16	การประเมินผลหลังการเรียน ครอบคลุมเนื้อหาวิชาในหน่วยการเรียนการสอนนี้เป็นอย่างดี					
17	การประเมินผลหลังการเรียนจะสะท้อนให้เห็นข้อบกพร่องของหน่วยการเรียนการสอนนี้ได้					
18	วิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมินผลหลังการเรียนในหน่วยการเรียนการสอนนี้ มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับสติปัญญาของนักศึกษา					
19	เวลาที่กำหนดไว้สำหรับการเรียนหน่วยการเรียนการสอนนี้ เหมาะสมดีแล้ว					

	ความรู้สึก ข้อความ	5	4	3	2	1
20	นักศึกษาพอใจกับการใช้หน่วยการเรียน การสอนเป็นบทเรียนประกอบการเรียน วิชาประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์					

คะแนนเฉลี่ย

 ทศนคติของนักศึกษากลุ่มทดลอง ที่มีต่อ
 หน่วยการเรียนการสอน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ตอนที่ 1

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย X ลงหน้าข้อความที่ท่านคิดว่าถูกต้อง ลงในกระดาษคำตอบ

1. วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ได้รับอิทธิพลเค้าเรื่องจากมหากาพย์รามายณะ มาตั้งแต่สมัยใด
 - ก. ก่อนอาณาจักรสุโขทัย
 - ข. อาณาจักรสุโขทัย
 - ค. อาณาจักรกรุงศรีอยุธยาตอนต้น
 - ง. อาณาจักรกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง
2. ขนบกรรมแม่พิมพ์ระเพ็ดตลอดจน ศิลปวัฒนธรรมของอินเดีย ได้เข้ามาสู่ประเทศไทย ตั้งแต่สมัยใด
 - ก. ก่อนอาณาจักรสุโขทัย
 - ข. อาณาจักรสุโขทัย
 - ค. อาณาจักรกรุงศรีอยุธยาตอนต้น
 - ง. อาณาจักรกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง
3. ผู้แต่งเรื่องรามายณะเป็นคนเชื้อสายใด
 - ก. เบงกอล
 - ข. มัลลิกษะ
 - ค. อริยกะ
 - ง. ทมิฬ
4. รามายณะเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับใคร
 - ก. วีรบุรุษชาวอินเดีย
 - ข. วีรบุรุษชาวพม่า
 - ค. วีรบุรุษชาวทมิฬ
 - ง. วีรบุรุษชาวเบงกอล

5. เรื่องรามายณะนับถือกันว่าเป็นเรื่องที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาฮินดู โดยเฉพาะกลุ่มคนทีนับถือเทพเจ้าองค์ใด
- ก. พระอิศวร
 - ข. พระนารายณ์
 - ค. พระพรหม
 - ง. พระเป็นเจ้าทั้งสาม (ตรีมูรติ)
6. เรื่องรามายณะแต่งขึ้นโดยมีจุดประสงค์ไว้อย่างไร
- ก. ให้คนนับถือเทพเจ้า
 - ข. ให้คนนับถือศาสนาฮินดู
 - ค. ให้คนเลิกนับถือศาสนาพุทธ
 - ง. ให้คนเลิกออกบวช
7. เหตุที่ทำให้สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงพระราชนิพนธ์ละครรามเกียรติ์คืออะไร
- ก. ทรงสนพระทัยในเรื่องการประพันธ์
 - ข. ทรงสนพระทัยในเรื่องรามเกียรติ์
 - ค. ทรงสนพระทัยในเรื่องละครผู้หญิง
 - ง. ทรงสนพระทัยในการเป็นนักบวช
8. สาเหตุที่ทำให้สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงพระราชนิพนธ์ละครรามเกียรติ์เพียงเรื่องเดียว เพราะอะไร
- ก. พระองค์มิใช่กวีที่โปรดแต่งกลอน
 - ข. พระองค์ทรงเลื่อมใสในวรรณคดีรามเกียรติ์ในสมัยอยุธยา
 - ค. พระองค์ทรงโปรดเรื่องรามเกียรติ์
 - ง. พระองค์ทรงใช้เวลาอยู่กับการกอบกู้บ้านเมือง

9. เหตุใดสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีจึงทรงพระราชนิพนธ์ทละครรามเกียรติ์
- ก. เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวพันถึงความเก่งกล้าสามารถของพระมหากษัตริย์ไทย
 - ข. เป็นเรื่องที่คนไทยแต่อดีตนิยมชมชอบ
 - ค. เป็นเรื่องที่จะสามารถผูกมัดใจคนไทยให้อยู่รวมกันได้
 - ง. เป็นเรื่องที่พระองค์โปรดปราน
10. พระราชประสงค์ ที่สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงพระราชนิพนธ์ทละครรามเกียรติ์ คืออะไร
- ก. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้สึกที่บ้านเมืองอุดมสมบูรณ์
 - ข. เพื่อใช้เป็นอุบายในการปกครองประชาชน
 - ค. เพื่อต้องการแสดงพระอัจฉริยภาพของพระองค์
 - ง. เพื่อสะท้อนพระอุปนิสัยและสภาพสังคมในสมัยของพระองค์
11. ถ้าวิเคราะห์เหตุการณ์ด้านประวัติศาสตร์ในสมัยสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี การที่พระองค์ได้ทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดีรามเกียรติ์ ก็เพื่อใช้เป็น คุศโลบายให้ประชาชนมีความรู้สึกเช่นไร
- ก. บ้านเมืองอุดมสมบูรณ์
 - ข. บ้านเมืองมีความมั่นคง
 - ค. บ้านเมืองมีพระมหากษัตริย์ยอดนักรบ
 - ง. บ้านเมืองมีความเจริญรุ่งเรืองเหมือนกรุงศรีอยุธยา
12. สิ่งที่เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้บทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ไม่เป็นที่นิยมนำมาแสดงได้แก่อะไร
- ก. ตัวละคร
 - ข. เนื้อหา
 - ค. การดำเนินเรื่อง
 - ง. วิธีแสดง

13. เหตุที่บาทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยได้รับความนิยมน่าเหมาะสมที่จะใช้ในการแสดงคืออะไร
- พระองค์ทรงเป็นยอดกวี
 - พระองค์ทรงคัดเลือกตอนที่เหมาะมาใช้ในการแสดง
 - พระองค์ทรงเลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมแก่การแสดง
 - พระองค์ทรงประมูณนักปราชญ์ให้ช่วยแต่งคำประพันธ์ให้เหมาะสมแก่การแสดง
14. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงพิจารณาบทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก แล้วทรงตัดตอนมาปรับปรุง ได้แก่ตอนใด
- ตอนพาสีสอนน้อง
 - ตอนหนุมานถวายแหวน
 - ตอนเทศกรรมเฝ้ารูปเทวดา
 - ตอนนารายณ์ปราบหนุมาน
15. นอกจากพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จะได้นำเอาบทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ของพระราชนิพนธ์มาปรับปรุงแล้ว พระองค์ยังได้ทรงพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ที่เป็นบทละครของพระองค์เอง ได้แก่ตอนใด
- ตอนนาคบาศ
 - ตอนพรหมาสตร
 - ตอนนางลอย
 - ตอนพิราพ
16. ลักษณะคำประพันธ์ที่ใช้ในบทพากย์รามเกียรติ์ซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงแก้ไข ได้แก่คำประพันธ์ประเภทใด
- กลอนบทละครและกาพย์
 - คำร่ายและกลอนบทละคร
 - กาพย์จันท์และกาพย์ยานี
 - คำร่าย กาพย์จันท์และกาพย์ยานี

17. เหตุที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์คืออะไร
- ทรงต้องการแข่งขันกับบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
 - ทรงต้องการรักษาประเพณีที่พระมหากษัตริย์แต่ในโบราณได้ปฏิบัติมาในเรื่องการเล่นละครเรื่องรามเกียรติ์
 - ทรงต้องการแสดงพระอัจฉริยภาพในด้านการกวีของพระองค์
 - ทรงโปรดละครเรื่องรามเกียรติ์
18. บทละครเรื่องรามเกียรติ์ อุดรุต อีเหนา จัดได้ว่าเป็นบทที่ใช้เล่นละครในสำหรับพระมหากษัตริย์ แต่ดูเหมือนว่าบทละครเรื่องรามเกียรติ์ได้รับความนิยมมากกว่าอีเหนา เพราะเหตุใด
- บทละครอีเหนาเป็นเพียงละครของเจ้าฟ้าและพระเจ้าลูกเธอฯ
 - บทละครอีเหนาเป็นเรื่องราวที่มีได้เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ของไทย
 - บทละครอีเหนาเป็นบทที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้น
 - บทละครอีเหนาเป็นเรื่องของกษัตริย์ต่างแดน

คำชี้แจง จงอ่านคาบพระพันปีบทนี้ให้ละเอียด แล้วตอบคำถามในข้อ 19 - 26

"ครั้นเสร็จทั้งลาพระสีกร	วานรเสรำไทม่น้ำ
จึงส่งสุครีพอนุชา	หิจะลาลันที่พนมพาน
เจ้าจะอยู่เป็นข้าพระทรงจักร	จงพิทักษ์รักษาถิ่นอาหลาน
พรันเฝ้าฯ เข้าเฝ้าเป็นนิจกาล	อย่าเกียจคร้านแต่ตามอาเภอใจ
สิ่งใดพระองค์จะตรัสถาม	อย่าเบาความเพ็ดขลุแต่โดยได้
อย่าแต่งตัวโอ้อวดพระทรงชัย	ที่ในพระโรงรัตน
หมอบเฝ้าอย่าก็เอย่าเงยหงาย	อย่าเตร่ตร่ายเลียบแลซ้ายขวา
พระที่นั่งบัลลังก์อลงการ	อย่าฝ่าฝืนขึ้นนั่งอิงองค์
อันฝูงพระสนมนางใน	อย่าผูกจิตพิศมัยไหลหลง

ภักดีต่อไต่บาทหงส์	อย่าทะนงว่าทรงพระเมตตา
แขกเมืองอย่าบอกความลับ	อย่าสนิทกับคนคบหา
อันรางวัลให้ปันเสนา	อย่ามีใจจันทาทัดทาน
แม้กริ้วโกรธลงโทษผู้ใด	อย่าใส่ใจยุ่งจงผลาญ
อย่าโลภลักราชทรัพย์ศฤงคาร	พระบรรทมสิ่งใดจงจากความ
อาสาเจ้าตนจนตัวตาย	จึงนับว่าเป็นชายชาญสนาม
เจ้าจงจำคำพาตาม	ก็จะจาเริญความสวัสดี
สอนน้องสิ้นเสียงสิ้นสิ่ง	สิ้นกำลังสิ้นฤทธิ์กระบี่ศรี
วางศรให้ปักอินทรีย์	สิ้นชีวิไบเกิดในวิมานา

19. จากคำประพันธ์ที่ยกมานี้ เป็นบทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ต่อนพาลีสอนน้อง พฤติกรรมที่พาลีสแสดงต่อสุครีพผู้เป็นน้องชายแสดงความรู้สึกอย่างไร

- ก. ตัดพ้อต่อว่า
- ข. เสรำไศก
- ค. สำนึกผิด
- ง. ขอความเมตตาปราณี

20. คำกล่าวของพาลีสที่กล่าวต่อสุครีพเป็นคำกล่าวในเชิงใด

- ก. ร้องขอ
- ข. ผากฝัง
- ค. ขอร้อง
- ง. อบรม

21. เหตุใดพาลีจึงต้องตายด้วยศรของพระนารายณ์
- ก. ผิดศาสนาต่อพระนารายณ์
 - ข. แย่งสมบัติของน้องชายมาเป็นสมบัติของตน
 - ค. แย่งนางดารามาเป็นชายาของตนเอง
 - ง. ไม่ยอมยกนางดาราให้แก่สุครีพ
22. ศาประพันธ์บทนี้แสดงให้เห็นว่าพาลีมีลักษณะนิสัยอย่างไร
- ก. กล้าหาญ
 - ข. ทรง
 - ค. จงกต
 - ง. อวดดี
23. จากพฤติกรรมของพาลีที่แสดงออกให้สาระในเชิงสุภาษิตตรงกับข้อใด
- ก. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 - ข. กรรมใดใครก่อ กรรมนั้นย่อมคืนสนอง
 - ค. ยอมเสียชีพเพื่อรักษาความสัตย์
 - ง. ความตายเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้
24. ท่านคิดว่าพาลีเป็นตัวละครที่มีลักษณะตรงกับข้อใด
- ก. สี่เท้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง
 - ข. เพน็พ่ายยังมีฟ้า
 - ค. ขาดเสือต้องไถ่ลาย ขาดชายต้องไถ่ชื่อ
 - ง. จงรักษาความดีจงเกลียดรักษาความเค็ม
25. ศาประพันธ์นี้ผู้แต่งได้ให้แง่คิดแก่ผู้อ่านในเชิงใด
- ก. การเป็นทหาร
 - ข. การเป็นข้าราชการให้ได้อย่างสุจริต
 - ค. การรับราชการ
 - ง. การเป็นผู้นำ

26. พฤติกรรมที่พาล์แสดงออกในคำประพันธ์บทนี้เหมาะสมที่จะเป็นตัวอย่างแก่ใคร
- ก. นักการเมือง
 - ข. นักการทูต
 - ค. นักการบริหาร
 - ง. นักการปกครอง
27. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ตามแนวของเรื่อง รามายณะซึ่งตรงกับฉบับใด
- ก. ฉบับวาลมิกิ
 - ข. ฉบับทมิฬ
 - ค. ฉบับศุกลีทาส
 - ง. ฉบับเบงกอล
28. บทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ฉบับร้อยกรองในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เป็นต้นแบบของการแสดงในด้านใด
- ก. ตัวละคร
 - ข. เนื้อเรื่อง
 - ค. บทที่ใช้ในการแสดง
 - ง. วิธีการแสดง
29. บทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีลักษณะแตกต่างจากบทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 2 ข้อใดที่แสดงถึงความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดเจนนที่สุด
- ก. เนื้อเรื่อง
 - ข. ตัวละคร
 - ค. คำประพันธ์
 - ง. การดำเนินเรื่อง

30. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์วรรคดีไว้เป็นจำนวนมากมาย แต่เรื่องที่ได้รับการยอมรับว่าให้ชุดคำถ่วงการนาฏศิลป์ละครไทยได้แก่เรื่องอะไร
- ก. ภัทระพาธา
 - ข. เวณิสวานิช
 - ค. รามเกียรติ์กับร้อยกรอง
 - ง. รามเกียรติ์กับร้อยแก้ว
31. บทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงอาศัยเค้าเรื่องรามายณะที่ได้ผ่านการแปลเป็นภาษาอังกฤษโดยท่านผู้ใด
- ก. ซี. ราชาโศปาลาจารย์ (C. RAJAGOPALACHARI)
 - ข. จอห์น ดาวน์สัน (JOHN DOWSON)
 - ค. ราล์ฟ เอ กริฟฟิธ (RALPH A. GRIFFITH)
 - ง. ราล์ฟ คับเบิลยู ไทเลอร์ (RALPH W. TYLER)
32. พระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงพระราชนิพนธ์ รามเกียรติ์ฉบับร้อยกรองขึ้นเขาคืออะไร
- ก. ให้เป็นบทกวีนิพนธ์สำหรับอ่านเพื่อความไพเราะ
 - ข. ให้เป็นต้นเค้าที่จะศึกษาถึงแก่นที่หมายของเรื่องรามเกียรติ์
 - ค. ให้อ่านได้สะดวกขึ้นเป็นครั้งคราว
 - ง. ให้อ่านเป็นแบบแผนในการแสดงไทย
33. จากเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ในสมัยกรุงธนบุรี สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีได้ทรงแสดง พระปรีชาสามารถในด้านการปกครอง โดยทรงใช้กลยุทธ์บายการปกครองบ้านเมืองเพื่อ ให้อาณาประชาราษฎร์มีความรู้สึกถึงกรุงธนบุรีเจริญรุ่งเรืองเหมือนกรุงศรีอยุธยาอย่างไร
- ก. ทรงกระทำตนเป็นนักปราชญ์
 - ข. ทรงกระทำตนเป็นนักการปกครอง
 - ค. ทรงกระทำตนเป็นนักรบ
 - ง. ทรงกระทำตนเป็นนักธรรม

34. สำนวนกลอนของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีที่ทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดีรามเกียรติ์ แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่เด่นชัดของพระองค์อย่างไร
- แสดงความเห็นแก่ธรรม
 - แสดงความเห็นแก่ปราชญ์
 - แสดงความเป็นนักรบ
 - แสดงความเป็นนักปกครอง
35. วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ได้รับความนิยมจากคนไทย ทั้งนี้เพราะแนววิถีการดำรงชีวิต ของคนไทยสอดคล้องกับเรื่องรามเกียรติ์ในด้านใด
- เป็นเรื่องสนุกสนาน
 - เป็นเรื่องไสยศาสตร์
 - เป็นเรื่องวีรกรรม
 - เป็นเรื่องศาสนา
36. มหาकाพย์รामายณะ ของอินเดีย มีแนวคิดแอบแฝงในเรื่องของความเชื่อในด้านใด
- ความเชื่อในเทพเจ้า
 - ความเชื่อในเชื้อชาติ
 - ความเชื่อในความศรัทธา
 - ความเชื่อในศาสนาพุทธ
37. การถ่ายเททางวัฒนธรรมที่ประเทศอินเดียได้ถ่ายทอดไปสู่ประเทศในแถบ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นการถ่ายเทในลักษณะใด
- แม่น้ำ
 - ขี้เถ้า
 - เส้นแวง
 - ทิศทาง

38. การที่พิเภกที่แนะนำพระรามจนเป็นผลให้พระรามสามารถเอาชนะทศกัณฐ์ได้เพราะเหตุใด
- มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวในลงกาอย่างดี
 - มีความสามารถรู้เรื่องราวในอดีตและอนาคต
 - มีความสามารถและมีความสังเกตในเรื่องราวที่เกี่ยวกับพวกพ้องเป็นอย่างดี
 - มีความสามารถในการคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าได้อย่างดี
39. การกระทำของพิเภกที่เข้ามาอาศัยอยู่กับพระราม ตรงกับสุภาษิตในข้อใด
- เหยียบเรือสองแคม
 - นกสองหัว
 - ชักน้ำเข้าลึก ชักศึกเข้าบ้าน
 - จับปลาสองมือ
40. ลักษณะของพิเภกที่เข้ามาอาศัยอยู่กับพระรามตรงกับตัวละครในเรื่องใด
- ขงเบ้งในเรื่องสามก๊ก
 - วิศการพราหมณ์ในเรื่องสามัคคีเภทคำฉันท์
 - สมิงพระรามในเรื่องราชาธิราช
 - ปู่เจ้าสมิงพรายในเรื่องพระลอ

ตอนที่ 2

เลือกทำเพียง 1 ข้อ

- ก. จงวิเคราะห์ถึงที่มาของเรื่องรามเกียรติ์โดยละเอียด
- ข. จงวิเคราะห์บทบาทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีมาโดยละเอียด
- ค. จงวิเคราะห์บทบาทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมาโดยละเอียด
- ง. จงวิเคราะห์บทบาทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยมาโดยละเอียด
- จ. จงวิเคราะห์บทบาทพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมาโดยละเอียด

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายชนัย วรรณะลี
 เกิดวันที่ 13 มีนาคม 2499
 สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 303/1 ซอยสวัสดิการทหารบก ถ.รามอินทรา ต. จรเขี้ยว
 อ.ลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10230
 ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 6
 สถานที่ทำงานในอดีต -
 สถานที่ทำงานในปัจจุบัน วิทยาลัยนาฏศิลป์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
 ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2508	ระดับประถมต้น จากโรงเรียนประถมศึกษา
พ.ศ. 2511	ระดับประถมปลาย จากโรงเรียนนาฏศิลป์
พ.ศ. 2514	ระดับมัธยมต้น จากโรงเรียนนาฏศิลป์
พ.ศ. 2517	บพท. (สาขานาฏศิลป์ไทย) จากวิทยาลัยนาฏศิลป์
พ.ศ. 2519	บมท. (สาขานาฏศิลป์ไทย) จากวิทยาลัยนาฏศิลป์
พ.ศ. 2521	ศษ.บ. (สาขานาฏศิลป์ไทย) จากวิทยาลัยนาฏศิลป์สมทบ ในคณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
พ.ศ. 2538	กศ.ม. (การอุดมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อหน่วยการเรียนรู้การสอน
ของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์

ปริญญานิพนธ์

ของ

ชนัย วรรณะสี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

กุมภาพันธ์ 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ

1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทัศนคติต่อหน่วยการเรียนรู้การสอนของ นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 ที่เรียน เรื่องประวัติ และเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ โดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระดับ ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 ที่เรียน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ โดยใช้ หน่วยการเรียนรู้การสอนกับการสอนปกติ
3. เปรียบเทียบทัศนคติก่อนและหลังการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 ที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอน เรื่องประวัติ และเนื้อเรื่องรามเกียรติ์

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 วิชาเอก นาฏศิลป์ไทย ปีการศึกษา 2537 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน แบ่ง โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 25 คน ระยะเวลาที่ใช้ใน การทดลองกลุ่มละ 5 ชั่วโมง โดยทั้งสองกลุ่มใช้บทเรียนเดียวกันคือ เรื่องประวัติและ เนื้อเรื่องรามเกียรติ์ โดยกลุ่มทดลอง เรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอน ส่วนกลุ่มควบคุม เรียนด้วยวิธีสอนปกติ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ตามแบบแผนการวิจัย Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้การสอน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติและเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ แบบสอบถาม ทัศนคติที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้การสอน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 และ 0.85 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05
2. หลังจากการเรียนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้การสอนแล้ว นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ กลุ่มทดลองมีทัศนคติต่อหน่วยการเรียนรู้การสอนดีกว่าก่อนการเรียนนั้นคือ นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อ หน่วยการเรียนรู้การสอน

A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT AND ATTITUDE TOWARD THE INSTRUCTIONAL
MODULE OF DRAMATIC ARTS COLLEGE STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

CHANAI VANNALEE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

February 1996

The purposes of this study were (1) to study of learning achievement and attitude toward the instructional module on history and content in Ramayana of the first year higher certificate students of Dramatic Arts College. (2) to compare the learning achievement between learning by instructional module method and conventional teaching method on history and content in Ramayana of the first year higher certificate students. (3) to compare the attitude toward the instructional module before learning and after learning of the first year higher certificate students.

The samples of this study were drawn from 50 students of the first year higher certificate in Dramatic Arts College majoring in Thai dance in the academic year 1994. They were randomly selected into the experimental and control groups. Each group consisted of 25 students. The experimental group was taught by the instructional module method while the control group was taught by the conventional teaching method. Both groups spent 5 hours in studying the same content. This experimental research employed the Randomized Control Group Pretest - Posttest Design. The research instruments consisted of an instructional module, the learning achievement test on history and content in Ramayana and questionnaires on the attitude toward the instructional module which have coefficient reliability of 0.88 and 0.85 respectively. The t-test was used for data analysis.

The findings were as follows :

1. The experimental group who learned by the instructional module method has higher learning achievement than the control group who learned by the conventional teaching method at .05 significant level.

2. After learning by the instructional module the experimental group had better attitude toward the instructional module than before learning. That is the experimental group had good attitude toward the instructional module.